

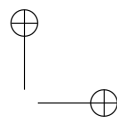
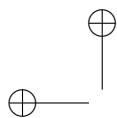
M. LUCAZIN

UTKAST TILL
ORTOGRAFI
ÖVER
SKÅNSKA SPRÅKET
MED MORFOLOGI OCH ORDLISTA

MMX

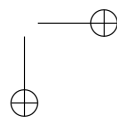
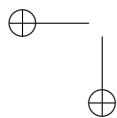

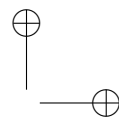
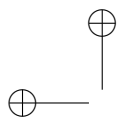
TY-
PO-
GRAFI MED $\text{\TeX}$ OCH VIM
VIA DVIPS OCH
PS2PDF UN-
DER UBUNTU
9.04 AV
FÖR- FAT-
TA- REN

 BY-NC-SA 2010 M. LUCAZIN

DETTA VERK ÄR LICENSIERAT UNDER EN
CREATIVE COMMONS
ERKÄNNANDE
ICKEKOMMERSIELL
DELA LIKA
3.0 UNPORTED LICENS

ISBN 978 91 977265 1 1

Te

Caroline

Vide

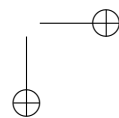
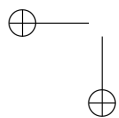
Ale

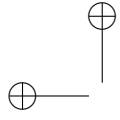
Lynge

Jař

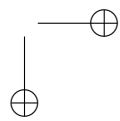
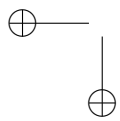
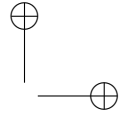
lige

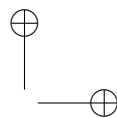
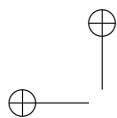
éđer

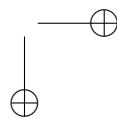
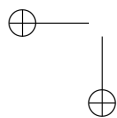
“codex” — 2010/6/8 — 21:49 — page iv — #4

INNEHÅLL

Förord	ix
I Introduktion	1
1 Inledning	3
1.1 Det skånska språkets ställning	3
1.2 Det skånska språkområdet	3
2 Anvisningar	5
2.1 Uttal	5
2.1.1 Dynamik och intonation	5
2.2 Kompassen	5
2.3 Tecken och stilar	6
2.4 Förkortningar	7
II Ortografi	9
3 Vokaler	11
3.1 Grafem	11
3.2 Vokallängd	11
3.2.1 Generella principer	11
3.3 Metafoni	14
3.4 ⟨a⟩	15
3.4.1 E-målet	17

INNEHÅLL

3.5	⟨á⟩	18
3.6	⟨e⟩	19
3.7	⟨é⟩	21
3.7.1	Diftongering	22
3.8	⟨i⟩	24
3.9	⟨o⟩	26
3.10	⟨ó⟩	28
3.11	⟨u⟩	29
3.12	⟨y⟩	30
3.13	⟨æ⟩	31
3.14	⟨ø⟩	34
4	Konsonanter	37
4.1	Grafem	37
4.2	⟨b⟩, ⟨d⟩, ⟨f⟩, ⟨h⟩, ⟨j⟩, ⟨l⟩, ⟨m⟩, ⟨p⟩ och ⟨t⟩	37
4.3	⟨g⟩	41
4.4	⟨k⟩	43
4.5	⟨n⟩ och ⟨ng⟩	44
4.6	⟨r⟩ och ⟨er⟩	45
4.6.1	Vokalisering	47
4.7	⟨s⟩	48
4.8	⟨v⟩	49
4.9	Visselljuden	50
5	⟨ð⟩, ⟨ǧ⟩ och ⟨w⟩	53
5.1	⟨ð⟩	53
5.1.1	⟨ð⟩ efter tryckstark vokal	53
5.1.2	Tryckstark ⟨eð⟩ och ⟨éð⟩	54
5.1.3	Trycksvag ⟨eð⟩ och ⟨að⟩	56
5.1.4	⟨lð⟩, ⟨nð⟩, ⟨rð⟩ och ⟨ðr⟩	57
5.2	⟨ǧ⟩	59
5.3	⟨w⟩	61
5.3.1	⟨w⟩ efter tryckstark vokal	61
5.3.2	⟨dw⟩, ⟨hw⟩, ⟨kw⟩, ⟨sw⟩ och ⟨tw⟩	63
5.3.3	⟨lw⟩ och ⟨rw⟩	66

INNEHÅLL

III	Morfologi	69
6	Substantiv	71
6.1	Maskulinum	71
6.1.1	Oregelbunden maskulinum	74
6.2	Femininum	74
6.2.1	Variant E:ENA	74
6.2.2	Variant A:AN	75
6.2.3	Variant A:ENA	75
6.2.4	Oregelbunden femininum	76
6.3	Neutrum	76
6.3.1	Neutrum på finalt ⟨a⟩	77
6.3.2	Oregelbunden neutrum	78
6.4	Fritt stående artikel	78
7	Adjektiv	79
7.1	Kongruensböjning	79
7.1.1	⟨iger⟩ och ⟨eder⟩	80
7.1.2	⟨en⟩, ⟨el⟩ och ⟨er⟩	81
7.1.3	Presens particip	83
7.1.4	Perfekt particip	83
7.2	Komparation	85
7.2.1	⟨mér⟩ och ⟨mæst⟩	85
7.2.2	Oregelbunden komparation	86
8	Adverb	87
8.1	Avledda	87
8.2	Ändselösa	88
8.3	Komparation	88
9	Verb	91
9.1	Första konjugationen	91
9.2	Andra konjugationen	93
9.2.1	Första paradigmet	93
9.2.2	Andra paradigmet	95
9.3	Tredje konjugationen	97
9.3.1	Första klassen	98
9.3.2	Andra klassen	99

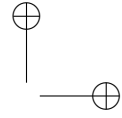
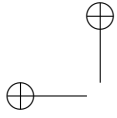

INNEHÅLL

9.3.3	Tredje klassen	100
9.3.4	Fjärde klassen	100
9.3.5	Femte klassen	101
9.3.5.1	Första paradigmet	101
9.3.5.2	Andra paradigmet	101
9.3.6	Sjätte klassen	101
9.4	Vacklande verb	102
9.5	Oregelbundna verb	102
10	Pronomina	107
10.1	Personliga	107
10.2	Possessiva	108
10.2.1	Reflexiva possessiva	109
10.3	Reflexiva	109
10.4	Reciproka	109
10.5	Demonstrativa	109
10.6	Relativa	111
10.7	Interrogativa	111
10.8	Indefinita	112
11	Räkneord	113
11.1	Grundtal	113
11.2	Ordningstal	115
11.3	Siffersubstantiv	117
12	Ordbildning	119
12.1	Sammansättning	119
12.2	Avledning	121
IV	Ordlista	123
	Skånsk	125
	Svensk	148
	Litteratur	169

FÖRORD

Detta arbete är ett utkast till en standardiserad ortografi över det skånska språket. Troligtvis kommer vissa att finna okända element, andra kanske kommer att säga att jag har varit för försiktig. Resultatet är av naturen en kompromiss med siktet inställt mot en ortografi som:

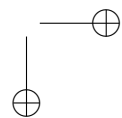
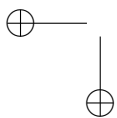
1. reflekterar uttalet hos alla dialekter inom det skånska språkområdet;
2. är så enkel som möjligt för talare, studenter, lärare och läsare att lära och använda.

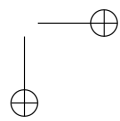
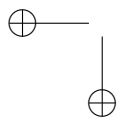
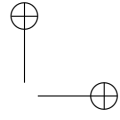
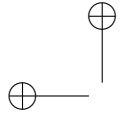
Min förhoppning är att detta dokument kommer att ge en noggrann bild av de ortografiska konturerna. Jag tror att innehållet är omfattande och inkluderande, men förväntar mig att det modifieras efter allmän intensiv granskning och diskussion. Arbetet är alltså *inte* ett fait accompli, utan ett steg framåt i sökandet efter en standardiserad ortografi över det skånska språket.

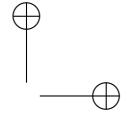
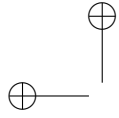
På grund av den mänskliga faktorn, i form av undertecknad, är arbetet behäftat med åtskilliga brister. Framtida revisioner kommer förhoppningsvis att råda bot på dessa.

— *Nu æ dæd slud með hwyslaneð, saðe herðen,
nár læbena sprakk.*

Mikael Lucazin.

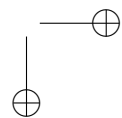
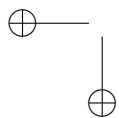

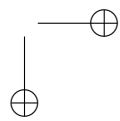
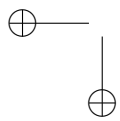
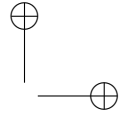
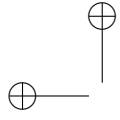

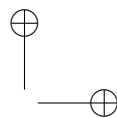
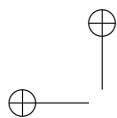

DEL I

INTRODUKTION

— 1 —

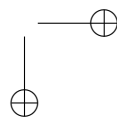
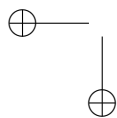
INLEDNING

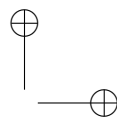
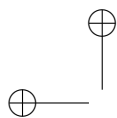
1.1 DET SKÅNSKA SPRÅKETS STÄLLNING

Andelen skånelänningar som talar skånska sjunker desto lägre ned i åldrarna man går. Deras skånska blir likaså mindre flytande, mer uppblandad med svenska respektive danska, och grammatiken och uttalet mer förenklat eller influerat av riksspråken. Å andra sidan finns ett starkt intresse av att återuppliva och vitalisera skånskan.

1.2 DET SKÅNSKA SPRÅKOMRÅDET

Det skånska språkområdets utbredning kan diskuteras. I litteraturen räknas till detta område: Skåne, Bornholm, Lister h:d i västra Blekinge, Halland (söder om Varberg), samt de angränsande småländska socknarna Markaryd och Hallaryd. Vad gäller uppgifter om dialekterna på Bornholm lämnar detta dokument betydligt mer att önska. Men utom allt

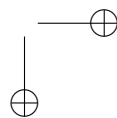
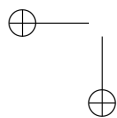

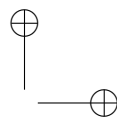
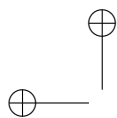

KAPITEL 1. INLEDNING

---

tvivel hör Bornholm till det skånska språkområdet och dialekterna där överensstämmer i flertalet fall med S; i ett antal fall går de emellertid samman med N, vilket hypotetiskt skulle kunna bero på en relativt stor immigration av nordöstsåningar från senare delen av 1600-talet och framåt.

— 2 —

ANVISNINGAR

2.1 UTTAL

Såvida inget annat anges representerar uttalsangivelserna dialekten i NÖ. Den fone(ma)tiska texten anges med IPA (The International Phonetic Alphabet).

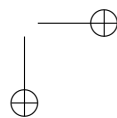
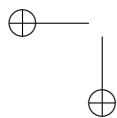
2.1.1 DYNAMIK OCH INTONATION

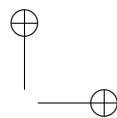
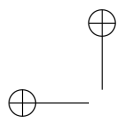
Skånskan, inklusive dialekterna på Bornholm, har inte utvecklats *stød*. Accenten är grav eller akut, men särskiljer sig från intonationen i de andra skandinaviska språken. En närmare redogörelse därom har tiden emellertid inte medgivit.

Primärt tryck markeras normalt inte med ['] utan med [ˈ] eller [ˑ] vilka samtidigt beskriver ordets intonation. Sekundärt tryck markeras med [ˑ] omedelbart före den betonade stavelsen.

2.2 KOMPASSEN

Figurerna i form av en kompass, se figur 2.1, avser att demonstrera olika dialektala särdrag inom det skånska språk-

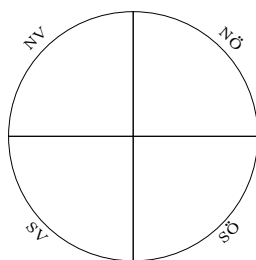

KAPITEL 2. ANVISNINGAR

---

området. De verkliga förhållandena är långt mer komplexa och således är gränsdragningen godtycklig. Märk alltså att en tårtbit representerar *en ej närmare avgränsad del av det skånska språkområdet*.

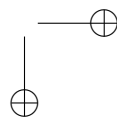
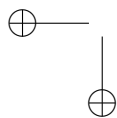

Figur 2.1 Kompassen. En tårtbit demonstrerar dialektala särdrag inom en ej närmare avgränsad del av det skånska språkområdet.

2.3 TECKEN OCH STILAR

Skånskt (uppslags)ord markeras med **fet** stil, grammatisk not med *kursiv* och etymologisk not med **skrivmaskinsskrift**.

- ~ betecknar hela uppslagsordet i oförändrad form.
- [ ] innesluter uttalsbeteckning (IPA).
- { } innesluter vissa konstruktionsuppgifter, sammanhang och upplysningar.
- < > innesluter skånsk graf.
- betecknar hela uppslagsordet eller ersätter den orddel som står före ett lodstreck (|).

KAPITEL 2. ANVISNINGAR

- | betecknar skiljelinje mellan stam och suffix, eller står efter den del av uppslagsordet som återkommer i ett eller flera av de grammatiska noterna i form av bindestreck (-).
- ’ ’ innesluter svensk betydelse och svenskt uppslagsord.
- < anger etymologisk eller annan härledning.
- ∅ motsvarar *inget*.
- e är en variabel, se §6.2.

2.4 FÖRKORTNINGAR

Kardinal- och interkardinaltecken används för att demonstrera *en inte närmare definierad del av det skånska språkområdet* och anges med SMÅ MAJUSKLER, som exempelvis s för dialekten i söder och NV för dialekten i nordväst.

Nedanstående förkortningar är sådana som inte är allmänt förekommande i texter. Förklaringarna står i normalformer och kan ibland behöva ersättas av böjningsformer.

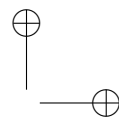
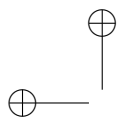
<i>adj</i>	adjektiv	<i>m</i>	maskulinum
<i>adv</i>	adverb	<i>n</i>	neutrum
<i>art</i>	artikel	<i>ngt</i>	något
<i>bf</i>	bestämd form	<i>nom</i>	nominativ
<i>emf</i>	emfatisk	<i>o</i>	och
<i>ex</i>	exempelvis	<i>obf</i>	obestämd form
<i>f</i>	femininum	<i>oböjl</i>	oböjlig
<i>gen</i>	genitiv	<i>oreg</i>	oregelbundet
<i>h:d</i>	härad	<i>p</i>	person
<i>imper</i>	imperativ	<i>perf</i>	perfekt
<i>ind</i>	indikativ	<i>pl</i>	pluralis
<i>interj</i>	interjektion	<i>pos</i>	positiv
<i>koll</i>	kollektiv	<i>prep</i>	preposition
<i>komp</i>	komparativ	<i>pres</i>	presens
<i>konj</i>	konjunktiv	<i>pret</i>	preteritum

KAPITEL 2. ANVISNINGAR

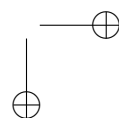
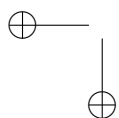

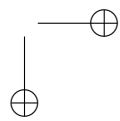
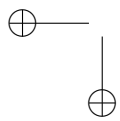
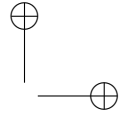
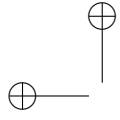
<i>pron</i>	pronomen	<i>u</i>	utan
<i>pronadv</i>	pronominaladverb	<i>uttr</i>	uttryck
<i>ptc</i>	particip	<i>v</i>	verb. Därpå följande siffror beskriver vilken konjugation – plus paradigm eller klass – verbet inordnats under.
<i>räkn</i>	räkneord		
<i>s</i>	substantiv		
<i>sg</i>	singularis		
<i>sms</i>	sammansatt		
<i>spl</i>	superlativ		
<i>sup</i>	supinum (suffix)	<i>äv</i>	även

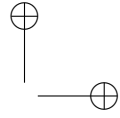
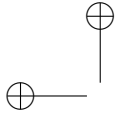

DEL II

ORTOGRAFI

— 3 —

VOKALER

3.1 GRAFEM

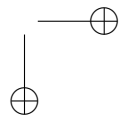
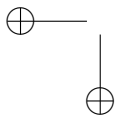
Vokalgrafemen är ⟨a⟩, ⟨á⟩, ⟨e⟩, ⟨é⟩, ⟨i⟩, ⟨o⟩, ⟨ó⟩, ⟨u⟩, ⟨y⟩, ⟨æ⟩ och ⟨ø⟩.

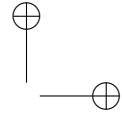
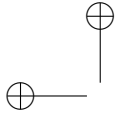
3.2 VOKALLÄNGD

Vokallängden markeras inte genom användning av diakritiska tecken eller särskilda grafem för korta eller långa vokaler. Istället indikeras den genom vokalens natur samt efterföljande konsonant(er)s kvalitet.

3.2.1 GENERELLA PRINCIPER

1. Trycksvaga vokaler är *korta*.
2. Tryckstarka vokaler är *långa*:
  - a. i final position, som i **gø** [ɹø:] *v2.1* 'skälla eller kväka' [djurläte];
  - b. före enkel konsonant – exklusive finalt ⟨m⟩ – som i **forveden** [fö:ve:den] *adj* 'nyfiken' **gratelasjon**

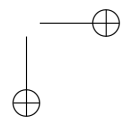
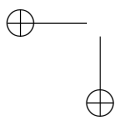

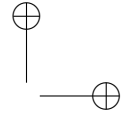
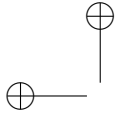

KAPITEL 3. VOKALER

[gʁatɛlaméyːn] *s m oreg -en, -er, -erna* 'gratulation'
grateléra [gʁatɛlɔːɾa] *v1* 'gratulera' **hør** [høɾː] *s m u pl* 'lin, linum usitatissimum' **igen** [eɪém] *adv* 'igen' **indanød** [ɪnan,ø:d] *adv* 'innantill' **kyngaug** [çøŋga,veɪ:s] *adv* 'ibland, då och då' **mála** [màɔːla] *v1* 'mäta' **málebánd** [màɔːle,baʊn] *s n* 'måttband' **niben** [nèːben] *s n* 'nypon' **rabbegrød** [ʁàbe,gʁø:d] *s m u pl* 'rotmos' **sjokelad** [ʃøkelá:(d)] *s m u pl* 'choklad' **tren** [tʁe:n] *s n* 'fotspår, (trapp)steg' **trætt-samhéd** [trættsam,hø:d] *s f* 'tröttsamhet' **udanød** [øɥːdan,ø:d] *adv* 'utantill';

- c. före ⟨lw⟩, ⟨rð⟩, ⟨rw⟩ och före enkel konsonant + ⟨l⟩, ⟨n⟩ eller ⟨r⟩, som i **bebla** [bèːbla] *v1* 'babbla' **borð** [béɔːɾ] *s n* 'bord' **brøvla** [bʁøːvla] *v1* 'skryta' **herðe** [hèːɾe] *s m* 'pojke, herde' **hóbra** [hòːbʁa] *v1* 'mullra, spraka, dundra' **hódra** [hòːdʁa] *v1* 'huttra' **ivlas** [èːvlas] *v1* 'färdas, resa, åka' **kwedra** [qʁèːdʁa] *v1* 'kvittra' **mósla** [mòːsla] *v1* 'pyssla, pula' **obna** [èːbna] *v1* 'öppna' **rasla** [ʁàːsla] *v1* 'rassla' **rødna** [ʁøːdna] *v1* 'ruttna' **snóbla** [snòːbla] *v1* 'snubbla' **swærð** [sʁæɾː] *s n* 'svärd' **tisle** [tèːsle] *s m* 'tistel, cirsium' **tølw** [tøːl] *räkn* 'tolv' **tørw** [tøɾː] *s f koll* 'torv' **tørw** [tøɾː] *s n* 'torg';
- d. före konsonant + böjningsmorfem, som i **hwest** [ɥeːst] *adj sg n* < *hweser* **livs** [leɪːvʁs] *s gen* < *liv*; *ex te* ~ **læst** [læːst] *v2.2 sup* < *læsa* **mads** [maːds] *s gen* < *mad*; *ex te* ~ **rést** [ʁøːst] *v2.2 sup* < *résa* **réste** [ʁøːste] *v2.2 pret* < *résa*;
- e. före ⟨ð⟩, ⟨ǧ⟩ och ⟨w⟩, som i **blaða** [blàːa] *v1* 'bläddra' **byǧse** [bøɥːse] *s f* 'byxa' **feǧa** [fæːa] *v1 o v2.1* 'sopa, städa' **fuǧl** [føɥːl] *s m* 'fågel' **kédliǧer** [çóːleɪeɾ] *adj* 'tröttsam, ledsam, tråkig' **oǧn** [eɔːn] *s m* 'ugn' **oǧse** [èːɔːse] *s m* 'oxe' **rawn** [ʁaɔːn] *el* [ʁaːn] *s m* 'korp, corvus corax' **ruǧ** [ʁøɥː] *s m u pl* 'råg, secale cereale' **siðe** [sèːe] *s f* 'sida' **skowa** [skèːɔːa] *v1* 'kallhugga, skövla' **sleǧt** [slæːt] *s f* 'släkt' **søǧn** [søːn] *s f* 'soc-

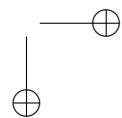
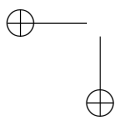

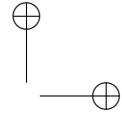
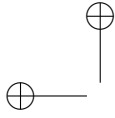
KAPITEL 3. VOKALER

---

ken’ **tyğa** [tø̞yːa] *v10 v2.1* ’orka, förmå’ **vagn** [vɑ̞ːn] *s m* ’vagn’.

3. Tryckstarka vokaler är *korta*:
- före tvillingkonsonant, som i **drønning** [dʁø̞nnɪŋ] *s f* *oreg -en, -a, -ana* ’drottning’ **flabb** [flab] *s m* ’mun’ **flætte** [flæ̞tɛ] *s f* ’fläta’ **gløffa** [glø̞fa] *v1* ’grymta’ **hwyssla** [hø̞ysla] *v1* ’vissla’ **kykken** [çø̞ykɛn] *s n* ’kök’ **tragg** [tʁag] *s n u pl* ’tjat, gnat’;
  - före ⟨lð⟩, ⟨nð⟩ och ⟨ng⟩, som i **brænða** [bræ̞na] *v2.1* ’brinna’ **brønðalóg** [brø̞na,lø̞ːg] *s n* ’brunnslock’ **gold** [gø̞l] *s n* ’guld’ **hänger** [há̞ŋŋɛ] *adj* ’girig, hagalen’ **káng** [ka̞ŋ] *s m* ’kung’ **kælding** [çæ̞lɪŋ] *s m* ’kattunge, felis juvenilis’ **monð** [mø̞n] *s m* ’mun’ **rænða** [ræ̞na] *v2.1* ’springa’;
  - före konsonantkluster i stamord – exklusive ⟨lw⟩, ⟨rð⟩, ⟨rw⟩ och konsonant + ⟨l⟩, ⟨n⟩ eller ⟨r⟩ – som i **flænta** [flæ̞nta] *v1* ’flämta’ **hwise** [hø̞ispe̞] *s f* ’getting, vespoidea’ **høst** [hø̞st] *s m* ’skörd’ **høsta** [hø̞sta] *v1* ’skörda’ **kást** [ka̞st] *s m* ’kvast’ **milk** [milk] *s m u pl* ’mjölk’ **sánka** [sæ̞ŋka] *v1* ’samla’;
  - före finalt ⟨m⟩, som i **dám** [da̞m] *s n* ’damm, stoft’ **køm** [kø̞m] *s m* ’kam’ **løm** [lø̞m] *s n* ’lamm, ovis juvenilis’;
  - före intervokaliskt ⟨mm⟩, som i **limme** [lè̞mɛ] *s m* ’kvast’ **lomme** [lø̞mɛ] *s f* ’ficka’ **ramme** [ræ̞mɛ] *s f* ’ram’;
  - före ⟨m⟩ + konsonant i stamord och sammansatta ord, som i **glimde** [glè̞mdɛ] *v2.1 pret* ⟨ *glimma* **samdryger** [sàm,dʁø̞yːɛ] *adj* ’sävlig’ **sams** [sams] *adj* *oböjl* ’enig, överrens’.
4. ⟨j⟩ är en halv-vokal eller en icke-stavelsebildande vokal [j], som bildar diftong med vokalen före, som i **maj** [maj] *s oböjl* ’maj’ [årets femte månad] **juni** [jø̞uːni] *s oböjl* ’juni’ [årets sjätte månad] **pajsing** [pæ̞ːsɪŋ] *s m* ’liten pojke’.

KAPITEL 3. VOKALER

3.3 METAFONI

I det skånska språket finns en tämligen utbredd progressiv metafo-
ni. Fenomenet är mycket vanligt i NÖ men förekom-
mer även i övriga språkområdet. Metafonin innebär att ett
trycksvagt ⟨e⟩ som följer omedelbart efter ett annat vokal-
ljud förlorar sin egen kvalitet och blir identisk, eller i det
närmaste identisk, med föregående vokalljud.¹ Vissa indivi-
der realiserar ibland detta som en förlängning av den första
vokalen och en förstunning av efterföljande trycksvaga ⟨e⟩.
Om det trycksvaga ⟨e⟩ föregås av diftong mister diftongen
sin andra komponent, som i **luĝe** [lò:ø̥] s m ’låga, pojke’
där ⟨u⟩ har förlorat sin andra komponent [̥] – och ⟨e⟩ blir
[ø̥].

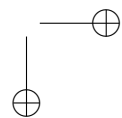
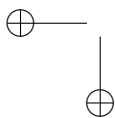
Ortografiskt kan man teckna vokalharmonin genom att
ersätta target-vokalen med en apostrof ⟨’⟩.

EXEMPLI GRATIA **duwe** el **duw’** [dò:ø̥] s f ’duva’ **hawe**
el **haw’** [hà:q] s m ’trädgård’ **hiðe** el **hið’** [hè:e] s n ’ide’
huwe el **huw’** [hò:ø̥] s n ’huvud’ **huweð** el **huw’ð** [hò:ø̥t]
s n bf sg ⟨ huwe **luĝe** el **luĝ’** [lò:ø̥] s m ’låga, pojke’ **læĝe**
el **læĝ’** [lâ:aɹ] s n ’fiskeläge’ **mogen** el **mog’n** [mè:eɹ:n]
adj ’mogen’ **rède** el **réð’** [rè:ø̥] s m ’rede, bo’ **røde** el **røð’**
[rø:ø] s m u pl ’blod’ **siðe** el **sið’** [sè:e] s f ’sida’ **siðena**
el **sið’na** [sè: eɹna] s f bf sg ⟨ siðe **slye** el **sly’** [slò:ø̥] s
f ’vidja, spö’ **stuĝe** [stò:ø̥] s f ’stuga, rum’ **stuĝena** el
stuĝ’na [stò:ø̥na] s f bf sg ⟨ stuĝe **viðe** el **við’** [vè:e] s n
’salix-arter’

NOTA BENE Femininum plural suffix ⟨er⟩ och ⟨erna⟩ un-
dergår *ingen* vokalharmoni, som i **siðer** [seɹ:ø̥] s f obf pl ⟨
siðe och **siðerna** [seɹ:ø̥na] s f best pl ⟨ **siðe**.

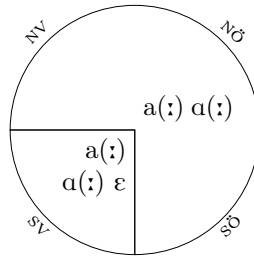
¹Märk väl att ⟨ð⟩, ⟨ĝ⟩, ⟨w⟩ och ⟨r⟩ är stumma eller vokaliseras, se
§4.6 och kapitel 5.

KAPITEL 3. VOKALER

3.4 ⟨A⟩

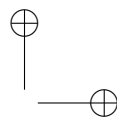
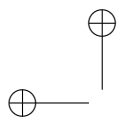
Figur 3.1 ⟨a⟩

1. Långt ⟨a⟩ uttalas [a:] eller [ɑ:].
2. Kort ⟨a⟩ uttalas [a] eller [ɑ].
3. På *e-målsområdet* i SV uttalas trycksvagt ⟨a⟩ [ε], se §3.4.1.

EXEMPLI GRATIA **abekatt** [ɑ:bɛːkat] *s m* 'markatta, mindre apa' **ad** [a(:)d] *el* [ʊ] *infinitivmärke* 'att' **ad** [a(:)d] *konj* 'att' **agarne** [ɑ:gane] *s n* 'ekollon' **ager** [ɑ:gɛ] *s m* 'åker' **alnbuĝe** [ɑ:lːbø̃uːɛ] *s m* 'armbåge' **arm** [ɑr̥m] *s m* 'arm' **asa** [ɑ:sa] *v* 'släpa' **badstuge** [bɑ:stø̃uːɛ] *s f* 'bastu' [litet hus för torkning av bla lin] **balde** [bɑːlɛ] *s m* 'mjukdel' [på hand, fot, stuss etc] **blaða** [blɑ:a] *vi* 'bläddra' **brag-sen** [brø̃d̥i:sɛn] *s m* 'braxen, ambramis brama' **bø̃nebagle** [bø̃:nebø̃iːlɛ] *s f* 'bönskida' **dag** [dɑ:] *s m* 'dag' **daner** [dɑ:nɛ] *adj* 'funtad, beskaffad' **dato** [dɑ:tv] *s n* 'datum' **dwale** [dʷɑ:lɛ] *s f* 'dvala' **faðer** [fɑr̥:] *s m* 'far' **fagn** [fɑ:n] *s m* 'famn' **faler** [fɑ:lɛ] *adj* 'till salu' **farða** [fɑ:r̥vɑ] *v oreg för, fareð, fören* 'resa, åka' **fittamad** [fitaːmɑ:d] *s m* 'smörgås med flott' **flabb** [flab] *s m* 'mun' **flabba** [flɑːbɑ] *vi* 'prata strunt' **fladra** [flɑ:dvɑ] *vi* 'fladdra' **grandër** [grvɑːnɛ] *adj* 'vacker' **graw** [grvɑ:] *s f* 'grav' **gråspragling** [grvɑ:̃v̥:spvɑ:glɪŋ] *s m* 'huggormshanne' **haler** [hɑ:lɛ] *adj* 'opålitlig, falsk' **hal-wanden** [ha:lənɛn] *räkn* 'en och en halv' **halwer** [hɑ:lɛ]

KAPITEL 3. VOKALER

adj 'halv' **halve** [hà:lɛ] *s f* 'hälft' **hana** [hà:na] *s m o n u pl* 'honung' **hane** [hà:nɛ] *s m* 'tupp' **harw** [haa:] *el* **harwe** [ha:ʁɛ] *s m* 'harv' **haw** [ha:] *s n* 'hav' **hawe** [hù:ɛ] *s m* 'trädgård' **hwad** [ha] *emf* [ha:d] *pron o. adv* 'vad' **hwarw** [ɣa:] *el* **hwarwe** [ɣà:ʁɛ] *s n* 'varv, virvel' **kass** [kas] *s m* 'korg, kartong' **katt** [kat] *s m* 'katt, felis' **krab** [kʁa:b] *s m* 'kropp' **kranker** [kʁaŋkɛ] *adj* 'sjuk' **kraw** [kʁa:] *s n* 'krav, behov' **lader** [lá:dɛ] *adj* 'lat' **lamer** [lá:mɛ] *adj* 'lam' **lasamatte** [lá:sa,mate] *s f* 'trasmatta' **lase** [lù:sɛ] *s m* 'trasa' **latter** [látɛ] *s n* 'skratt' **lawa** [lù:a] *vi* 'stapla, göra, tillaga, ladda, breda ut' **lawe** [lù:ɛ] *s f* 'stapel, hög' [som lagts i skikt] **mad** [ma:d] *s m* 'smörgås, brödskiva, mat' **maj** [ma:] *s oböjl* 'maj' [årets femte månad] **malðe** [mà:lɛ] *s m u pl* 'märg, inkräm i mjukt bröd' **manð** [man] *s m* 'man' **maren** [mà:ʁɛn] *s m* 'morgon' **mares** [mà:ʁɛs] *s oböjl* 'morse, förfluten morgon' **mark** [ma:k] *s m* 'mask, maskliknande varelse' **markad** [mà:kad] *s m el n* 'marknad' **mawe** [mà:ɛ] *s m* 'mage' **mán-dag** [má:ɥnda] *s m* *-en, mánder, mánderna* 'måndag' **nabo** [nábe:ɥ:] *el* [nábe:ɥ:] *s m* 'granne' **nawle** [ná:lɛ] *s m* 'navel' **nawn** [ná:n] *s n* 'namn' **panðejærn** [pà:ɛ,ɛɛ:n] *s n* 'stekpanna' **pappér** [papú:ɛ] *s n* 'papper' **plass** [plas] *s m* *oreg -en, -er, -erna* 'plats' **rabbe** [ʁà:bɛ] *s f* 'kålrot, brassica napus' **rabbegrød** [ʁà:bɛ,ɣʁø:d] *s m u pl* 'rotmos' **rabla** [ʁà:bla] *vi* 'rabbla' **rað** [ʁa:] *s f* 'rad' **ramme** [ʁàmɛ] *s f* 'ram' **raw** [ʁa:] *s n* 'bärnsten' **saðle** [sà:lɛ] *s m* 'sadel' **sall** [sal] *s m* *oreg -en, -er, -erna* 'säl, salix caprea' **salle** [sa:lɛ] *s n* *koll* 'säl, salix caprea' [bestånd av] **sammedaner** [sàmɛ,da:nɛ] *adj* 'likadan' **sammedant** [sàmɛ,da:n] *adv* 'likadant' **saw** [sa:] *s m* 'såg' **skab** [ska:b] *s n* 'skåp' **skade** [skà:dɛ] *s m* 'skata' **skaføttes** [skà:føtes] *el* **slaføttes** [sla:-] *adv* 'med huvudena åt motsatt håll' **skalk** [skalk] *el* **skolk** [skülk] *s m* 'skorpa, ändstycke' **skammel** [skàmɛl] *s m* 'tröskel' **slabb** [slab] *s n* *koll* 'köksavfall, snöslask' [blött avskräde] **slabba** [slà:ba] *vi* 'spilla' **slader** [slá:dɛ] *s n u pl* 'skvallra' **sladra** [slà:dʁa] *vi* 'skvallra' **slaghøg** [slà:hø:ɣ] *el* **hønsahøg** *s m* 'duvhök, accipiter gentilis' **slane** [slà:nɛ] *s f* 'trädstam' [lång och smal] **slarvamatte** [slà:va,mate] *s f* 'trasmatta' **smader** [smá:dɛ] *s n u pl* 'smatter' **smadra**

KAPITEL 3. VOKALER

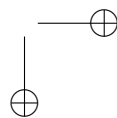
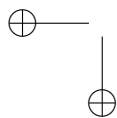

[smà:dʷa] *vi* 'smattra' **smørmad** [smø̞r:ma:d] *s m* 'smör-gås' **snakk** [snak] *s n* 'tal, prat' **snakka** [snaka] *vi* 'tala, prata' **stabbe** [stàbɛ] *s m* 'stubbe' **stakkal** [stàkal] *s m* 'stackare' **stakkals** [stàkals] *adj oböjl* 'stackars' **taba** [tà:ba] *vi* 'förlora, tappa' **tallerk** [tälɛ:k] *s m o n* 'tallrik' **tragg** [tʷag] *s n u pl* 'tjat, gnat' **trapp** [tʷap] *s m* 'trappa' **van** [va:n] *s m* 'riktning, håll' **vanð** [van] *s n* 'vatten' **vaner** [vànɛ] *adj* 'van' **vask** [vask] *s m* 'avlopp i kök, (disk)ho' **vaska** [vaska] *vi* 'tvätta, skölja, diska'

3.4.1 E-MÅLET

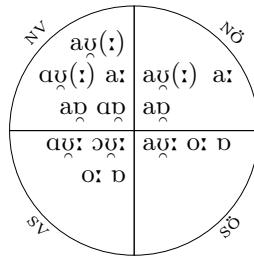
E-målsområdet är det område där trycksvagt ⟨a⟩ uttalas [ɛ]. Detta område omfattar Skytts h:d, $\frac{2}{3}$ av Oxie h:d samt den västra delen av Vemmenhögs h:d. Gränsen mellan e-mål och a-mål är inte knivskarp utan består av övergångsmål som i växlande utsträckning har [a] eller [ɛ] för trycksvagt ⟨a⟩. E-mål karaktäriserar det klassiska språket i Malmö, Skanör-Falsterbo, Trelleborg och Ystad, före den språkliga försvenskningen.

EXEMPLI GRATIA **bagare** [bà:geɐɛ] *s m* 'bagare' **bondagård** [bònegɔ̞:ɐ] *s m* 'bondgård' **hjärta** [ɣàɐtɛ] *s n* 'hjärta' **samma** [sòmɛ] *pron* 'somliga' **tidliga** [tè:lɛ] *adv* 'tidigt' **trättan** [tʷètɛn] *räkn* '13'

KAPITEL 3. VOKALER

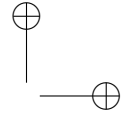
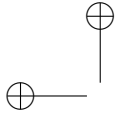
3.5 ⟨Á⟩

Figur 3.2 ⟨á⟩

1. Långt ⟨á⟩ uttalas [a:̂] eller [a:̂], ibland [a:] före ⟨r⟩, i NV; [a:̂], ibland [a:] före ⟨r⟩, i NÖ; [a:̂], [a:̂] eller [o:] i SV; [a:̂] eller [o:] i SÖ.
2. Kort ⟨á⟩ uttalas [a], [a], [a] eller [a] i NV; [a] eller [a] i NÖ; [a] i S.

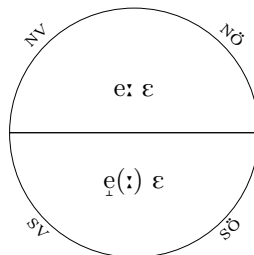
EXEMPLI GRATIA **anvárð** [àn,va:̂:ʁ] *s m u pl* 'vård, omvårdnad' **blámmen** [blà:̂:m̂n] *s n* 'plommon' **blátákke** [blà:̂:ta:k̂k̂e] *s m* 'ängsviol, viola canina' **bád** [ba:̂:d] *s m* 'båt' **báða** [bà:̂:a] *el* [ba:̂:] *pron* 'båda' **báðe(n)** [ba:̂:] *el* [bà:̂:ɛ(n)] *konj* 'både' **drámlla** [dʁà:̂:m̂la] *adv* 'mycket' **dáð** [da:̂:] *s n* 'dåd' **dáliger** [dà:̂:l̂e:r̂e] *adj* 'sjuk, dålig' **dám** [da:̂:m] *s n* 'damm, stoft' **dámpen** [dà:̂:m̂p̂n] *adj* 'fuktig' **fjáne** [fjà:̂:m̂e] *s m* 'fåne' **frága** [fʁà:̂:a] *viel* *frágte, frágte, frágte* 'fråga' **fráge** [fʁà:̂:ɛ] *s f* 'fråga' **gárd** [ga:] *s m* 'gård' **gáse** [gà:̂:ŝe] *s m* 'gåshanne, anserinæ ♂' **hánð** [ha:̂:n] *s f* *oreg -ena, hænder, hænderna* 'hand' **i áns** [e:̂:há:̂(̂):ve:] *adv* 'nyligen, för en stund sedan' **ihárveð** [e:̂:há:̂(̂):ve:] *adv* 'ungefär, omkring' **kráer** [kʁà:̂:ɛ] *adj* 'pigg' **kálðer** [ká:̂:l̂e] *adj* 'kall' **kánte** [kà:̂:nt̂e] *s f* 'fitta, pudenum femininum' **liváðre** [l̂e:r̂:v̂:a:̂:ʁe] *s f* 'pulsåder, artär' **lákke** [là:̂:k̂e] *s m* 'spindel, araneæ' [o lockespindel, opiliones] **lángs** [la:̂:n̂s] *adv* 'utmed' **lása** [là:̂:sa] *v2.2*

KAPITEL 3. VOKALER

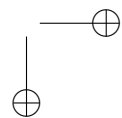
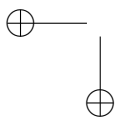
’låsa’ **marenkráer** [mà:ɹn,kvæ:ɹ] *adj* ’morgonpigg’ **mála** [mà:ɹ:la] *vi* ’mäta’ **málebánd** [mà:ɹ:lɛ,baʏn] *s n* ’måttband’ **mándag** [má:ɹnda] *s m -en, mánder, mánderna* ’måndag’ **nága** [nà:ɹ:ga] *vi* ’nå’ **nákk** [naʏk] *adv* ’tillräckligt’ **pág** [paʏ:g] *s m* ’pojke’ **págge** [pà:ɹgɛ] *s f* ’groda’ **pággeþling** [pà:ɹgɛ,pe:blɿ] *s m* ’grodyngel’ **pákker** [pá:ɹkɛ] *s m u pl* ’djävulen’ **pást** [paʏst] *s m* ’post’ **pástamand** [pà:ɹsta,man] *s m* ’brevbärare’ **páve** [pà:ɹ:vɛ] *s m* ’påve’ **råd** [væ:ɹ:] *s n* ’råd’ **rákke** [væ:ɹkɛ] *s f* ’åkerfräken, equisetum arvense’ **rávt** [væ:ɹvt] *s m* ’spö, pinne’ **skánsker** [ská:ɹnskɛ] *adj* ’skånsk’ **swámp** [svaʏmp] *s m* ’svamp’ **ságta** [sá:ɹ:ta] *vi o adv* ’sakta’ **sánka** [sà:ɹŋka] *vi* ’samla’ **tá** [taʏ:] *s f oreg -ena, tæer, tæerna* ’tå’ **táge** [tà:ɹ:gɛ] *s f* ’dimma’ **á** [aʏ:] *s f oreg áena, æer, æerna* ’å’ [vattendrag]

3.6 ⟨E⟩

Figur 3.3 ⟨e⟩

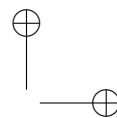
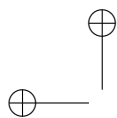
1. Tryckstarkt långt ⟨e⟩ uttalas [e:] i N och något slutnare [ɛ:] i S.
2. Vissa dialekter i S har kort ⟨e⟩ även framför enkel konsonant, som i **peber** [pɛ:vɛ] *s m u pl* ’peppar’.
3. Trycksvagt ⟨e⟩ uttalas [ɛ] alternativt något i stil med [ə] *el* [ə], som i **kölne** [ɛðlnɛ] *s n u pl* ’ved, bränsle’ **skáne** [skà:ɹ:nɛ] *namn* ’skåne’.

KAPITEL 3. VOKALER

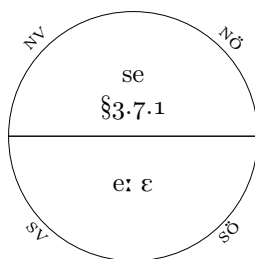
4. Trycksvagt ⟨e⟩ före ⟨r⟩ varierar, se §4.6.
5. Trycksvagt ⟨e⟩ undergår ofta metafori, se §3.3.

EXEMPLI GRATIA **bagare** [bà:gaʋɛ] *s m* 'bagare' **bageri** [ba:geʋé:] *s n oreg -ed, -er, -erna* 'bageri' **bebla** [bè:bla] *vi* 'babbla' **beg** [be:g] *s n* 'beck' **beganes** [bè:ganɛs] *adv* 'beck-' **bláveð** [blàʋ:ʋe:] *s f* 'blåsippa, anemone hepatica' **brev** [bʋe:v] *s n* 'pappersark, brev' **døstreg** [dø:stʋe:g] *s n* 'deadline' **fer** [feg:] *s f* 'fur' **fnedra** [fnè:dʋa] *vi* 'fnittra' **gestans** [je:stáns] *s m oreg -en, -er, -erna* 'area, område' **heg** [ha:] *interj* 'hej' **herða** [hè:ʋa] *vi* 'vakta, vårda' **herðe** [hè:ʋɛ] *s m* 'pojke, herde' **hwideveð** [ʋe:de:ʋe:] *s f* 'vitsippa, anemone nemorosa' **kreda** [kʋè:da] *vi* 'klia, riva, tälja' **kweder** [qʋé:dɛ] *s n* 'kvitter' **kwedra** [qʋè:dʋa] *vi* 'kvittra' **lega** [lè:ga] *v2.2* 'leka' **með** [me:] *el* [mɛ:] *adv* 'också, även' **negel** [nè:gɛl] *s m* 'nyckel' **peber** [pè:bɛ] *s m u pl* 'peppar' **pegefinger** [pè:ge:fiŋɛ] *s m* 'pekfinger' **pela** [pè:la] *vi* 'peta, rota, skala' [äv renplocka, samla ihop] **prega** [pʋè:ga] *vi* 'peta' **regna** [ʋè:gna] *vi* 'räkna' **sebla** [sè:bla] *vi* 'sörpla' **sedeplass** [sè:de:plas] *s m oreg -en, -er, -erna* 'sittplats' **senáp** [sè:nɛp] *s m u pl* 'senap' **skeðning** [mè:niŋ] *s f* 'bena i hår' **smed** [sme:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'smed' **sped** [spè:d] *s n* 'spett' **spede** [spè:dɛ] *s f* 'sticka' **spedekage** [spè:de:ka:gɛ] *s f* 'spettkaka' **spel** [spe:l] *s n* 'spel' **spela** [spè:la] *vi o v2.2* 'spela' **streg** [stʋe:g] *s n* 'linje' **trena** [tʋè:na] *vi* 'trampa, stega' **veð** [ʋe:] *prep o adv* 'vid' **veð** [ʋe:] *s m u pl* 'ved, bränsle' **vreð** [ʋʋe:] *s n* 'vägkrök' **æden** [à:den] *v oreg perf ptc* ⟨æda

KAPITEL 3. VOKALER

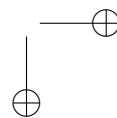
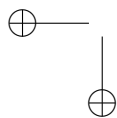
3.7 ⟨É⟩

Figur 3.4 ⟨é⟩

1. Halland, Blekinge och norra Skåne ner till en linje mellan Helsingborg i väster och Maglehem/Brösarp i öster uttalar ⟨é⟩ diftongerat, se §3.7.1. Området söder om ovanstående gränslinje har monoftongiskt uttal [e(:)].
2. I N kan ⟨é⟩ i vissa ord få reducerat uttal, som i **dé** [dø:] *el* [dø] *pron.*
3. I S, samt hos yngre personer i N, kan ⟨é⟩ få uttalet [ɪ], som i **élð** [vɪl] *el* [ɪl] *s m* 'eld' **étt** [vɪt] *el* [ɪt] *räkn* 'ett' **hédt** [hɔɪt] *el* [hɪt] *adj* ⟨ *héder* **hém** [hɔɪ:m] *el* [hm] *s n* 'hem' **kéldø** [çøɪlɛ] *s f* 'källa' **léðt** [lɔɪt] *el* [lɪt] *adj* ⟨ *léðer*.

EXEMPLI GRATIA **béd** [bøɪd] *s n* 'bett, skärpa' **blée** [bløɪ:ɛ] *el* **blé** [bløɪ:] *s f* 'lakan, blöja' **brøðskréðe** [brøð:skʁøɪ:ɛ] *s f* 'bröddrest' **éðer** [øɪ:dø] *s n u pl* 'gift' **édernælle** [øɪ:dø,næɪlɛ] *s f* 'etternässla, urtica urens' **édra-nes** [øɪ:dʁanɛs] *adv* 'förfärligt' **éð** [øɪ:] *s m* 'ed' **élð** [vɪl] *s m* 'eld' **émme** [øɪ:mɛ] *s m u pl* 'ånga' **éna** [øɪ:na] *adj* 'oböjl' 'ensam' **énestarre** [øɪ:nɛ,stærɛ] *s m* 'koltrast' **éstriðer** [øɪ:stɪvøɪ] *adj* 'nervös' **fédtt** [fɔɪt] *s n u pl* 'fett' **fél** [fɔɪ:l] *s n* 'fel' **féliðer** [fɔɪ:løɪ] *adv* 'bakvänd' **gréb** [gʁøɪ:b] *s m* 'grep' **gréb** [gʁøɪ:b] *s n* 'grepp' **hém** [hɔɪ:m] *s n o adv* 'hem' **héma**

KAPITEL 3. VOKALER

[hʊ̃:m] *adv* 'hemma' **hémvændes** [hò̃:m,væñɛs] *adj oböjl*
 'hemma' **héser** [hó̃:sɛ] *adj* 'hes' **hésla** [hò̃:sla] *vi* 'prata
 hest och otydligt' **ilél** [ẽ:ló̃:l] *adv* 'ändå' **kédliġer** [cò̃:lẽrɛ]
adj 'tröttsam, ledsam, tråkig' **kédssammer** [cò̃:sam̃ɛ] *adj*
 'tröttsam, ledsam, tråkig' **kéld̃e** [cò̃:lɛ] *s f* 'källa' **kéld̃re**
 [cò̃:lɛrɛ] *s f* 'gränssten' **kléner** [kló̃:nɛ] *adj* 'kletig' **mél**
 [mó̃:l] *s n u pl* 'mjöl' **nég** [nó̃:g] *s f* 'sådeskärve' **nægen-**
héd [nɛ:gen,hú̃:d] *s* 'nakenhet' **réb** [ɸvó̃:b] *s n* 'rep' **ré-**
ner [ɸvó̃:nɛ] *adj* 'ren' **rése** [ɸvó̃:sɛ] *s f* 'resa' **skéd̃** [mʊ̃:]
el [skú̃:] *s f* 'sked' **skréd̃e** [skɸvó̃:ɛ] *s f* 'avfall, avskrap'
stéġers [stó̃:rɛs] *el* **stærs** [stɛr̃:s] *s n* 'kök' **straffeséra seġ**
 [stɸafesú̃:r̃ɛ sɪ] *vi* 'anstränga sig'

3.7.1 DIFTONGERING

Ur nordiskt [ã:] har monoftongerats via [ɛ̃:] över [ẽ:] till [ẽ:] (ē). Under tidigt 1300-tal har sedan utvecklingen i södra skandinavien (Skåne, Halland, Blekinge, delar av Småland och delar av Danmark) gått mot en återdiftongering. Denna utveckling har antagit två huvudmönster:

1. ē → [ẽ:] → [ɛ̃:] → [ã:] → [ɔ̃:] → [ũ:]
2. ē → [ẽ:] → [ɛ̃:] → [ø̃:] → [ã:]

Utvecklingen har nått [ɔ̃:] så långt söderut som N. Sandby och [ũ:] ända ner i Gärds h:d.

I centrala delar av Västra Göttinge h:d, med Verums och Farstorps socknar som centrum, förekommer ett äldre [ɛ̃:] eller [ẽ:]. Den andra komponenten har utvecklats till ett [ɸ], som i **bén** [bɛ̃:n] *s n* 'ben'. Dessa former förekommer även i Stoby, Vankiva, N. Åkarp, Brönnestad och i östra delar av Hörja. Denna diftongtyp är på stark retur och former som [ɔ̃:] har tagit över.

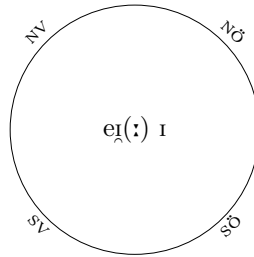
KAPITEL 3. VOKALER

<i>uttal</i>	<i>område</i>
[ɔ̃:] el [ũ:]	Östra Göinge h:d, nordvästra Villands h:d, Visseltofta, Norra Sandby, Hallaryd
[ṽ:] el [ɔ̃:]	Gumlösa, Sörby, Vinslöv, Ignaberga, Norra Mellby, Häglinge, Nävlinge, Önnestad, Gärds h:d
[ṽ:]	Norra Listers h:d, större delen av Villands h:d, sydöstra Västra Göinge h:d, norra Gärds h:d, Markaryd, Norra Sandby, Södra Rörum
[ɛ̃:]	Delar av norra Västra Göinge h:d, östligaste delarna av Verums och Farstorps socknar; även i Ballingslöv, Stoby, Vankiva, Norra Åkarp, Hörja, Brönnestad, Visseltofta
[ã:]	Hela nordvästra Skåne, delar av Västra Göinge h:d, Frosta h:d, Gärds h:d, västra Vittsjö, Norra Åkarp, Röke, Hörja, Finja, Matteröd, Brönnestad, Tjörnarp
[ɛ̃:]	Norra Färs h:d, södra Gärds h:d
[ø̃:]	Södra Listers h:d, Sölvesborg, Ysane, Gammalstorp, Mörrum; även i Västra Göinge h:d, Villands h:d, Önnestad, Ignaberga, Nävlinge, Södra Rörum, Tjörnarp, Vinslöv
[e:]	Södra Skåne

Tabell 3.1 Geografisk spridning av diftongerat ⟨é⟩. Märk att fler uttal kan förekomma inom ett och samma område.

KAPITEL 3. VOKALER

3.8 ⟨I⟩

Figur 3.5 ⟨i⟩

1. Långt ⟨i⟩ uttalas [eᶤ].
2. Kort ⟨i⟩ uttalas [eᶤ] eller [i].

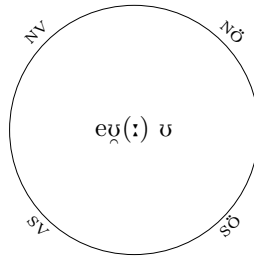
EXEMPLI GRATIA **ansigte** [àn,seᶤtᶤ] *s n* 'ansikte' **artiger** [àᶤᶤ:teᶤ] *adj* 'märklig, konstig' **avis** [avéᶤ:s] *el* **avise** [avèᶤ:se] *s f* 'tidning' **biða** [bèᶤ:a] *vi* 'vänta' **bir** [berᶤ:] *s m oreg -en, bir, biren* 'öl' **birahól** [bèᶤ:ða,hó:l] *s n* 'pub' [ställe där man säljer öl] **birk** [berᶤ:k] *s m oreg -en, -er, -erna* 'björk, betula alba' **brink** [bræᶤŋk] *s m* 'sluttning, backe' **dilðe** [dèᶤlᶤ] *s n u pl* 'vurm, delirium' **diveléra** [divelóᶤ:ða] *vi* 'diskutera' **drikkablænðe** [dvrèᶤka,blaᶤnᶤ] *s n u pl el* **drikkablænðing** [dvrèᶤka,blaᶤnᶤŋ] *s m u pl* 'svagdricka och mjölk' [blandat] **drikke** [dvrèᶤkᶤ] *s f* 'dryck' **fabrik** [fabvèᶤ:k] *s n* 'fabrik' **finðe** [fèᶤnᶤ] *s f* 'fena' **fira** [fèᶤ:ða] *räkn* 'fyra' **fire** [fèᶤ:vᶤ] *s f* 'fyra' **gilðe** [ᶤèᶤlᶤ] *s n* 'fest' **griba** [gvrèᶤ:ba] *v3.1* 'gripa' **gribbe** [gvrèᶤ:bᶤ] *s f* 'flicka' **grimle** [gvrèᶤ:mle] *s f* 'sädessärla, motacilla alba' **grimliᶤger** [gvrèᶤ:mleᶤᶤ] *adj* 'vit- eller svartrandig' **hiðe** [hèᶤ:ᶤ] *s n* 'oländig, svårframkomlig terräng' **himmer** [héᶤmᶤ] *adj* 'kraftig' **hinðebær** [hèᶤmᶤ,bæᶤ:] *s n* 'hallon, rubus idæus' **hinsammen** [hèᶤm,samᶤn] *adj* 'ensam' **hinsammena** [hèᶤm,samᶤna] *adj pl* 'ensamma' **hwider** [vᶤᶤᶤ:de] *adj* 'vit' **hwim** [heᶤm] *pron* 'vem' **i fjor** [eᶤ: fᶤᶤᶤ:] *adv* 'förra året' **ig** [eᶤ:g] *s f* 'ek' **igeaga(r)ne** [èᶤ:ge,ɑ:gaᶤnᶤ]

KAPITEL 3. VOKALER

s n 'ekollon' **igeoġse** [è:ɣe,eʊ:sɛ] *s m* 'ekoxe' **kið** [çei:] *s n* *el* **kiðling** [çè:(t)lɪŋ] *s m* 'getunge, capra juvenilis' **knirk** [kneɣ:k] *s n* 'knarr' **kriġ** [kveɣ:] *s n* 'krig' **kri(ġa)** [kveɣ:a] *v2.1* 'kriga' **lið** [leɣ:] *s f* 'vägslutning' **liða** [lè:ɣa] *v3.1* 'tåla, tolerera' **liðane** [lè:ɣanɛ] *s n u pl* 'fart, raskhet' **liga** [lè:ɣa] *v1* 'älska, bry sig om' **lige** [lè:ɣa] *s n*; *i uttr ved* ~ 'gott stånd' **lim** [lɪm] *s m* *oreg -en, -er, -erna* 'lem' **limma** [lè:ɣma] *v1* 'sopa' **limme** [lè:mɛ] *s m* 'kvast' **linð** [leɪm] *s f* 'lind, tilia' **liv** [leɣ:v] *s n* 'midja' **manikk** [manɪk] *s m* 'tingest' **mige** [mè:ɣe] *s m* 'penis' **milk** [mɪlk] *s m u pl* 'mjölk' **milte** [mè:lte] *s m* 'mjälte' **nédforlið** [nè:ɪfɔ,leɣ:] *s f* 'utförsbacke' **niben** [nè:ɣben] *s n* 'nypon' **pibe** [pè:ɣbe] *s f* 'pipa' **plide** [plè:ɣde] *s f* 'finne, kvissla, blemma' **pringla** [pveɪŋla] *v1* 'pynta' **riger** [vé:ɣe] *adj* 'rik' **rim** [veɣ:m] *s m u pl* 'rimfrost' **rippe** [vè:ɣpe] *s f* 'kvartal, kvart, kvarter' **risenagryn** [vé:sena,ɣvøɣ:n] *s n* 'risgryn' **risenagrød** [vé:sena,ɣvø:d] *s m* 'risgrynsgröt' **risp(el)** [veɪsp] *el* [vé:spɛl] *s f* 'röda vinbär, ribes rubrum' **rive** [vè:ɣve] *s f* 'räfsa' **ruġhwippe** [vøɣ:ɣeɪpe] *s f* 'rågax' **siðen** [sei:(t)n] *adv o prep o konj* 'sedan' **siġtebrøð** [sè:ɣte,bvø:] *el* **séġtebrøð** [sò:ɣte,bvø:] *s n* 'bröd bakat på finsiktat rågmjöl' **silða** [sè:lɔ] *adv* 'sent' **sisa-re** [sè:savɛ] *s m* 'sax' **skib** [svei:b] *el* [skeɪ:b] *s n* 'skepp, eka' **skriddare** [skvè:ɣdave] *s m* 'vattenlöpare, gerridae' **smi(ða)** [smè:ɣa] *v2.1* 'smida' **smil** [smeɪ:l] *s n* 'leende' **smágribbe** [smà:ɣ,ɣvɪbe] *s f pl* 'småflicka' **sniġa** [snè:ɣa] *v3.1* 'smýga' **sniġl** [snei:l] *el* **sniġle** [snè:ɣle] *s m* 'snigel' **spindare** [spè:ɣmavɛ] *s m* 'spindel, araneæ' **strib** [stvè:ɣbe] *s f* 'rand' **swiða** [smè:ɣa] *v3.1* 'svida' **time** [tè:ɣmɛ] *s m* 'timme' **tirs**en [tè:ɣsen] *s n* *el* **tirse** [tè:ɣse] *s f* 'krikon, prunus domestica ssp insititia' [eller hybrider därav; slags plommon] **tisle** [tè:ɣsle] *s m* 'tistel, cirsium' **vind**a [vè:ɣma] *v3.4* 'orka'

KAPITEL 3. VOKALER

3.9 ⟨o⟩

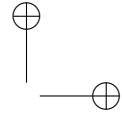
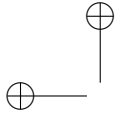
Figur 3.6 ⟨o⟩

1. Långt ⟨o⟩ uttalas [e̥ː].
2. Kort ⟨o⟩ uttalas [ʊ] eller [e̥].

EXEMPLI GRATIA **bloð** [ble̥ː] *s n u pl* 'blod' **bloða** [ble̥ːa] *vi* 'blöda' **boð** [be̥ː] *s m oreg -en, -er, -erna* 'butik, handelsbod' **bog** [be̥ːg] *s f oreg -ena, bøger, bøgerne* 'bok' [som man läser ur] **bolðe** [bø̥le] *s m* 'böld' **bonðe** [be̥ːne] *el* [bøn̥e] *s m oreg -n, bønder, bønderne* 'bonde' **bose** [be̥ːse] *s m* 'orm' **bose** [be̥ːse] *s m* 'talong, rest' [i ex kortspel] **brøðarolðe** [brø̥ːa,βø̥le] *s m* 'brödkavel' **bæk-kahors** [bæk̥ka,hø̥ːs] *s n* 'övernaturligt väsen' [näck] **dobbel** [dø̥be̥l] *adj* 'dubbel' **dommer** [døm̥e] *adj* 'dum' **domning** [de̥ːm̥ŋ] *s m* 'grej, redskap' **dosse** [dø̥se] *s f* 'vagg' **dossedder** [dø̥sɛd] *adj* 'sömnig' **duwestol** [dø̥ːe,ste̥ːl] *s m* 'blåklint, centaurea cyanus' **fjor** [fjø̥ː] *s oböjl; i uttr i ~* 'förra året, fjol' **fjortan** [fjø̥ːtan] *räkn* 'fjorton' **fod** [fø̥ːd] *s m oreg -en, føder, føderne* 'fot' **forfjor** [fɔ̥ːfjø̥ːː] *s oböjl; i uttr i ~* 'året innan sistlidna år' **gobbe** [gø̥be] *s m* 'gubbe' **goðer** [gø̥ːe] *adj* 'god' **gold** [gø̥l] *s n* 'guld' **hodde** [hø̥de] *s f* 'skjul, häkte' **honð** [høn] *s m* 'hund, canis lupus domesticus' **horring** [hø̥ːr̥ŋ] *s m* 'örfil' **hors** [hø̥ːs] *s n* 'häst' **horsagøg** [hø̥ːsa,ɣø̥ːg] *s n* 'enkelbeckasin,

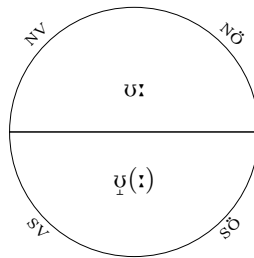
KAPITEL 3. VOKALER

capella galinago’ **horsike** [hʊʁ̥ːsɪʁ̥ɛ] *s f* ’männ’ **hos** [heʁ̥ːs]
el [hʊs] *prep* ’hos’ **hoska** [hʊska] *v1* ’minnas, komma ihåg’
hotta [hʊta] *v1* ’kasta’ **how** [heʁ̥ː] *s m* ’hov’ **hwokken**
[hʊkɛn] *pron* ’vilken’ **jobb** [ɹʊb] *s n* ’jobb’ **jom** [ɹʊm] *s n*
oböjl; i uttr på étt ~ ’ungefär’ **jorð(a)pære** [ɹèʁ̥ːpɛːʁ̥ɛ] *s f*
’potatis, solanum tuberosum’ **korn** [kʊʁ̥ːn] *s n* ’korn’ **kors**
[kʊʁ̥ːs] *s n* ’kors’ **ljordag** [ɹèʁ̥ːda] *s m* *oreg -en, ljorder, ljor-*
derma ’lördag’ **lomme** [lʊmɛ] *s f* ’ficka’ **mogg** [mʊg] *s n u*
pl ’mögel’ **moggen** [mʊgɛn] *adj* ’möglig, fuktig’ **molðsyrk**
[mʊlˌsɹ̥ːk] *s m* ’mullvad, talpa europaea’ **mond** [mʊn] *s m*
’mun’ **mora seǵ** [mèʁ̥ːʁ̥a sɪ] *v1* ’roa sig’ **morð** [meʁ̥ːð] *s n*
’mord’ **morsammer** [mèʁ̥ːsamɛ] *adj* ’rolig, trevlig’ **oben**
[èʁ̥ːbɛn] *adj* ’öppen’ **obna** [èʁ̥ːbna] *v1* ’öppna’ **odde** [ʊdɛ]
s m ’udde’ **oder** [èʁ̥ːdɛ] *s m* ’utter’ **oǵ** [eʁ̥ː] *el* [ʊ] *el* [a]
konj ’och’ **oǵsá** [(a)ʊsa(ʁ̥ː)] *el* [-ɛ] *adv* ’också, även’ **olka**
[ʊlka] *v1* ’kväljas’ **om** [ʊm] *adv o prep* ’om’ **onðer** [ʊnɛ] *el*
[ʊnɛ] *adv o prep* ’under’ **onyge** [èʁ̥ːnøʁ̥ːgɛ] *s f* ’ovana’ **opp**
[ʊp] *adv* ’upp’ **oppe** [ʊp] *adv* ’uppe’ **orð** [eʁ̥ːð] *s n* ’ord’
orm [ʊʁ̥ːm] *s m* ’mask’ **ost** [eʁ̥ːst] *el* [ust] *s m* ’ost’ **otiger**
[ʊtèʁ̥ːgɛ] *adj* ’otäck’ **owast** [èʁ̥ːast] *adv spl* ’överst’ **ower**
[èʁ̥ːɛ] *adv* ’över’ **owermaren** [èʁ̥ːɛmaʁ̥ːm] *s m* ’dagen efter
imorgon **owre** [èʁ̥ːʁ̥ɛ] *adv komp* ’övre’ **plowbill** [plèʁ̥ːbɪl]
s m ’plogbill’ **potta** [pʊta] *v1* ’knuffa’ **robád** [ɹèʁ̥ːbaʁ̥ːd] *s*
m ’roddbåt’ **rod** [ɹèʁ̥ːd] *s f* ’rot’ **rolðebør** [ɹʊlɛˌbøʁ̥ː] *s f o*
m ’skottkärra’ **ronðtenom** [ɹʊntɛnʊm] *adv* ’runtomkring’
rose [ɹèʁ̥ːsɛ] *s f* ’ros’ **skow** [skeʁ̥ː] *s m* ’skog’ **skowa** [skèʁ̥ːa]
v1 ’kalhugga, skövla’ **so** [seʁ̥ː] *s f* *oreg -(e)na, sør, sørna* ’so’
sol [seʁ̥ːl] *s f* *oreg -ena, -a, -ana* ’sol’ **stobba** [stʊba] *v1* *ex* ~
pá séǵteð ’bli sämre, vara dålig’ [med avseende på ngt sinne]
tehoba [tehèʁ̥ːba] *adv* ’ihop, tillsammans’ **tonge** [tʊŋɛ] *s f*
’tunga’ **tor** [teʁ̥ː] *s oböjl* ’mars’ [årets tredje månad]

KAPITEL 3. VOKALER

3.10 ⟨Ó⟩

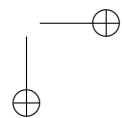
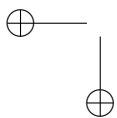

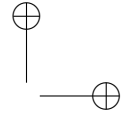
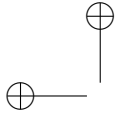
Figur 3.7 ⟨ó⟩

1. ⟨ó⟩ uttalas [u:] i N; i S mer slutet [y:].
2. Vissa dialekter i S har kort ⟨ó⟩ även framför enkel konsonant, som i **hól** [hʊ(:)l] *s n* 'hål'.

NOTA BENE ⟨ó⟩ i **nógen** uttalas varierat, se §10.8.

EXEMPLI GRATIA **bóð** [bʊ:] *s n* 'bud' **bóða** [bù:a] *v1* 'skicka bud, varsal om, förebuda' **bóler** [bú:lɛ] *adj* 'stor, väldig, yppig' **bólhwise** [bò:l,ʊɛspɛ] *s f* 'bålgeting' **bós** [bʊ:s] *s n u pl* 'halm' **fnóg** [fnʊ:g] *s n* 'flinga' [lätt och fin beståndsdel] **fármón** [fà:mʊ:n] *s m* 'förmån' **gæstabóð** [ɣà:sta,bʊ:] *s n* 'gästabud' **hóbra** [hò:bɹa] *v1* 'mullra, spraka, dundra' **hóðra** [hò:dɹa] *v1* 'huttra' **hól** [hʊ:l] *s n* 'hål' **hóle** [hò:lɛ] *s f* 'håla' **jorðamón** [jè:ɹa,mʊ:n] *s m* 'jordmån' **kól** [kʊ:l] *s n* 'kol' **lóg** [lʊ:g] *s n* 'lock' **mólen** [mò:lɛt] *adj* 'mulen' **mós** [mʊ:s] *s n u pl* 'mossa' **móse** [mò:se] *s m* 'mosse' **opptóg** [ʊp,tʊ:g] *s n* 'upptåg' **plóðra** [plò:dɹa] *v1* 'prata strunt' **póða** [pò:da] *v1* 'gräva, peta' **póde** [pò:de] *s f* 'bunke, hög, hål' **prósabid** [pɹò:sa,bɛ:d] *s m* 'ljusstump' **skikkebóð** [skɛ:kɛ,bʊ:] *s n* 'sändebud' **skód** [skʊ:d] *s n* 'skott, patron' **smóle** [smò:lɛ] *s n koll* 'smulor' **snóbla** [snò:bla] *v1* 'snubbla' **snyfnóg** [snø:ɣ:fnʊ:g] *s n* 'snöflinga' **syrkapóde**

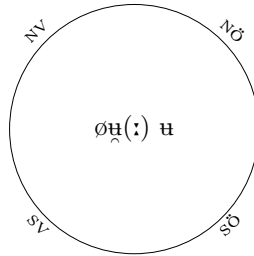

KAPITEL 3. VOKALER

[sʏ̥:ka,pʊ:dɛ] *s f* 'mullvadshög' **tóg** [tʊ:g] *s n* 'tåg' **tóga**
 [tʊ:ga] *v1* 'tåga' **udtóg** [ɛ̥:d,tʊ:g] *s n* 'uttåg' **yvenalóg**
 [ø̥:ʏena,lɔ:g] *s n* 'ögonlock'

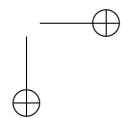
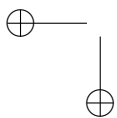
3.11 ⟨U⟩

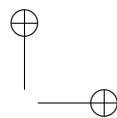
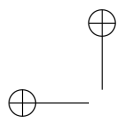

Figur 3.8 ⟨u⟩

1. Långt ⟨u⟩ uttalas [ø̥:].
2. Kort ⟨u⟩ uttalas [ø̥] eller [u].

EXEMPLI GRATIA **blábug** [blḁ̂:bø̥:g] *s m* 'odon, vaccinium uliginosum' **bláduwe** [blḁ̂:dø̥:ɛ] *s f* 'skogsduva, columba oenas' **brug** [bʁø̥:g] *s n* 'fabrik' **duweonge** [dø̥:ɛ,ʏɛ] *s m* 'duvunge' **frug̊tapære** [fʁø̥:ta,pɛ:ɛ] *s f* 'päron, pyrus' **knude** [knø̥:dɛ] *s f* 'knut, puckel' **kru(ġ)** [krø̥:] *s n* 'krog' **kru(ġ)are** [krø̥:aɐɛ] *s m* 'krögare' **krus** [krø̥:s] *s n u pl* 'fjäsk, trug' [inställsam artighet] **kru-sa** [krø̥:sa] *v1* 'truga' **lude** [lø̥:dɛ] *s f* 'skjul' [litet med snedtak] **lug** [lø̥:g] *s n u pl* 'ogräs' **luga** [lø̥:ga] *v1* 'rensa ogräs' **luge** [lø̥:ge] *s n* 'ogräsrensning' **luġe** [lø̥:ɛ] *s m* 'låga' **luġner** [lø̥:nɛ] *adj* 'lugn' **lusarage** [lø̥:sa,ʁa:ge] *s f* 'luskam' **luwe** [lø̥:ɛ] *s f* 'mössa, luva, hatt' **pude** [pø̥:dɛ] *s f* 'kudde' **puge** [pø̥:ge] *s m* 'tomte, vätte' [allmänt övernaturligt litet väsen] **rune** [ʁø̥:nɛ] *s m u pl* 'fiskrom' **ruwe** [ʁø̥:ɛ] *s f* 'sårskorpa' **sjuttan** [ʃø̥:tan] *el* **söttan** [sø̥:tan]

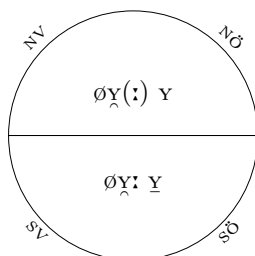

KAPITEL 3. VOKALER

rakn '17' **sjutti** [ʃɔ̃tʃi] *rakn* '70' **skruva** [skʁø̃va] *vi* 'skruva' **skur(stén)** [skø̃:(stø̃:n)] *sm* 'skorsten' **stuġe** [stø̃:ɛ] *sf* 'stuga, rum' **suwl** [sø̃:l] *snupl* 'fläsk, kött eller fisk' [maträtt därav] **uġe** [ø̃:ɟɛ] *sf* 'vecka' **ulw** [ø̃:l] *sm* 'varg' **ulwa** [ø̃:l] *vi* 'yla'

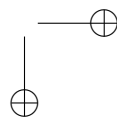
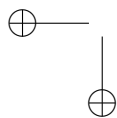
3.12 ⟨Y⟩

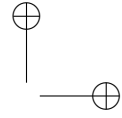
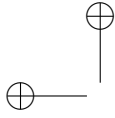
Figur 3.9 ⟨y⟩

1. Långt ⟨y⟩ uttalas [ø̃:].
2. Kort ⟨y⟩ uttalas [ø̃] eller [Y] i N; något bakre [Y] i S.

EXEMPLI GRATIA **bry** [bʁø̃:] *sn* 'bryderi' **byare** [bø̃:ʁɛ] *sm* 'bybo' **byġse** [bø̃:sɛ] *sf* 'byxa' **dygeri** [dø̃:ɟɛʁi:] *sn* *oreg* -eð, -er, -erna 'konkurs, förlust' **dyngje** [dø̃:ŋjɛ] *sn* 'gungfly' **hydda** [hø̃da] *vi* 'iordningsställa, ansa, städa' **hydda seġ** [hø̃da si] *vi* 'klä sig, göra sig ren' **hylðe** [hø̃lɛ] *snupl* 'fläder, sambucus nigra' **krylliger** [krø̃lɛrɛ] *adj* 'lockig' **kylðing** [kø̃lɪŋ] *sm* 'kyckling, dununge, galliformes juvenilis' **kyngavis** [çø̃ŋa,veɪs] *adv* 'ibland, då och då' **legetyġ** [le:ɟetø̃:] *smon* 'leksak' **lyġne** [lø̃:ne] *snupl* 'lä' **lyġte** [lø̃:tɛ] *sf* 'lykta' **mylle** [mø̃lɛ] *el* **mølle** [mø̃lɛ] *sf* 'kvarn' **pykke** [pø̃kɛ] *sn* 'leksak, småsak' **pyn** [pø̃:n] *sn* 'mört, rutilus rutilus' [älv småfisk i

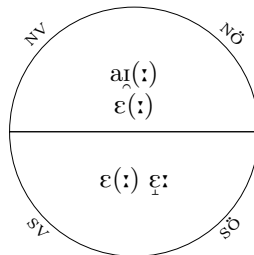

KAPITEL 3. VOKALER

allmänhet] **ryda** [ʁø̃y:da] 3.2 'ryta' **ryga** [ʁø̃y:ga] 3.2 'ryka' **rygta** [ʁø̃y:ta] *vi* 'rykta' **sky** [skø̃y:] *s m* 'moln' [mindre] **slynga** [slø̃yŋa] *vi* 'gunga' **slynge** [slø̃yŋe] *s f* 'gunga' **sny** [snø̃y:] *s m u pl* 'snö' **spyd** [spø̃y:d] *s n* 'spjut' **syb** [sø̃y:b] *s m* 'sup' **syrk** [sỹr:k] *s m* 'mullvad, talpa europaea' **tyd** [tø̃y:d] *s n* 'tut, tjut' **tyda** [tø̃y:da] 3.2 'tuta, tjuta' **tyg** [tø̃y:] *s n oreg -ed, -er, -erna* 'tyg, vävnad' **tyga** [tø̃y:a] *vi o v2.1* 'orka, förmå'

3.13 ⟨Æ⟩

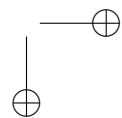
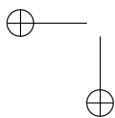
⟨Æ⟩ och ⟨æ⟩ har nummer U+00C6 respektive U+00E6 i unicode. När bokstäverna inte är tillgängliga på grund av tekniska begränsningar kan ⟨AE⟩ respektive ⟨ae⟩ användas som ersättning.

Figur 3.10 ⟨æ⟩

1. Långt ⟨æ⟩ uttalas [ai:] i N, undantaget före ⟨g⟩, ⟨n⟩, ⟨r⟩ och ⟨v⟩ då uttalet blir [ε:]; [ε:] eller mer slutet [ɛ:] i S, som i **græda** [gʁæ̃:da] [gʁæ̃:da] *v oreg græd el gråd, græded, græden* 'gråta' **knæ** [knɛ:] *s n* 'knä' **läsa** [lɛ:sa] *v2.2* 'läsa' **træð** [trɛ:] *s n* 'trääd'.
2. Kort ⟨æ⟩ uttalas [aɪ] eller [ɛ] i N; [ɛ] i S.

EXEMPLI GRATIA **blámængder** [blå̃y:mãŋdɐ] *a* 'blåaktig' **blædde** [blå̃dɛ] *s f* 'komocka' **blæðe** [blå̃r:ɛ] *s m*

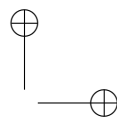
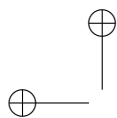

KAPITEL 3. VOKALER

’kil’ **blækkahus** [blækka,høʊ:s] *s n* ’bläckhorn’ **blækkebær** [blækkebæʁ:] *s n* ’slånbär, prunus spinosa’ **blænda** [blænda] *v1* ’blanda’ **blænðe** [blænde] *s n el* **blænðing** [blændɪŋ] *s m* ’blandning’ **blære** [blære] *s f* ’blåsa’ [urinblåsa] **blæst** [blæ:st] *s m u pl* ’blåst’ **brænda** [brænda] *v2.1* ’brinna’ **brænðe** [brænde] *s n u pl* ’bränsle’ **byahælle** [bøʁ:a,haɪle] *s n* ’bysamhälle, by’ **bæder** [bè:de] *adj komp* < *bra* ’bättre’ **bænðe** [bænde] *s n* ’band, följe av sämre folk’ **didhæn** [deɪ:dhæ:n] *adv* ’dit, ditåt’ **disæmber** [disæmbə] *s m u pl* ’december’ [årets tolfte månad] **djævel** [ʁè:vɛl] *s m* ’djävul’ **dæn** [dæn] *adv* ’därifrån, bort’ **eværdeliger** [evè:deleʁe] *adj* ’evig’ **fjæðer** [fjæ:ʁe] *el* [fjæ:ʁ:] *s m* ’fjäder’ **flætte** [flætte] *s f* ’fläta’ **flættebånd** [flætte,bænd] *s n* ’hårsnodd’ **færdiger** [fæ:ʁeʁe] *adj* ’färdig, klar’ **grantvæder** [grvænt,væ:ʁe] *s n* ’vackert väder’ **gærð** [ʁè:ʁ:] *s* ’rullstensås, vall, rand’ **gæssling** [gæ:slɪŋ] *s m* ’gåsunge, anserinæ juvenilis’ **hidhæn** [heɪ:dhé:n] *adv* ’hit, hitåt’ **hjælming** [hæ:lmɪŋ] *s m* ’snok, natrix natrix’ **hælane** [hè:lane] *s n u pl* ’mod’ **hælse** [hæ:lse] *s f u pl* ’hälsa’ **hæn** [hæn] *adv* ’bort’ **hænanom** [hæn:nan,ʊm] *adv* ’bortom, på andra sidan’ **hænge** [hæng:e] *s n* ’hängsle’ **hænne** [hænde] *adv* ’borta’ **hæva seǵ** [hè:və sɪ] *v2.1* ’jäsa’ **hævelse** [hè:vɛlse] *s m oreg -n, -r, -rna* ’jäst’ **hæven** [hè:vɛn] *adj* ’svullen’ **ihæl** [eɪ:hæ:ɪ] *adv* ’ihjäl’ **imællom** [eɪ:mæ:ɪlʊm] *adv* ’emellan’ **klæðe** [klæ:ʁe] *s n* ’tygstycke, beklädnad’ **klæðer** [klæ:ʁe] *s pl* ’kläder’ **klæmsel** [klæ:msɛl] *s m u pl* ’magknip’ **kælðing** [çæ:ɪɪŋ] *s m* ’kattunge, felis juvenilis’ **kærlegsæble** [çè:ʁe:le:gs,æ:ɪ:ble] *s n* ’tomat, solanum lysopersicum’ **kætte** [çæ:tte] *s f* ’katthona, felis ♀’ **kævs** [çæ:vs] *s n* ’struntprat’ **lometørr(e)klæðe** [lòmetø:ʁe:klæ:ʁe] *s n* ’näsduk’ **læb** [læ:b] *s m o f oreg -ena, -a, -a* ’läpp’ **læðer** [læ:ʁe] *s n* ’läder’ **lælla** [læ:lla] *adv; ex i uttr ta* ~ ’försiktigt, lungt, stilla’ **læsa** [læ:sa] *v2.2* ’läsa’ **lætte** [læ:tte] *s m* ’efterbörd’ **mæn** [mæn] *adv* ’medan’ **mænn** [mæ:n] *adv* ’minsann’ **næd** [nè:d] *s n* ’nät’ **nægen** [nè:ʁɛn] *adj* ’naken’ **nælle** [næ:lle] *s f* ’nässla’ **næppe** [næ:pe] *adv* ’knappast’ **nætt** [næ:tt] *adv* ’försiktigt, sakta’ **pjæltta** [pɹæ:ɪlta] *s m u sg* ’kläder’ **pjætta** [pɹæ:ɪta] *v1* ’slå lätt och försiktigt’ **præga** [pɹè:ga] *v1* ’präglä’ **præka** [pɹè:ka] *v1* ’predi-

KAPITEL 3. VOKALER

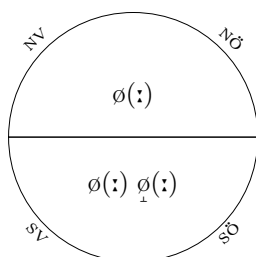
ka’ **præke** [pɹɛ:kɛ] *s f* ’predikan’ **pæl** [pa:l] *el* **pæle** [pɑ:lɛ] *s m* ’påle’ **pæner** [pɛ:nɛ] *adj* ’vacker, fin’ [äv vänlig, ärbär, dygdig] **pæster** [pɑ:stɛ] *adj* ’stinn, tjock’ **ræba** [ɹɑ:ba] *v2.2* ’rapa’ **ræge(n)** [ɹɛ:ɡɛ(n)] *s m* ’saliv, spott’ **række** [ɹɑ:kɛ] *s f* ’stycke, längd av vävt tyg’ **ræliġer** [ɹɛ:lɛɹɛ] *adj* ’äcklig, otäck’ **rænða** [ɹànɹa] *v2.1* ’springa’ **rætter** [ɹætɛ] *adj* ’rak’ **rævakál** [ɹɛ:va,ka:l] *s m u pl* ’kirskál, ægopodium podagraria’ **rævarákke** [ɹɛ:va,ɹa:kɛ] *s f* ’åkerfråken, equisetum arvense’ **rævese** [ɹɛ:vesɛ] *el* **rævike** [ɹɛ:veikɛ] *s f* ’rävhona, vulpini ♀’ **skærsla** [skɛ:sla] *v1* ’flamma till’ **snære** [snɛ:ɹɛ] *s n* ’snår’ **stræde** [stɹɑ:de] *s n* ’bygata eller fägata’ **stært** [stɛɹ:t] *s m* ’stjärt’ **sæde** [sɛ:de] *s n* ’säte’ **sæðasæð** [sɑ:sa,sa:] *s f u pl* ’utsäde’ **sælla** [sɑ:lɹa] *v1* ’sälla’ **sælw** [se:l] *adv* ’själw’ **sæmmer** [sɑ:mɛ] *adj komp* ’sämre’ **træð** [tɹɑ:] *s n* ’träd’ **trækka** [tɹɑ:kka] *v2.2* *træġte, træġt* ’tränga’ [om vätska] **trætter** [tɹætɛ] *adj* ’trött’ **twæföttes** [tɹɑ:ɹ, fɔ:tes] *adv* ’jämfota’ **twæhæres** [tɹɑ:ɹ, hɛ:ɹɛs] *adv o konj* ’genast’ **tærte** [tɛɹ:te] *s f* ’tårta’ **tætta veð** [tá:ta ve:] *adv* ’nära’ **tætter** [tá:te] *adj* ’tät’ **tørr(e)klæðe** [tɔ:ɹ, kla:ɛ] *s n* ’huvudduk, tygstycke att torka med’ **vægg** [va:ɡ] *s f* *oreg* -ena, -a, -ana ’vägg’ **vækk** [va:k] *adv* ’bort, borta’ **væl** [va:l] *adv* ’väl’ **væl** [va:l] *trycksvagt* [vɛl] *el* [val] *adv* ’väl’ **vær(d)** [vɛɹ:(d)] *s f u pl* ’värld’ **æble** [ɑ:blɛ] *s n* ’äpple, malus’ **æda** [ɑ:da] *v* *oreg* *ád, ædeð, æden* ’äta’ **ægg** [a:ɡ] *s n* ’ägg’ **ælla(s)** [á:lɹa(s)] *el* [à:lɹa(s)] *adv o konj* ’eller, annars’ **ælling** [á:lɹɪŋ] *s m* ’andunge, anatinæ juvenilis’ **ælling** [à:lɹɪŋ] *s m* ’andunge, anatinæ juvenilis’ **ælljes** [á:lɹɛs] *adv* ’annars’ **ælska** [á:lkska] *v2.2* ’para sig, betäcka’ **ænd** [a:nd] *konj* ’ännu’ **ænd** [a:nd] *prep o konj* ’än’ **æske** [á:skɛ] *s f* ’ask’ **æss** [a:ɹs] *konj* ’om, ifall’ **ættast** [á:tast] *adv* ’sist’ **ætte** [á:tɛ] *prep o adv o konj* ’efter’ **ætte** [á:tɛ] *prep o adv o konj* ’efter’ **ætteliġa** [á:tɛlɛ:ɹa] *adv* ’ungefär’ **ættepá** [á:tɛpa:] *adv* ’efteråt, sedan’ **ørenastært** [ø:ɹna, stɛɹ:t] *s m el* **ørenastærte** [ø:ɹna, stɛɹ:te] *s f* ’tvestjärt, forficula auricularia’.

KAPITEL 3. VOKALER

3.14 ⟨∅⟩

⟨∅⟩ och ⟨ø⟩ har nummer U+00D8 respektive U+00F8 i unicode. När bokstäverna inte är tillgängliga på grund av tekniska begränsningar kan ⟨OE⟩ respektive ⟨oe⟩ användas som ersättning.

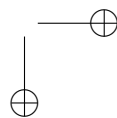
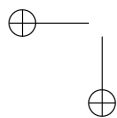

Figur 3.11 ⟨ø⟩

1. Långt ⟨ø⟩ uttalas [ø:] i N; [ø:] eller mer slutet [ø:] i s.
2. Kort ⟨ø⟩ uttalas [ø] i N; [ø] eller [ø] i s.

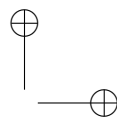
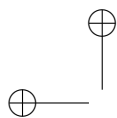
NOTA BENE I vissa ord har s ⟨á⟩ där N har ⟨ø⟩, som i **jordatrøld** el **jordatræld** s n 'vätte' **køpp** el **kápp** s m 'kopp' **løm** el **lám** s n 'lamm, ovis juvenilis'.

EXEMPLI GRATIA **brøde** [bøð:de] s n koll 'ris och kvis-tar' **brønd** [bøn] s m 'brunn' **brøvla** [bø:vla] v1 'skryta' **bøg** [bø:g] s f 'bok, fagus silvatica' **bøgenød** [bø:ge,nø:d] s f 'bokollon' **bøle** [bø:le] s n 'bostad, lya' **bønd** [bøn] s m 'botten' **bønegrød** [bø:nε,gø:d] s m 'mos av bondböner och potatis' **bønesød** [bø:nε,sø:] s n u pl 'bondbönssoppa' **bør** [bø:ε:] s f o m 'skottkärra, bår' **børd** [bø:rd] s m oreg -en, -er, -erna 'bård' **børle** [bø:le] v1 'bråka, ställa till oreda, väsnas' **drønning** [dønning] s f oreg -en, -a, -ana 'drottning' **drøpp** [døp] s m 'droppe' **døner** [dø:nε] adj 'kvav' **dør** [dø:ε:] s m 'dörr' **dørslag** [dø:ε:slæ:] s n 'durkslag' **døtter**

KAPITEL 3. VOKALER

[døte] *s f oreg -n, döttra, döttrana* 'dotter' **fjönt** [fjönt] *s m* 'tok, fänig person' **flöd** [flø:d] *f u pl* 'grädde' **flödamad** [flø:da,mɑ:d] *s m* 'smörgås med grädde' **fløde** [flø:dɛ] *s m* 'flotte' **flöga** [flø:ga] *v10 v2.2* 'flytta, ändra' **flött** [fløt] *s m* 'fästing, ixodes ricinus' **fögla** [fø:lɛ] *s* 'följe' **føle** [fø:lɛ] *s n u pl* 'känsl, förstånd' **glöffa** [glø:fa] *v1* 'grymta' **glött** [gløt] *s m* 'barn' **gröda** [grø:da] *v1* 'fresta' **gø** [gø:] *v2.1* 'skälla eller kväka' [djurläte] **gøben** [gø:ben] *s f oreg -en, gøbna, gøbnana* 'handfull' [måttenshet] **gød** [gø:] *s f u pl* 'gödsel' **gøg** [gø:g] *s m* 'gök, cuculus canorus' **gømme** [gømɛ] *s oböjl; i uttr lega ~* 'kurragömma' **gømme** [gømɛ] *s f* 'gömsle' **gønom** [gø:nø:m] *adv o prep* 'genom' **gøre** [gø:rɛ] *s n* 'arbe- te, möda, besvär' **hjørne** [hjø:rɛ:nɛ] *s f* 'hörn' **hwispebølme** [hwispe,bølmɛ] *s n* 'getingbö' **høg** [hø:g] *s m* 'hök, accipitri- dae' **høg** [hø:r] *s n koll* 'hö' **høger** [hø:rɛ] *adj* 'hög' **hønsa- høg** [hønsa,hø:g] *el* **slaghøg** *s m* 'duvhök, accipiter genti- lis' **hør** [hø:r] *s m u pl* 'lin, linum usitatissimum' **høs** [hø:s] *s m* 'ansikte, kind, skalle, huvud' **høst** [høst] *s m* 'skörd' **høstagiilde** [høsta,ielɛ] *s n* 'skördefest' **høvsa** [hø:vsɑ] *v1* 'slarva' **jorðatrøld** [jø:ʁɑ,tvø] *s n* 'vätte' **kløvra** [klø:vʁɑ] *v2.1* 'klättra' **krøsen** [krø:sɛn] *s n* 'lingon, vaccinium viti- sidæa' **køba** [çø:ba] *v2.2* 'köpa' **kød** [çø:d] *s n u pl* 'kött' **kødd** [kød] *s m* 'pung, scrotum' **kølne** [çølnɛ] *s n u pl* 'ved, bränsle' **køpp** [køp] *s m* 'kopp' **kørke** [çø:rɛ:kɛ] *s f* 'kyr- ka' **kørw** [kø:r] *s m* 'korg' **køss** [çø:s] *s m* 'kyss' **køvder** [çø:vde] *adj* 'förkyld' **løde** [lø:dɛ] *s n* 'läte' **løkke** [løkɛ] *s f u pl* 'fortuna' **løvta** [lø(v)ta] *v2.2* 'lyfta' **møg** [mø:g] *s n u pl* 'smuts, gödsel, skit' **nøtt** [nøt] *s f* 'natt' **prøva** [prø:va] *v1* 'försöka' **roldebør** [rø:le,bø:r] *s f o m* 'skott- kärra' **rødna** [rø:dna] *v1* 'ruttna' **rødgrød** [rø:grø:d] *s m* 'saftkräm' **røtte** [rø:tɛ] *s f* 'råtta' **røv** [rø:v] *s m* 'rumpa, röv' **skøffe** [skø:fɛ] *s f* 'skyffel' **sød** [sø:] *s n u pl* 'soppa, bul- jong' **søgn** [sø:n] *s f* 'socken' **sømmarfuğl** [søma,fø:l] *s m* 'fjäril' **søn** [sø:n] *s m oreg -en, -er, -erna* 'son' **sønadötter** [sø:na,døte] *s f oreg -n, sönadöttra, sönadöttrana* 'sondotter' **sønason** [sø:na,sø:n] *s m oreg -en, -er, -erna* 'sonson' **trildeb- bör** [tvø:le,bø:r] *s f o m* 'skottkärra' **trøld** [tvø] *s n* 'troll' **tøg** [tø:r] *s n u pl* 'tö' **tøga** [tø:ra] *v1* 'töa' **tøga** [tø:ra] *v1*

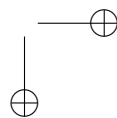
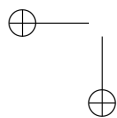

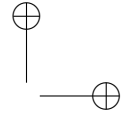
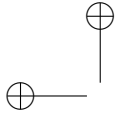

KAPITEL 3. VOKALER

'töa' **tögevæder** [tø̥:ɛ,va:ɐ] *s n* 'töväder' **töne** [tø:mɛ] *s f*
'melodi' **tøppavibe** [tø̥pa,ve:ɪbe] *s f* 'tofsvipa, vanellus va-
nellus' **tørp** [tø̥:p] *s n* 'torp' **tørrer** [tø̥rɐ] *adj* 'torr' **tørw**
[tø̥r:] *s f koll* 'torv' **tørw** [tø̥r:] *s n* 'torg' **tøster** [tø̥stɛ] *adj*
'tyst' **ød** [ø:d] *prep o adv* 'åt' **øg** [ø:g] *s n* 'häst'

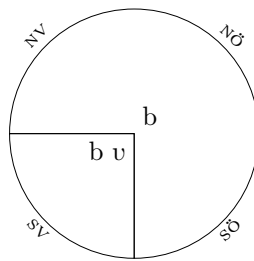
— 4 —

KONSONANTER

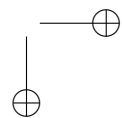
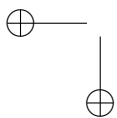
4.1 GRAFEM

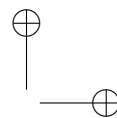
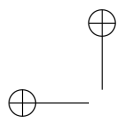
Konsonantgrafemen är ⟨b⟩, ⟨d⟩, ⟨f⟩, ⟨g⟩, ⟨h⟩, ⟨j⟩, ⟨k⟩, ⟨l⟩, ⟨m⟩, ⟨n⟩, ⟨p⟩, ⟨r⟩, ⟨s⟩, ⟨t⟩ och ⟨v⟩.

4.2 ⟨B⟩, ⟨D⟩, ⟨F⟩, ⟨H⟩, ⟨J⟩, ⟨L⟩, ⟨M⟩, ⟨P⟩ OCH ⟨T⟩

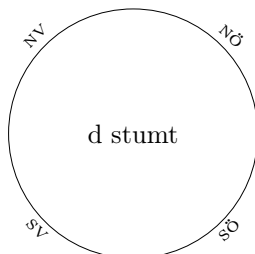
Figur 4.1 ⟨b⟩

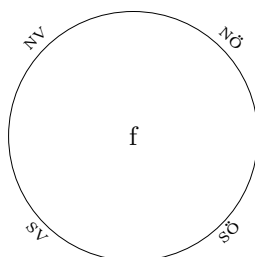

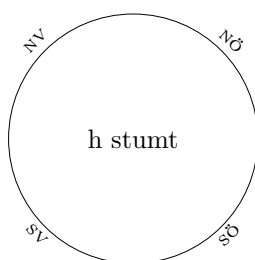
KAPITEL 4. KONSONANTER

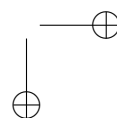
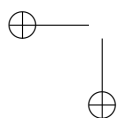
Figur 4.2 ⟨d⟩

Figur 4.3 ⟨f⟩

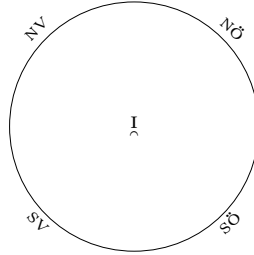
Figur 4.4 ⟨h⟩

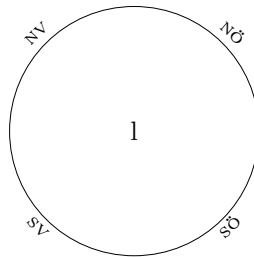

KAPITEL 4. KONSONANTER

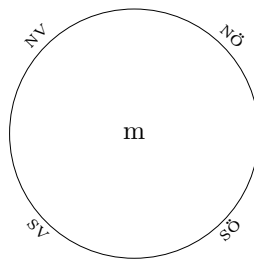

Figur 4.5 ⟨j⟩

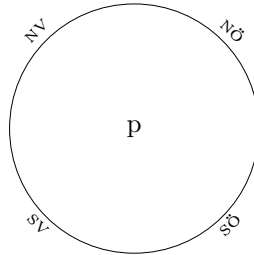

Figur 4.6 ⟨l⟩

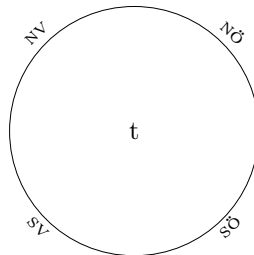

Figur 4.7 ⟨m⟩

KAPITEL 4. KONSONANTER

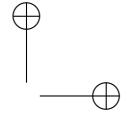
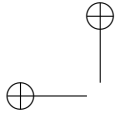

Figur 4.8 $\langle p \rangle$

Figur 4.9 $\langle t \rangle$

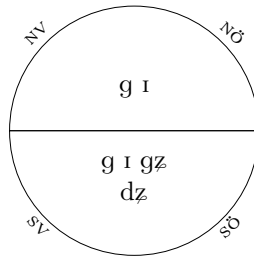
1. $\langle b \rangle$ uttalas [b], men vissa dialekter i SV får [v] i vissa ställningar – främst efter lång vokal – som i **køba** [çø:va] *v2.2* 'köpa' **pibe** [pè:ɪvɛ] *s f* 'pipa'.
2. $\langle d \rangle$ uttalas [d], utom framför $\langle s \rangle$ och $\langle t \rangle$ då det är stumt, som i **bids** [bɪs] *v3.1 pres* $\langle$ *bidas* **féd**t [fɛɪt] *adj* $\langle$ *fé*der **héds** [hø:ɪs] *s m u pl* 'stark värme' **héds**a [hø:ɪsa] *v1* 'het-sa' **vædske** [væ:ɪskɛ] *s f* 'vätska'.
3. $\langle f \rangle$ uttalas [f].
4. $\langle h \rangle$ uttalas [h] utom initialt före $\langle j \rangle$ då det är stumt, se även §5.3.2.
5. $\langle j \rangle$ uttalas [j], se även §4.9.
6. $\langle l \rangle$ uttalas [l], se även §5.1.4.
7. $\langle m \rangle$ uttalas [m].

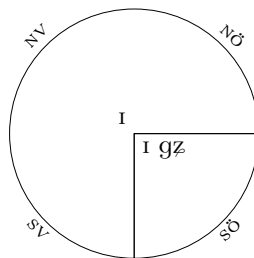
KAPITEL 4. KONSONANTER

- 8. ⟨p⟩ uttalas [p] och i vissa ställningar lätt aspirerat [p^h].
- 9. ⟨t⟩ uttalas [t] och i vissa ställningar lätt aspirerat [t^h], se även §4.9.

4.3 ⟨G⟩

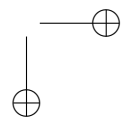
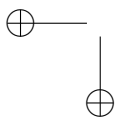

Figur 4.10 ⟨g⟩

Figur 4.11 ⟨gj⟩

- 1. ⟨g⟩ före bakre vokal uttalas [g].
- 2. ⟨g⟩ före tryckstark främre vokal uttalas [ɪ]; [dz] *el* [gz] på Bornholm, som i **gildē** [gzɪlɛ] *s n* 'fest' **givter** [gzɪvtɛʀ] *v2.2* ⟨ *givta seĝ* **gø** [gzø:] *v2.1* 'skälla eller kväka' [djurläte].

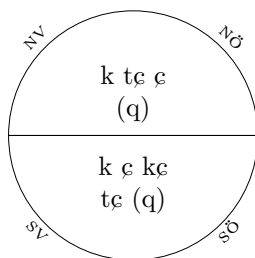
KAPITEL 4. KONSONANTER

3. ⟨g⟩ i intervokalisk och slutljudande ställning uttalas
  - a. [g] i N;
  - b. [gʒ] eller [dʒ] i S, som i **bog** [beʊ:gʒ] *el* [beʊ:dʒ] *s f oreg -ena, böger, bögerna* 'bok' [som man läser ur] **ligga** [li:gʒa] *el* [li:dʒa] *v oreg låg, ligged*, — 'ligga' **møg** [mø:gʒ] *el* [mø:dʒ] *s n u pl* 'smuts, gödsel, skit' **ri-ger** [ʁe:gʒɔʁ] *el* [ʁe:dʒɔʁ] *adj* 'rik' **vægg** [væ:gʒ] *el* [væ:dʒ] *s f oreg -ena, -a, -ana* 'vägg'.
4. ⟨lg⟩ uttalas [ʎ]; i NÖ ibland metates [ɹl].
5. ⟨rg⟩ uttalas [ʁl], se även §4.6.1; i NÖ ibland metates [lʁ].
6. ⟨gj⟩ före bakre vokal uttalas [ɹ], som i **gjordt** [ɹjød:t] *v oreg sup* ⟨ *göra*; [gʒ] på Bornholm, som i **gjordt** [gʒjød:t] *v oreg sup* ⟨ *göra*.
7. Se även ⟨ng⟩ §4.5.

EXEMPLI GRATIA **balge** [ba:ɹlɛ] *s f* 'balja' **børga** [bø:ɹɔ] *el* [bø:ɹa] *vi* 'börja' **farg** [fa:ɹ] *s m* 'färg' **farga** [fa:ɹa] *vi* 'färga' **færge** [fa:ɹɛ] *s f* 'färja' **gadd** [gad] *s m* 'ormtung', gadd' **gala** [gɑ:lɑ] *v3.6 gal, galed, galen el gal, gol, góled, gólen* 'gala' **gestans** [ɛ:stɑns] *s m oreg -en, -er, -erna* 'area, område' **gida** [ɹi:da] *v3.5.2 gad, góded*, — 'orka' **gilde** [ɹi:lɛ] *s n* 'fest' **gold** [gɔl] *s n* 'guld' **gólw** [gɔ:l] *s n* 'golv' **gyda** [ɹjød:da] *3.2 gød, góded, góden* 'gjuta' **gyl** [ɹjɔ:l] *s m* 'göl' **gálðer** [gá:ɹlɛ] *adj* 'ofruktsam' **gæda** [ɹè:da] *v oreg gatte, gatt*, — 'gissa' **gænsare** [ɹà:nsa:ɹɛ] *s m* 'tröja' [tjock stickad (ylle)tröja] **gærðe** [ɹè:ɹɛ] *s n* 'gårdsgård, mur, staket' **gø** [ɹø:] *v2.1* 'skälla eller kväka' [djurläte] **gøla** [ɹjød:la] *vi* 'råma' **gøre** [ɹø:ɹɛ] *s n* 'arbete, möda, besvär' **sørg** [sø:ɹɹ:] *s f* 'sorg'

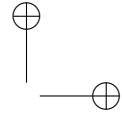
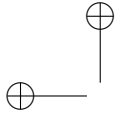
KAPITEL 4. KONSONANTER

4.4 ⟨K⟩

Figur 4.12 ⟨k⟩

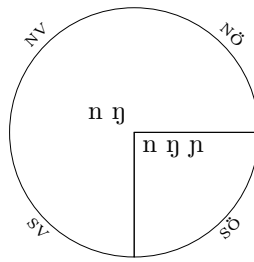
1. ⟨k⟩ före bakre vokal uttalas [k].
2. ⟨k⟩ före tryckstark främre vokal uttalas [tɕ] eller [ɕ]; [tɕ] *el* [kɕ] på Bornholm, som i **kælding** [tɕɛlɪŋ] *s m* 'kattunge, felis juvenilis' **kør** [tɕø:ɐ] *s f obest pl < ko*. Ett mindre antal ord har [k], som exempelvis **kødd** [køð] *s m* 'pung, scrotum' **køpp** [køp] *s m* 'kopp'.
3. ⟨k⟩ efter främre vokal uttalas [k] i N; palataliserat [kɕ] *el* [tɕ] *el* [ɕ] i S:
  - a. omedelbart efter främre vokal, som i **bækk** [bɛkɕ] *el* [bɛtɕ] *s m* 'bäck' **kivik** [çè:ɪvɪkɕ] *namm*;
  - b. efter främre vokal + ⟨l⟩, ⟨ls⟩, ⟨ms⟩ ⟨ns⟩, ⟨n⟩, ⟨r⟩, ⟨rs⟩ och ⟨s⟩, som i **fisk** [fɪskɕ] *el* [fɪɕ] *s m* 'fisk' **linka** [lɪŋkɕa] *v1* 'linka' **mærka** [mɛ:ɐkɕa] *v2.2* 'märka' **stjælke** [stɛ:lɕɕɛ] *s m* 'stjälk' **tænka** [tɛ:ŋkɕa] *v2.2* 'tänka'.
4. ⟨k⟩ i konsonantkluster – ⟨skt⟩, ⟨rkt⟩ – blir stumt, som i **færskt** [fɛ:ɣst] *adj n sg < færsker* **mørkt** [mø:ɣ:t] *adj < mørker*.
5. ⟨k⟩ före ⟨w⟩ uttalas [q], se §5.3.2.
6. ⟨k⟩ uttalas i vissa ställningar lätt aspirerat [k^h].
7. Se även §4.9

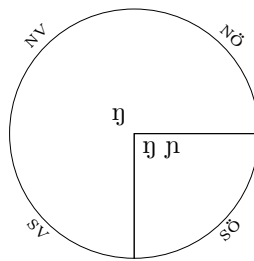
KAPITEL 4. KONSONANTER

EXEMPLI GRATIA **bækkahors** [bàika,hvø:s] *s n* 'mystiskt väsen i vattendrag' **bækkamanð** [bàika,man] *s m* 'näck, strömkarl' **kalw** [ka:l] *s m* 'kalv' **kéðer** [cø:re] *adj* 'ledsen' **kið** [ce:r] *s n el* **kiðling** [cè:(:)lɪŋ] *s m* 'getunge, capra juvenilis' **kogesmad** [kè:gəs,mɑ:d] *s m* 'varmrätt' **kóve** [kò:ve] *s f* 'snöflinga' [stor] **kulna** [kø:lna] *vi* 'svalna, stelna' **kyngavis** [cøŋŋa,ve:s] *adv* 'ibland, då och då' **káðe** [kà:ε] *s f* 'kåda' **káðer** [kà:le] *adj* 'kall' **kæla** [cè:la] *vi* 'smeka, skämma bort' **kærre** [cè:ε] *s f* 'kärra' **køvder** [cø:vde] *adj* 'förkyld' **stakitt** [stacé:rt] *s n* 'staket'

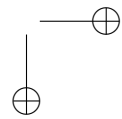
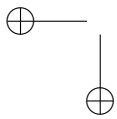
4.5 ⟨N⟩ OCH ⟨NG⟩

Figur 4.13 ⟨n⟩

Figur 4.14 ⟨ng⟩

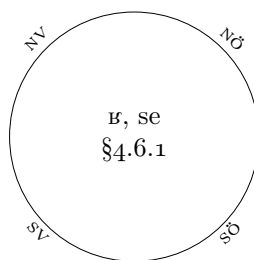

KAPITEL 4. KONSONANTER

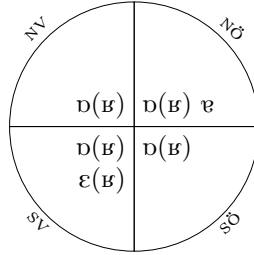
1. ⟨n⟩ i initial ställning uttalas [n].
2. ⟨n⟩ efter lång vokal uttalas [n].
3. ⟨n⟩ före ⟨k⟩ uttalas [ŋ].
4. ⟨n⟩ efter kort vokal uttalas
  - a. [n] i N och SV;
  - b. [n], [ŋ] eller [ɲ] i SÖ, som i **dåns** [dɑɲs] *s m oreg -en, -er, -erna* 'dans' **kråns** [krɑɲs] *s m* 'krans' **pågen** [pɑ:ɡɲ] *s m best sg* < *påg*.
5. ⟨ng⟩ uttalas
  - a. [ŋ] eller [n] i N, som i **ting** [tɪŋ] *el* [tɪn] *s n* 'ting';
  - b. [ŋ] eller [ɲ] i S, som i **dræng** [drɛŋ] *el* [drɛɲ] *s m* 'dräng, pojke' **ring** [rɪŋ] *el* [rɪɲ] *s m* 'ring' **ting** [tɪŋ] *el* [tɪɲ] *s n* 'ting'.
6. Se även ⟨nð⟩ §5.1.4.

4.6 ⟨R⟩ OCH ⟨ER⟩

Figur 4.15 ⟨r⟩

KAPITEL 4. KONSONANTER

Figur 4.16 Trycksvagt ⟨er⟩

1. Initialt ⟨r⟩ uttalas [ʁ].
2. Medialt och finalt ⟨r⟩ uttalas [ʁ] eller vokaliserat, se §4.6.1.
3. Trycksvagt ⟨er⟩ i medial och final ställning uttalas [ɾ(ʁ)], i NÖ även [ʁ], se §4.6.1; E-målsområdet har [ɛʁ], se §3.4.1.
4. Trycksvagt ⟨re⟩ och ⟨rðe⟩ final ställning behandlas som ⟨er⟩.

EXEMPLI GRATIA **bir** [be̞ɾ:] *s m oreg -en, bir, biren* 'öl'
bør [bø̞ɾ:] *s n 'borr'* **dør** [dø̞ɾ:] *s m 'dörr'* **faðer** [fa̞ð:] *s m 'far'* **farða** [fa̞:ða] *v oreg fòr, fareð, fòren* 'resa, åka' **feb-
bervari** [fe̞bɛvɑ:ɾi] *s oböjl 'februari'* [årets andra månad]
gribberna [gɾib̞ɛɾna] *s f bf pl* ⟨ *gribbe* **herðe** [hè:ɾɛ] *s m*
'i pojke, herde' **hors** [hø̞ɾ:s] *s n 'häst'* **kør** [çø:ɾ] *s f obest pl*
⟨ *ko* **kørw** [kø̞ɾ:] *s m 'korg'* **mark** [ma:k] *s m 'mask, mask-
liknande varelse'* **mér** [mó:ɾɛ] *adv komp 'mer'* **orð** [ø̞ɾ:]
s n 'ord' **rolðebør** [rø̞lɛbø̞ɾ:] *s f o m 'skottkärra'* **rænder**
[rè̞nɛ] *v2.1 pres* ⟨ *rænða* 'springer' **sakkerstiğe** [sàkɛɾstei:ɛ]
s f 'sakristia' **tør̞rt** [tø̞ɾ:t] *adj n sg* ⟨ *tø̞rrer* 'torrt' **tørw** [tø̞ɾ:]
s n 'torg' **væðer** [væ̞ðɛ] *el [vɛɾ:] s n 'väderlek'* **ár** [á:ɾɛ] *el*
[a:ɾ] *s n 'år'* **ørken** [ø̞ɾ:kɛn] *adj 'yrvaken'*

KAPITEL 4. KONSONANTER

4.6.1 VOKALISERING

Vokalisering av ⟨r⟩ är vanlig i en del skånska dialekter, inklusive bornholmsk. Den innebär att ⟨r⟩ uttalas [ɒ], [ɐ] eller [a] beroende av omslutande ljud. Denna så kallade vokalprodukt kan tillsammans med föregående vokal bilda en diftong eller realiseras som förlängning av föregående vokal, alternativt bilda en egen stavelse. Huvudregeln innebär att prekonsonantiskt ⟨r⟩ vokaliseras, och prevokaliskt ⟨r⟩ uttalas [ɐ].

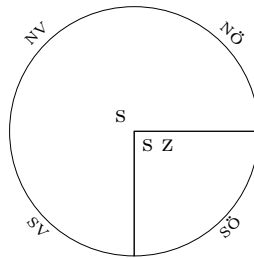
Vokaliseringen fungerar även mellan ord: Om ett ord med finalt ⟨r⟩ står före ett ord som börjar på en vokal så realiseras det vid ansatsen av nästa ord. Till exempel kommer ⟨r⟩ i **bir** att vokaliseras i **bir te gildes** [be̞r̥: te ɣe̞les] ’öl till fest’ eftersom det följs av en konsonant. Däremot kommer det att realiseras som [ɐ] i **bir æ(r) godt** [be̞r̥: ɛ̞ gøt] ’öl är gott’. Med andra ord, i dialekter med länkande r, kommer ⟨r⟩ att uttalas [ɐ] endast om det följs av ett vokalljud, inklusive över ordgränser.

I en del dialekter, framför allt i Göinge och Lister, så vokaliseras ⟨r⟩ och ⟨rð⟩ även framför trycksvagt ⟨e⟩, som i **borðeð** [bé̞r̥e̞] *s n sg* ⟨ *borð hare* [há:ɐ] *s m* ’hare’ **herðe** [hè:ɐɛ] *s m* ’pojke, herde’ Se även §3.3.

EXEMPLI GRATIA **bir** [be̞r̥:] *s m oreg -en, bir, biren* ’öl’
borð [bé̞r̥e̞:] *s n* ’bord’ **gribber** [gɾɪbɐ] *s f s f obf pl* ⟨ *gribbe*
gård [ga̞r̥:(ɐ)] *el* [ga:] *s m* ’gård’ **mark** [ma:k] *s f* ’skog,
 mark’ **mark** [ma:k] *s m* ’mask, maskliknande varelse’

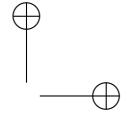
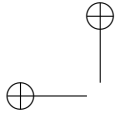
KAPITEL 4. KONSONANTER

4.7 ⟨s⟩

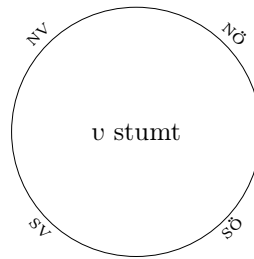
Figur 4.17 ⟨s⟩

1. ⟨s⟩ uttalas [s] i N och SV; i SÖ
  - a. [z] efter tryckstark lång vokal och ⟨ó⟩, som i **hus** [hø̥ʉ:z] *s n* 'hus' **mós** [mø:z] *s n u pl* 'mossa';
  - b. [z] intervokalt, som i **frøsen** [frø(:)zɛn] *adj* 'frusen' **höse** [hø(:)zɛ] *s f* 'strumpa';
  - c. [z] före ⟨l⟩, ⟨m⟩, ⟨n⟩, som i **risme** [bʀizmɛ] *s f* 'havreax' **vissle** [vʀizlɛ] *s f* 'vessla' **væsnas** [vèznas] *v1* 'väsna';
  - d. [z] efter tonande konsonant, som i **halsabást** [hàlza,bøst] *s n* 'nacke' **pølse** [pølzɛ] *s f* 'korv' **stégersed** [stéʀzɛd] *s n bf sg* < *stégers*;
  - e. [s] annorstädes;
  - f. [s] i den yngre dialekten i alla ställningar.
2. Se även §4.9.

KAPITEL 4. KONSONANTER

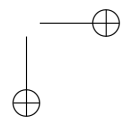
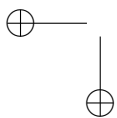
4.8 ⟨v⟩

Figur 4.18 ⟨v⟩

- ⟨v⟩ uttalas [v] utom före konsonant då det i vissa ord kan bli stunt, som i **avtan** [atan] *s m -en, avtna, avtnana* 'afton'.

EXEMPLI GRATIA **avtan** [a(v)tan] *s m -en, avtna, avtnana* 'afton' **brev** [bʁe:v] *s n* 'pappersark, brev' **brövla** [brø:vla] *v1* 'skryta' **givt** [ɣe:vt] *s n* 'gift' **givta seğ** [ɣe:vtə sɪ] *v2.2* 'gifta sig' **hövsa te** [hø:sa te:] *v1* 'snygga upp' **hövsader** [hø:sadɛ] *adj* 'uppsnyggad' **i avtes** [e: åtes] *adv* 'i går afton' **kiv** [ce:ɪ:v] *s n u pl* 'träta' **kiva** [ce:ɪ:va] *v1* 'träta' **kløvt** [kløvt] *s m* 'klyfta' **kløvting** [kløvtɪŋ] *s m* 'klyfta' **krávt** [kræʊvt] *s f* 'kraft' **krævs** [kræ:ʊvs] *s m o n* 'kräfta, astacus astacus' **krævsa** [kræ:ʊsa] *v1* 'fånga kräftor' **krævsadjyr** [kræ:ʊsa,ɪø:ɣe] *s n* 'kräftdjur' **kævt** [ce:ɪvt] *s m* 'käft, mun' **leva** [lè:va] *v2.2* 'leva' **lever** [lè:ve] *s m* 'lever' **løv** [lø:v] *s n* 'löv' **løvt** [løvt] *s n* 'loft, vind(sutrymme)' **løvta** [lø(v)ta] *v2.2* 'lyfta' **næve** [nè:ve] *s m* 'näve, hand' **nævna** [næ:(v)na] *v2.1* 'nämna' **nævnamanð** [næ:(v)na,man] *s m* 'nämndeman' **nævnare** [næ:(v)na:vɛ] *s m* 'nämndare' **næ(v)n(d)** [næ:(v)n(d)] *s m oreg -en, -er, -erna* 'nämnd' **resevt** [resévt] *s n* 'recept' **råvt** [ræʊvt] *s m* 'spö, pinne' **røv** [rø:v] *s m* 'rumpa, röv' **skivta** [skè:vtə] *v1* 'skifta' **skriva** [skvè:ɣva] *v3.1* 'skriva' **skrivt** [skvè:vt] *s m* 'skrift' **skávt** [skaʊvt] *s*

KAPITEL 4. KONSONANTER

n 'skaft' **stívt** [steiʋt] *s n* 'stift' **styver** [stóʏ:ʋe] *adj* 'stel, hård' **søvn** [søʋn] *s m u pl* 'sömn' **søvna** [søʋna] *vi* 'somna' **søvne** [søʋna] *s oböjl; i uttr gá i søvne* 'sömmen' **tavs** [taus] *s n el* **tavse** [tàuʃe] *s m* 'tafs' [fiskeredskap] **tavser** [tàuʃe] *adj* 'tyst, stum, häpen, snopen' **tøvt** [tøʋt] *s m* 'tomt' **vaben** [vá:βen] *s n* 'vapen' **vagen** [vá:gæn] *adj* 'vaken' **vanð** [ʋan] *s n* 'vatten' **viðe** [vèi:ɛ] *s n* 'vide, salix' **vise** [vèi:ʃe] *s f* 'visa, melodi' **viser** [véi:ʃe] *adj* 'vis' **vóren** [vò:βen] *adj* och *suffix* 'beskaffad' **váss** [ʋaʊʃ] *pron* 'oss' **væðer** [vá:ðe] *el* [ʋe:ðe] *s n* 'väderlek'

4.9 VISSELLJUDEN

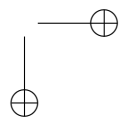
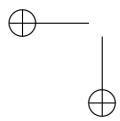
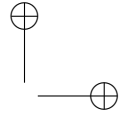
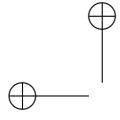
Tabell 4.1 på denna sida visar hur ⟨k⟩, ⟨kj⟩, ⟨sj⟩, ⟨sk⟩, ⟨skj⟩, ⟨ssj⟩, ⟨stj⟩, ⟨tj⟩ och ⟨ttj⟩ uttalas. Se även §4.4.

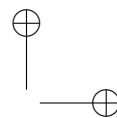
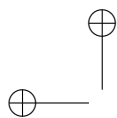
	1	2	3
⟨k⟩	tʃ ɕ (kɕ tʃ)	k	se §4.4
⟨kj⟩	—	tʃ ɕ	—
⟨sj⟩	ʌ (ɕ)	ʌ	ʌ
⟨sk⟩	ʌ (ɕ)	sk	se §4.4
⟨skj⟩	—	ʌ (skɕ stʃ)	—
⟨ssj⟩	—	—	ʌ
⟨stj⟩	ʌ	—	—
⟨tj⟩	tʃ ɕ	tʃ ɕ	—
⟨ttj⟩	—	—	tʃ

Tabell 4.1 Motsvarigheten mellan graf och visselljud: 1) före tryckstark främre vokal; 2) före tryckstark bakre vokal; 3) efter tryckstark vokal; kända bornholmska ljudvärden inom parentes

KAPITEL 4. KONSONANTER

EXEMPLI GRATIA **dossja** [dʊsja] *vi* 'duscha' **kéðer** [çø̞ɹ̥e] *adj* 'ledsen' **kélðe** [çø̞ɹ̥ɛ] *s f* 'källa' **killa** [çèɹ̥la] *vi* 'kittla' **kjol** [çø̞ɹ̥ɹ̥ɹ̥] *s m* 'kjol' **kyngavis** [çø̞ɹ̥ŋa,veɹ̥s] *adv* 'ibland, då och då' **kælding** [çàɹ̥lɿŋ] *s m* 'kattunge, felis juvenilis' **køra** [çø̞:ɹ̥a] *v2.1* 'köra' **kørke** [çø̞ɹ̥:kɛ] *s f* 'kyrka' **sjokelad** [ʍø̞kɛlɑ:(d)] *s m u pl* 'choklad' **sju** [ʍø̞ɹ̥:] *räkn* 'sju' **sjuger** [ʍø̞ɹ̥:gʊe] *adj* 'sjuk' **sjø** [ʍø̞:] *s m* 'sjö' **skēð** [ʍø̞ɹ̥:] *el* [ʍkʊɹ̥:] *s f* 'sked' **skib** [ʍeɹ̥:b] *el* [ʍkeɹ̥:b] *s n* 'skepp' **skind** [ʍeɹ̥ɿ] *s n* 'skinn' **skylð** [ʍø̞ɹ̥ɹ̥] *s m oreg* '-en, -er, -erna' 'skuld' **skjorte** [ʍø̞ɹ̥:tɛ] *s f* 'skjorta' **skjuda** [ʍø̞ɹ̥:da] *el* **skuda** [ʍkø̞ɹ̥:da] *v oreg* *skód, skódeð, skóden* 'skjuta' **skjula** [ʍø̞ɹ̥:la] *el* **skula** [ʍkø̞ɹ̥:la] *vi* 'söka (stå i) skydd för regn; gå framåt lutad med uppdragna skuldror' **skæl** [ʍeɹ̥:l] *s n* 'gräns, skäl' **skælde** [ʍàɹ̥ɛ] *s f* 'skallra, klocka med kläpp' **skøda** [ʍø̞:da] *v2.2* 'sköta' **stasjon** [staméɹ̥:n] *s f* 'station' **stjælke** [ʍàɹ̥lkɛ] *s m* 'stjälk' **stjerne** [ʍèɹ̥:nɛ] *s f* 'stjärna' **tjabba** [çàba] *vi* 'prata strunt' **tjavs** [çaus] *s n* 'tjat, struntprat' **tjoa** [çèɹ̥:a] *vi* 'skråla' **tjuge** [çø̞ɹ̥:ɛ] *räkn* 'tjugo' **tjykker** [çø̞ɹ̥:kɛ] *adj* 'tjock' **tjæna** [çeɹ̥:na] *v2.2* 'arbeta som dräng eller piga'

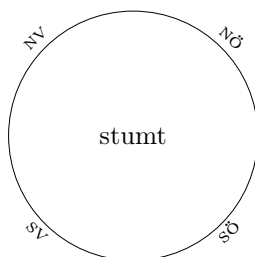
— 5 —

⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

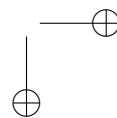
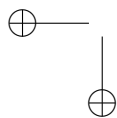
5.1 ⟨Ð⟩

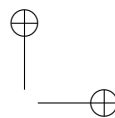
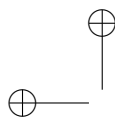
⟨Ð⟩ och ⟨ð⟩, kallade edh (alternativt eth), har nummer U+00D0 respektive U+00F0 i unicode. När bokstäverna inte är tillgängliga på grund av tekniska begränsningar kan ⟨DH⟩ respektive ⟨dh⟩ användas som ersättning.

5.1.1 ⟨ð⟩ EFTER TRYCKSTARK VOKAL

Figur 5.1 ⟨ð⟩ efter tryckstark vokal ex-
kl ⟨e⟩ och ⟨é⟩

KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

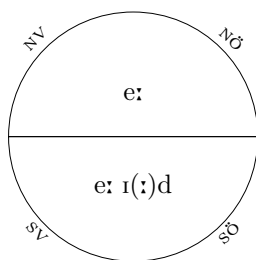

- ⟨ð⟩ efter tryckstark vokal – exklusive ⟨e⟩ och ⟨é⟩, se §5.1.2 – är stumt.

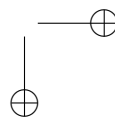
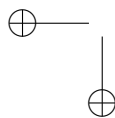
EXEMPLI GRATIA **biða** [bè:ra] *vi* 'vänta' **bloða** [blè:ra] *vi* 'blöda' **brudaløb** [brø:zø:a,lø:b] *s n* 'bröllop' **bráðe** [brà:ø:ε] *s n; i uttr i ~* 'hast' **klæðer** [klá:re] *s pl* 'kläder' **lyð** [lø:ɣ:] *s n* 'ljud' **miðsømmar** [mè:r,søma] *s m* 'midsommar' **nógenstað** [nø:øn,sta:] *adv* 'någonstans' **ræðsle** [vái:sle] *el* **ræðsel** [vái:sel] *s f* 'rädsla' **stað** [sta:] *s m oreg -en, stæðer, stæðerna* 'stad' **stað** [sta:] *s m u pl* 'plats, ställe' **stuðsa** [stø:usa] *vi* 'studsa' **søð** [sø:] *s n u pl* 'soppa, buljong' **tið** [te:r:] *s f* 'tid' **tráð** [trá:ɣ:] *s m* 'tråd' **tyða** [tø:ɣ:a] *vz.1* 'tolka' **væðer** [vái:re] *el* [væ:re] *s n* 'väderlek'

5.1.2 TRYCKSTARK ⟨EÐ⟩ OCH ⟨ÉÐ⟩

⟨eð⟩ och ⟨éð⟩ har ett ursprung i bland annat äldre **ið** respektive **ēð**. Utvecklingen har tagit olika vägar i olika dialektområden och är inte enkla att utreda.

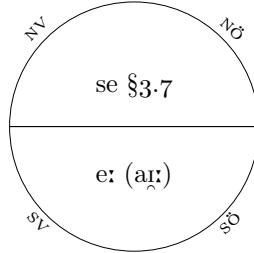

Figur 5.2 Tryckstarkt ⟨eð⟩

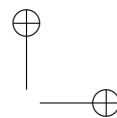
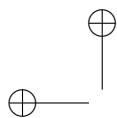
KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

Figur 5.3 Tryckstarkt ⟨éð⟩

1. ⟨éð⟩ i tryckstark position uttalas [e:] i N; [e:] alternativt [e:(:d)] i S, som i **leð** [le:] *el* [lɛ:(:d)] *s n o m oreg -en, -er, -erna* 'grind'.
2. ⟨éð⟩ i tryckstark position uttalas som ⟨é⟩, se §3.7; ibland [aṛ] *el* [ɛṛ] i S, som i **arbeð** [aṛbɛ:ṛ] *s n* 'arbete'.

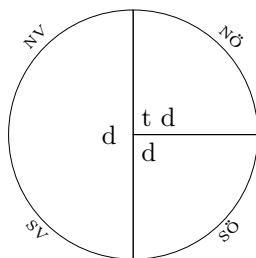
EXEMPLI GRATIA **arbeð** [aṛbe:] *s n* 'arbete' **bondaseð** [bòna,se:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'bondsed' **freð** [fve:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'fred' **fòlkaseð** [fòlka,se:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'folksed' **hawaleð** [hà:ra,le:] *s n* 'grind' [i trädgård] **håndaleð** [hà:na,le:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'handled' **kéða** [çò:ra] *v2.1* 'göra ledsen' **kéðe** [çò:ɛ] *s n* 'ledsamhet' **kéðer** [çò:ɛ] *adj* 'ledsen' **kleðre** [klè:ɛ] *s f* 'taltrast, turdus philomelos' **kørkeleð** [çò:ke,le:] *s n* 'kyrkogrind' **leð** [le:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'led, articulatio' **leð** [le:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'stråk' **leð** [le:] *s n o m oreg -en, -er, -erna* 'grind' **leð** [le:] *v3.1 pret* ⟨ *liða leðaløser* [lè:a,lø:sɛ] *adj* 'ranglig, skranglig' **leðamod** [lè:a,mɛy:d] *s n* 'led, articulatio' **léða** [lò:ra] *v2.1* 'föra i ledband' **léðe** [lò:ɛ] *s m* 'länk' **léðer** [lò:ɛ] *adj* 'elak, ful, otrevlig' **léðe** [lò:ɛ] *s f* 'avsky, olust' **léðsammer** [lò:sa,mɛ] *adj* 'ledsam' **léðsen** [lò:sen] *adj* 'ledsen' **með** [mɛ:] *el* [mɛ:] *prep o adv* 'med' **néð** [nɛ:] *adv* 'ned' **néðanveð** [nè:an,ve:] *adv o prep* 'nedanför' **norðleð** [nò:ɣ:le:] *s oböjl; i uttr i ~* 'norr om grinden eller vägen' **reðeð** [ɛ:ɛt] *v3.1 sup* ⟨ *riða réðe* [ɛ:ɛ] *adj oböjl predikativt; i uttr göra seğ ~* 'redo' **réðe** [ɛ:ɛ] *s n* 'rede, bo' **seð** [se:] *s m oreg -en,*

KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

-er, -erna 'bruk, vana' **skéð** [skʰe:ð] *el* [skʰe:ð] *s f* 'sked' **smeð** [sme:ð] *s m -en, -er, -erna* 'smed' **smeðe** [smè:ɛ] *s f* 'smedja' **snéðer** [snó:ɛ] *adj* 'sned' **søðerleð** [søðe:le:ð] *s oböjl; i uttr i* ~ 'väster om grinden eller vägen' **veð** [ve:ð] *adv o prep* 'vid' **veð** [ve:ð] *s m u pl* 'ved, bränsle' **vreð** [vʁe:ð] *s n* 'vägkrök' **vångaleð** [våŋa,le:ð] *s n* 'grind' [i stängsel mellan ägor]

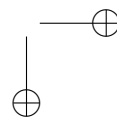
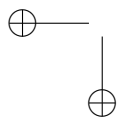
5.1.3 TRYCKSVAG ⟨EÐ⟩ OCH ⟨AÐ⟩

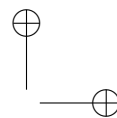
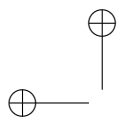

Figur 5.4 ⟨ð⟩ i trycksvagt ⟨að⟩ eller ⟨eð⟩

- ⟨ð⟩ efter trycksvag vokal uttalas [t] eller [d] i NÖ; [d] i v; [d] i sÖ.

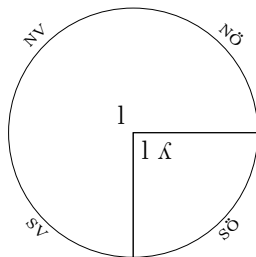
EXEMPLI GRATIA **arteð** [a:ɛ:tet] *adj* ⟨ *artiger* **borðeð** [bø:ðe:ð] *s n bf sg* ⟨ *borð* **iga(r)neð** [è:r:ganet] *s n bf sg* ⟨ *iga(r)ne* **yvað** [øɣ:vat] *s n bf sg* ⟨ *yva*

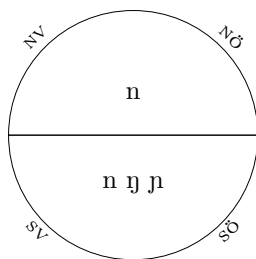

KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

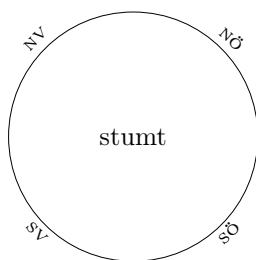
5.1.4 ⟨LD⟩, ⟨ND⟩, ⟨RD⟩ OCH ⟨DR⟩

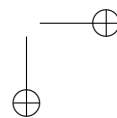
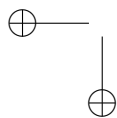
Figur 5.5 ⟨ld⟩

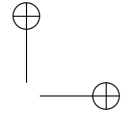
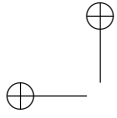

Figur 5.6 ⟨nd⟩

Figur 5.7 ⟨ð⟩ efter ⟨r⟩

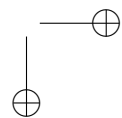
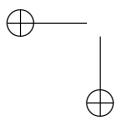

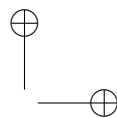
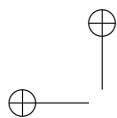

KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

1. ⟨lð⟩ uttalas [l] i N och SV; [l̥], eller [ʎ] efter korta slutna och halvslutna vokaler i SÖ.
2. ⟨nð⟩ uttalas [n] i N; [ɲ] i S, men även [ɲ] eller [ɲ] efter korta slutna och halvslutna vokaler, som i **binda** [bɪ̃ɲa] *v3.4* 'binda' **binde** [bɪ̃ɲɛ] *s n* 'bindsle' **honð** [hʊ̃ɲ] *s m* 'hund, canis lupus domesticus' **monð** [mʊ̃ɲ] *s m* 'mun'.
3. ⟨ð⟩ efter ⟨r⟩ är stumt.
4. ⟨ð⟩ före ⟨r⟩ kan i vissa dialekter få uttalet [ɹ].

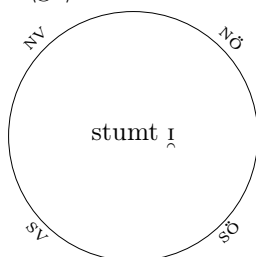
EXEMPLI GRATIA **blind**er [blɛ̃mɛ] *adj* 'blind' **borð** [bœ̃ʊɛ] *s n* 'bord' **brænde** [bræ̃nɛ] *s n u pl* 'bränsle' **brøðra** [brœ̃ʊɛ] *el* [brœ̃ʊɛ] *s m obf pl* ⟨broder **bønð** [bœ̃n] *s m* 'botten' **élð** [œ̃l] *s m* 'eld' **énfaldiger** [œ̃n.fœ̃lɛɾɛ] *adj* 'enfaldig' **falða** [fœ̃la] *v oreg* *faldt, falded, falden* 'falla' **farða** [fœ̃ɾa] *v oreg* *fór, fareð, fóren* 'resa, åka' **gélða** [gœ̃lɛ] *el* [gœ̃lɛ] *vi* 'snöpa' **gærðe** [gœ̃ɾɛ] *s n* 'gårdsgård, mur, staket' **hélðe** [hœ̃lɛ] *el* [hœ̃lɛ] *s f* 'bensnara' [på betesdjur] **hylðe** [hœ̃lɛ] *s n u pl* 'fläder, sambucus nigra' **hánð** [hœ̃n] *s f oreg -ena, hænðer, hænðerna* 'hand' **inð** [œ̃n] *adv* 'in' **kélðe** [œ̃lɛ] *s f* 'källa' **kwinðe** [kwœ̃nɛ] *s f* 'kvinna' **kylð** [œ̃l] *s m u pl* 'köld' **kylðing** [œ̃l.ɪŋ] *s m* 'kyckling, dununge, galliformes juvenilis' **kálðer** [kœ̃lɛɾ] *adj* 'kall' **kælðing** [œ̃l.ɪŋ] *s m* 'kattunge, felis juvenilis' **lanð** [lœ̃n] *s n oreg -ed, lænðer, lænðerna* 'land' **linð** [lœ̃n] *s f* 'lind, tilia' **mángfaldig** [mœ̃ŋ.fœ̃lɛɾɛ] *adj* 'mångfaldig, många' **onðer** [œ̃nɛ] *adj* 'ond' **onðer** [œ̃nɛ] *el* [œ̃nɛ] *adv o prep* 'under' **ronðer** [rœ̃nɛ] *adj* 'rund' **silð** [sœ̃l] *s m* 'sill' **synð** [sœ̃n] *s f* 'synd' **sánð** [sœ̃n] *s m u pl* 'sand' **vilðer** [vœ̃lɛɾ] *adj* 'vild' **vinð** [vœ̃n] *s m* 'vind, blåst' **válð** [vœ̃l] *s n u pl* 'våld' **válðrænða** [vœ̃l.ɾœ̃nɾœ̃] *v2.1* 'skena, springa mycket fort' **vænða** [vœ̃nɾœ̃] *v2.1* 'vända' **ánða** [œ̃nɾœ̃] *vi* 'andas' **ánðe** [œ̃nɾœ̃] *s m* 'andedräkt, ande' **ænð** [œ̃n] *konj* 'ännu'

5.2 ⟨Ǫ⟩

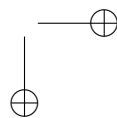
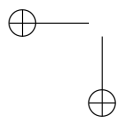
⟨Ǫ⟩ och ⟨ǫ⟩, kallade g-breve (alternativt mjuka g), har nummer U+011E respektive U+011F i unicode. När bokstäverna inte är tillgängliga på grund av tekniska begränsningar kan ⟨GH⟩ respektive ⟨gh⟩ användas som ersättning.

Figur 5.8 ⟨ǫ⟩

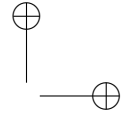
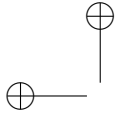
1. Finalt och intervokaliskt ⟨ǫ⟩ är stunt med följande undantag:
  - a. Finalt och prevokaliskt ⟨eǫ⟩ uttalas [a_ɪ] eller [e_ɪ], men [e:] hos andra klassens starka verb, se även §9.3.1.
  - b. Finalt och prevokaliskt ⟨æǫ⟩ uttalas [a_ɪ] eller [e_ɪ].
  - c. Finalt och prevokaliskt ⟨øǫ⟩ uttalas [ø_ɪ] i s; [ø_ɪ] i n, men [ø:] hos andra klassens starka verb, se även §9.3.2.
2. Prekonsonantiskt ⟨ǫ⟩ – före ⟨d⟩, ⟨l⟩, ⟨n⟩, ⟨s⟩ och ⟨t⟩ – uttalas [ɪ] i n; [ɪ] eller stunt i s.
3. Prekonsonantiskt ⟨uǫ⟩ uttalas [v_ʊ] på Bornholm, som i **fuǫl** [fv_ʊ:l] s m 'fågel'.

EXEMPLI GRATIA **aǫn** [v_ɪ:n] s n 'agn, bete' [vid fiske] **ansigte** [àn,se_ɪ:te] s n 'ansikte' **bláǫnt** [blv_ɪ:nt] adj n sg < blánker 'blankt' **byǫd** [bø_ɪd] s f 'bygd' **byǫder** [bø_ɪdə] v2.1 ptc < bygga 'byggd' **byǫder** [bø_ɪdə] s f obest pl < byǫd 'bygder' **byǫle** [bø_ɪ:le] s m 'bygel' **byǫt** [bø_ɪt] v2.1 sup < bygga

KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

’byggt’ **bøga** [bø̥:ra] *v2.1* ’böja’ **bøgder** [bø̥:rdø] *v2.1 ptc* ⟨*bøga* ’böjd’ **dağ** [da:ɪ] *s m* ’dag’ **değ** [da:ɪ] *s m* ’deg’ **degn** [da:ɪn] *s m* ’diakon’ [prästens medhjälpare] **değna** [da:ɪna] *v1* ’sätta i deg’ [bakning] **değneskrabe** [da:ɪnɛskvɑ:bɛ] *s f* ’degskrapa’ **değnevanð** [da:ɪnɛvan] *s n* ’degspad’ **diğt** [de:ɪt] *s f* ’dikt’ **diğta** [de:ɪta] *v1* ’dikta’ **drøga** [drø̥:ra] *v2.1* ’dröja’ **eğ** [a:ɪ] *adv* ’ej’ **fagn** [fɑ:ɪn] *s m* ’famn’ **fagna** [fɑ:ɪna] *v1* ’famna’ **feğa** [fæ̥:a] *v1 o v2.1* ’sopa, städa’ **feğer** [fæ̥:] *adj* ’feg’ **frugtapære** [frø̥:ta:pɛ:bɛ] *s f* ’päron, pyrus’ **fuğl** [fø̥:l] *s m* ’fågel’ **fyğle** [fø̥:le] *s n* ’fjäderfå’ **gağn** [gɑ:ɪn] *s n u pl*; *ex te -s* ’nytta’ **gağna** [gɑ:ɪna] *v1* ’begagna’ **hağl** [hɑ:ɪl] *s n* ’hagel’ **hağla** [hɑ:ɪla] *v1* ’hagla’ **heğ** [hæ̥:] *interj* ’hej’ **hiğa** [hè̥:a] *v1*; *ex ~ ætte* *noged* ’längta’ **hiğaløser** [hè̥:a,lø:sɛ] *adj* ’hejdlös, måttlös’ **hoska** [hø̥ska] *v1* ’minnas, komma ihåg’ **hwağle** [vø̥:le] *s m* ’bänk’ [av det långa slaget] **høğ** [hø̥:] *s m* ’höjd’ **høğder** [hø̥:dø] *v2.1 ptc* ⟨*høga* ’höjd’ **høğna** [hø̥ma] *v1* ’klarna’ [om väderlek] **hønsa-hwağle** [hø̥nsa,vø̥:le] *s m* ’sittbräda för höns’ **kakkeloğn** [kækɛl,ø̥:n] *s m* ’kakelugn’ **kreğte** [kvɑ:ɪtɛ] *s f* ’räv, vulpini’ **krøğte** [kvø̥:ɪtɛ] *v2.2 pret* ⟨*krøga* ’krökte’ **leğte** [lə̥:ɪtɛ] *v2.2 pret* ⟨*lega* **luğa** [lø̥:a] *v1* ’grilla’ **luğa** [lø̥:a] *v1* ’springa’ **luğner** [lø̥:nɛ] *adj* ’lugn’ **luğta** [lø̥(ɥ)ta] *el* **løtta** [lø̥ta] *v1* ’lukta’ **lyğte** [lø̥:ɪtɛ] *s f* ’lykta’ **lågnt** [la:ɪnt] *adj n sg* ⟨*långner* ’långt’ **læğte** [lə̥:ɪtɛ] *v2.2 pret* ⟨*læga* ’läkte’ **løğn** [lø̥:n] *s f* ’lögn’ **løğna** [lø̥:na] *v1* ’ljuga’ **moğen** [mø̥:ɛn] *adj* ’mogen’ **nağl** [nɑ:ɪl] *el* **nawl** [nɑ:ɪl] *s m* ’nagel, unguis’ **nağle** [nɑ:ɪle] *s m* ’spik, bult’ **neğ** [næ̥:] *el* [nɛ:] *adv* ’nej’ **nøğa** [nø̥:ra] *v2.1* ’nöja’ **nøğder** [nø̥:rdø] *adj* ’nöjd’ **pleğle** [plæ̥:le] *s m* ’tröskslaga’ **pryğl** [prvø̥:l] *s m u pl el n u pl* ’bestraffning’ **pryğla** [prvø̥:la] *v1* ’bestraffa’ **reğn** [vɑ:ɪn] *s n* ’regn’ **røğa** [vø̥:ra] *v2.1* ’röja’ **seğer** [sæ̥:rɛ] *adj* ’seg’ **seğl** [sæ̥:l] *s n* ’segel’ **séğt** [svø̥:t] *s n* ’syn, sikt’ **siğtebrød** [sè̥:ɪtɛ,bvø̥:] *el* **séğtebrød** [svø̥:ɪtɛ,bvø̥:] *s n* ’bröd bakat på finsiktat rågmjöl’ **slagtt** [slvø̥:t] *s m* ’slakt’ **slagta** [slvø̥:ta] *v1* ’slakta’ **sleğt** [slæ̥:t] *s f* ’släkt’ **sleğtas pá** [slæ̥:tas pḁ:] *v1* ’brås pá’ **sleğte** [slæ̥:ɪtɛ] *s n* ’familj, släkte’ **slæğte** [slæ̥:ɪtɛ] *v2.2 pret* ⟨*slækka* ’släckte’ **sniga** [snè̥:a] *v3.1* ’smyga’ **snigl** [snɛ̥:l] *el* **snigle** [snè̥:le] *s m* ’snigel’ **speğl** [spæ̥:l] **speğle** [spæ̥:le] *s m* ’spegel’ **steğta**

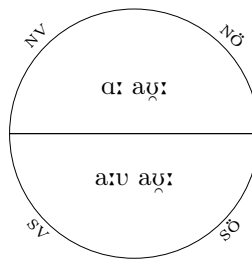
KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

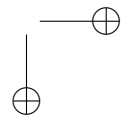
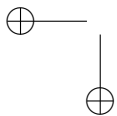
[stà:ɾta] *v1* 'studsas, hoppa, fara omkring' **swiǧta** [sʷè:ɾta] *v1* 'svikta' **sáǧnt** [sɑɿnt] *adj n sg* ⟨ *sánker* 'sankt' **sáǧta** [sɑ:ɾta] *v1 o adv* 'sakta' **søǧn** [sø:ɿn] *s f* 'socken' **søǧte** [sø:ɿtɛ] *v2.2 pret* ⟨ *søga* 'sökte' **teǧl** [ta:ɿl] *s n koll* 'tegel' **teǧn** [ta:ɿn] *s n* 'tecken' **tráǧnt** [trɑ:ɿnt] *adj n sg* ⟨ *tránger* 'trångt' **tyǧ** [tø:ɿ:] *s n oreg* -eð, -er, -erna 'tyg, vävnad' **tyǧle** [tø:ɿ:lɛ] *s m* 'tygel' **váǧn** [vɑ:ɿn] *s m* 'vagn' **váǧta** [vɑ:ɿta] *v1* 'vakta' **veǧ** [vɑ:ɿ:] *s m* 'väg' **veǧa** [vɑ:ɿa] *v2.1* 'väga' **veǧder** [vɑ:ɿdɛ] *v2.1 ptc* ⟨ *veǧa* 'vägd' **vǧder** [vɛ:ɿd] *adj* 'vigd' **øǧte** [ø:ɿ:tɛ] *v2.2 pret* ⟨ *øga* 'öka'

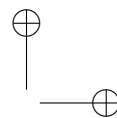
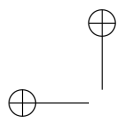
5.3 ⟨W⟩

5.3.1 ⟨W⟩ EFTER TRYCKSTARK VOKAL

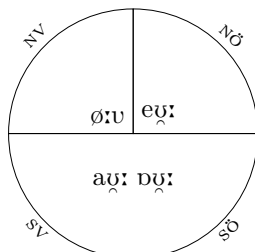

Figur 5.9 ⟨aw⟩

KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

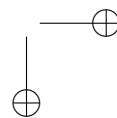
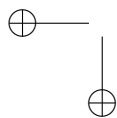

Figur 5.10 ⟨ow⟩

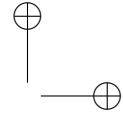
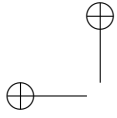
- ⟨w⟩ förekommer efter bakre vokal och är stumt efter ⟨u⟩. För ⟨aw⟩ och ⟨ow⟩, se figurerna 5.10 och 5.9.

NOTA BENE **aw** [aǫ:] *el* [ɑ:] *el* [ɔ:] *prep o adv* 'av' uttalas *aldrig* [a:u].

EXEMPLI GRATIA **bawn** [baǫ:n] *el* **bawne** [bàǫ:nɛ] *s n* 'vårdkas, bål' **bow** [beǫ:] *s m* 'bog' **dra tawl** [dʁɑ: tá:l] 'flytta pjäserna' [i ett sällskapsspel] **duwerik** [dø̃w:ɛ.ɰe:ɪ:k] *s m* 'duvhane, columbidæ ♂' **fastelawnsbølle** [fɔ̃stɛ:lɑ:ns,bø̃lɛ] *s m* 'fastlagsbulle' **fåstelawn** [fɔ̃stɛ:lɑ:n] *s m* 'fastlag, fasta' **glow** [gleǫ:] *s f* 'glöd' **glowa** [glèǫ:a] *v1* 'glödga, halstrara' **gnawa** [gnà:a] *v1* 'gnaga' **gowe** [gèǫ:ɛ] *s f* 'gåva' **gowl** [geǫ:l] *el* **gawl** [gɑ:l] *s m* 'gavel' **graw** [gʁɑ:] *s f* 'grav' **grawa** [gʁà:a] *v1* 'gräva' **hawe** [hà:ɛ] *s m* 'trädgård' **hawn** [hɑ:n] *s m* 'hamn, fosterhinna' **hawre** [hà:ɰɛ] *s m u pl* 'havre' **how** [heǫ:] *s m* 'hov' **howliġer** [hèǫ:lɛrɛ] *adj* 'artig, hövlig' **huwe** [hø̃w:ɛ] *el* **hoed** [heǫ:(ɛ)d] *s n* 'huvud' **kawle** [kà:lɛ] *s m* 'kavel' **kawring** [kà:ɰɪŋ] *s m* 'brödsort' **klawn** [kla:n] *s m* 'halsklave' **krawe** [kʁà:ɛ] *s m* 'krage' **kuwa** [kø̃w:a] *v1* 'tvinga' **law** [lɑ:] *s n* 'varv, skikt, lager' **lawa** **bøssena** 'ladda geväret' **lawa fülle** [lɑ:a fø̃r:lɛ] 'slå följe' **lawa** [là:a] *v1* 'stapla, göra, tillaga, ladda, breda ut' **lawe** [là:ɛ] *s f* 'stapel, hög' [som lagts i skikt] **low** [leǫ:] *s m o n u pl* 'lag, lov' **lowa** [lèǫ:a] *v1* 'lova' **lower** [léǫ:v] *adj* 'låg' **mawe** [mà:ɛ] *s m* 'mage' **naw** [nɑ:] *s n* 'nav' **nawle** [nà:lɛ]

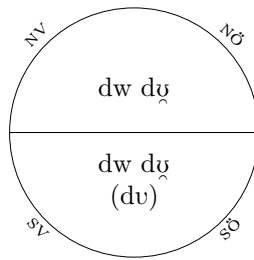

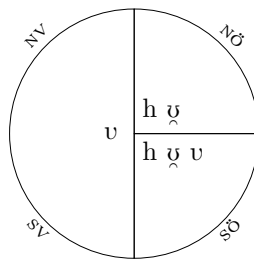
KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

s m 'navel' **nawn** [na:n] *s n* 'namn' **owast** [é̥ɔ:ast] *adv spl* 'överst' **ower** [é̥ɔ:ɛ] *adv* 'över' **rawn** [ɣaɔ:n] *el* [ɣa:n] *s m* 'korp, corvus corax' **rawn** [ɣaɔ:n] *el* [ɣa:n] *s m* 'korp, corvus corax' **saw** [sa:] *s m* 'såg' **skow** [skeɔ:] *s m* 'skog' **skowa** [skèɔ:a] *vi* 'kalhugga, skövla' **skowe** [skèɔ:ɛ] *s f* 'skorpa' [på matvaror till följd av stekning o dyl; äv sårskorpa] **skowl** [skeɔ:l] *s f* 'skyffel, skovel' **skowla** [skèɔ:la] *vi* 'skyffla' **skruw** [skɔøɣ:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'skruv' **suwl** [søɣ:l] *s n u pl* 'fläsk, kött eller fisk' [maträtt därav] **tawle** [tâ:lɛ] *s f* 'tavla' **tawl(gárð)** [tâ:l(ga:)] *s m* 'spelbräde' **trawa** [tɔâ:a] *vi* 'trava'

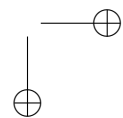
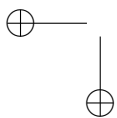
5.3.2 ⟨DW⟩, ⟨HW⟩, ⟨KW⟩, ⟨SW⟩ OCH ⟨TW⟩

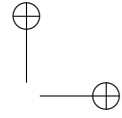
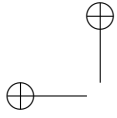

Figur 5.11 ⟨dw⟩

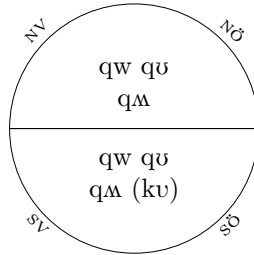

Figur 5.12 ⟨hw⟩

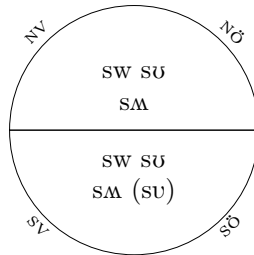

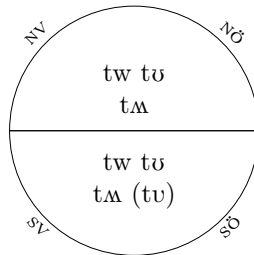
KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

Figur 5.13 ⟨kw⟩

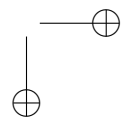
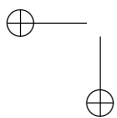

Figur 5.14 ⟨sw⟩

Figur 5.15 ⟨tw⟩

1. ⟨w⟩ efter ⟨d⟩, ⟨k⟩, ⟨s⟩ och ⟨t⟩ uttalas [w] el [ʊ]. Vissa dialekter och ställningar ger uttalet [Λ]. I S har den yngre dialekten [v].

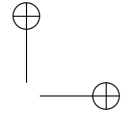
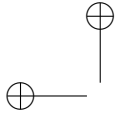
KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

2. Initialt ⟨hw⟩, se närmare tabell 5.1 på denna sida, uttalas hos pronomen och pronominaladverb [h] i Ö, hos övriga ordklasser [w] eller [ɥ]; [v] i V. I SÖ har den yngre dialekten [v] i ord exklusive pronomen och pronominaladverb.

	V	NÖ	SÖ
hw pron o. pronadv	v	h	h ɥ
hw övriga	v	ɥ	ɥ (v)

Tabell 5.1 ⟨hw⟩, yngre dialekt inom parentes

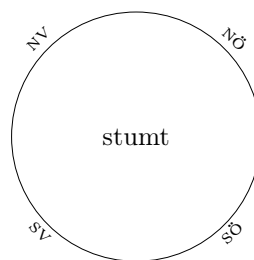
EXEMPLI GRATIA **dwale** [dʷɑ:lɛ] *s f* 'dvala' **dwær** [dʷɛ:ɛ] *s m* 'dvärg' **gadehwippe** [gɑ:de,ɥɛɪpɛ] *s f* 'sädesär-la, motacilla alba' **hwad** [ha] *emf* [ha:d] *pron o. adv* 'vad' **hwadfor** [hɑ:fɔ] *adv* 'varför' **hwal** [ɥɑ:l] *s m* 'val, cetacea' **hwarken(s)** [hɑ:kɛn(s)] *konj* 'varken' **hwasser** [ɥɑ:sɛ] *adj* 'vass' **hwede** [ɥɛ:de] *s n* 'vete' **hwesa** [ɥɛ:sa] *v1* 'vimsa, vara ostadig' **hweser** [ɥɛ:sɛ] *adj* 'vimsig, ostadig' **hwia** [ɥɛ:ɪa] *v1* 'gnägga' **hwider** [ɥɛ:ɪde] *adj* 'vit' **hwila** [ɥɛ:ɪla] *v1* 'vila' **hwileplass** [ɥɛ:ɪlɛ,plɑs] *s m oreg -en, -er, -erna* 'vilo-plats' **hwim** [hɛɪm] *pron* 'vem' **hwimsa** [hɛɪmsɑ] *pron gen* 'vems' **hwina** [ɥɛ:ɪna] *v3.1* 'vina' **hwippa forbi** [ɥɛ:ɪpɑ fɛbɛ:ɪ] 'svepa förbi' **hwippa** [ɥɛ:ɪpɑ] *v1* 'vipa, svepa' **hwip-pestært** [ɥɛ:ɪpɛ,stɛ:ɪt] *s m* 'sädesär-la, motacilla alba' **hwir-riger** [ɥɛ:ɪrɪgɛ] *adj* 'virrig' **hwisp** [ɥɛ:ɪsp] *s m* 'visp' **hwispe** [ɥɛ:ɪspɛ] *s f* 'geting, vespoidea' **hwo** [hʊ] *el* **hwor** [hʊ:ɛ] *adv* 'hur' **hwo** [hʊ] *pron eg nom m sg* → *hwim* 'vem' **hwodan** [hʊdan] *adv* 'hur' **hwomen** [hʊ,mɛn] *adv* 'varför' **hwyðsla** [ɥø:ɥslɑ] *v1* 'vissla' **hwyðslepibe** [ɥø:ɥslɛ,pɛ:ɪbɛ] *s f* 'visselpi-pa, flöjt' **hwysta** [ɥø:ɥstɑ] *v1* 'kasta, slunga' **hwálp** [ɥɑ:ɥlp] *s m* 'valp' **hwár** [hɑ:ɥ:ɛ] *el* [hɑ:] *adv* 'vart' **hwár** [hɑ:ɥ:ɛ] *el* [hɑ:] *pron o adv* 'var, varje' **hwáranden** [hɑ:ɥ:kɑnɛn] *räkn o. pron* 'varannan' **hwárdag** [hɑ:ɥ:da:] *el* [hɑ:da:] *s m* 'var-dag' **hwárs** [hɑ:ɥ:ɛ:s] *pron; ex* ~ *twá æblakagebida* 'vardera'

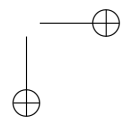
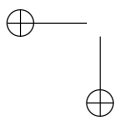
KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

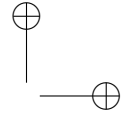
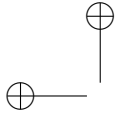
hwædestén [ɥ̀à:ɹde:stø:ɹn] *s m* 'slipsten, bryne' **hwæsa** [ɥ̀à:ɹsa] *v2.2* 'våsa' **kwart** [q̥wɑ:t] *s n* 'kvart, fjärdedels timme' **kwarta** [q̥wɑ:ɹta] *v1* 'pausa' [göra uppehåll i arbetet] **kwélðer** [q̥wè:ɹlɛ] **kwélð** [q̥wè:ɹl] *s m* 'kväll' **kwíge** [q̥wè:ɹɛ] *s f* 'kvinga' **kwikker** [q̥wé:k̥k̥e] *adj* 'snabb' **kwínde** [q̥wè:ɹmɛ] *s f* 'kvinna' **kwist** [q̥wé:ɹst] *s m* 'kvist' **kwærn** [q̥wè:ɹm] *s f* 'kvarn' **skwadra** [sq̥wɑ:d̥bɑ] *el* **swadra** [sq̥wɑ:d̥bɑ] *v1* 'smattara' **solten** [sø:ɹlten] *el* **swolten** [sq̥wø:ɹlten] *perf ptc* ⟨ *swællta* **swale** [sq̥wɑ:lɛ] *s f* 'svala, hirundinidæ' **swar** [sq̥wɑ:ɹ] *s n* 'svar' **swara** [sq̥wɑ:ɹbɑ] *v2.2* 'svara' **swiða** [sq̥wè:ɹa] *v3.1* 'sviða' **swin** [sq̥wè:ɹn] *s n* 'svin' **swáns** [sq̥wɑ:ɹns] *s m* 'svans' **swárer** [sq̥wɑ:ɹbɛ] *adj* 'svår' **swárter** [sq̥wɑ:ɹ:(b)ɹtɛ] *el* [sq̥wɑ:ɹtɛ] *adj* 'svart' **swælt** [sq̥wɑ:ɹlt] *el* **solt** [sø:ɹlt] *s m u pl* 'svält' **swænga** [sq̥wɑ:ɹŋɑ] *v2.1* 'svänga' **swærsøn** [sq̥wè:ɹ:sø:ɹn] *s m oreg* *-en, -er, -erna* 'svärson' **twi** [t̥wè:ɹ] *interj* 'usch, tvi' **twilða** [t̥wè:ɹlɑ] *v1* 'få tvillingar' **twærer** [t̥wè:ɹbɛ] *adj* 'tvär' **twætta** [t̥wɑ:ɹtɑ] *v1* 'tvätta'

5.3.3 ⟨LW⟩ OCH ⟨RW⟩

Figur 5.16 ⟨w⟩ efter ⟨l⟩

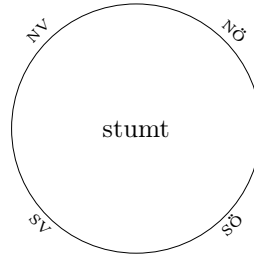

KAPITEL 5. ⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

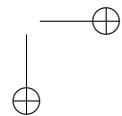
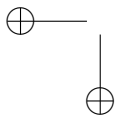

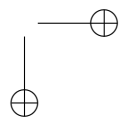
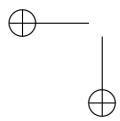
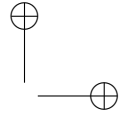
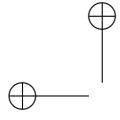

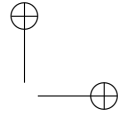
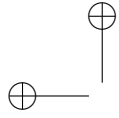
Figur 5.17 ⟨w⟩ efter ⟨r⟩

- ⟨w⟩ är stunt efter ⟨l⟩ och ⟨r⟩.

EXEMPLI GRATIA **gólw** [gø:l] *s n* 'golv' **halwe** [há:lɛ] *s f* 'hält' **halwer** [há:lɛ] *adj* 'halv' **harw** [ha:] *el* **harwe** [há:ɐɛ] *s m* 'harv' **harwa** [há:ɐa] *v1* 'harva' **kalw** [ka:l] *s m* 'kalv' **sölw** [sø:l] *s n u pl* 'silver' **tølw** [tø:l] *räkn* 'tolv' **tølwe** [tø:lɛ] *s f* 'tolva' **tørw** [tøɛ:] *s f koll* 'torv' **tørw** [tøɛ:] *s n* 'torg' **tørwamóse** [tø:ɐa,mø:sɛ] *s m* 'torvmosse' **tørwe** [tø:ɐɛ] *s n u pl* 'torvbestånd'

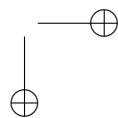
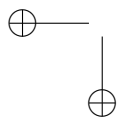

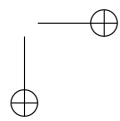
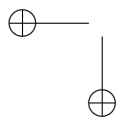
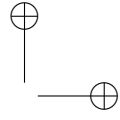
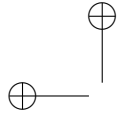

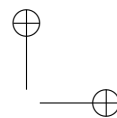
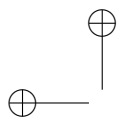
DEL III

MORFOLOGI

— 6 —

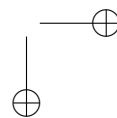
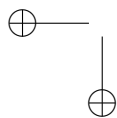
SUBSTANTIV

6.1 MASKULINUM

Maskulina substantiv är ord man säger **hanð** [han] *pron* 'han' om. Efter stammen får de suffixet ⟨en⟩ i bestämd singularis; ⟨a⟩ i obestämd pluralis; och ⟨ana⟩ i bestämd pluralis.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	herð e [hè:ʁɛ]	herð a [hè:ʁa]
<i>bff</i>	herð en [hè:ʁɛn]	herð ana [hè:ʁana]

Tabell 6.1 Maskulin deklination gestaltad av **herðe** [hè:ʁɛ] *s* *m* 'pojke, herde'

KAPITEL 6. SUBSTANTIV

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	fuğl [fø̥u:l]	fuğl a [fø̥u:la]
<i>bf</i>	fuğl en [fø̥u:lɛn]	fuğl ana [fø̥u:lana]

Tabell 6.2 Maskulin deklination gestaltad av **fuğl** [fø̥u:l] *s m* 'fågel'

Substantiv på finalt ⟨are⟩ böjs regelbundet.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	møllar e [mø̥laʁɛ]	møllar a [mø̥laʁa]
<i>bf</i>	møllar en [mø̥laʁɛn]	møllar ana [mø̥laʁana]

Tabell 6.3 Maskulin deklination av ord på ⟨are⟩ gestaltad av **møllare** [mø̥laʁɛ] *s m* 'kvarnägare, mjölnare'

Maskulinum på finalt ⟨el⟩ och ⟨en⟩ förlorar stammens trycksvaga ⟨e⟩ i pluralis, se tabellerna 6.4 och 6.5 på sidorna 72–73.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	negel [nè:gɛl]	negl a [nè:gla]
<i>bf</i>	negel en [nè:gɛlɛn]	negl ana [nè:gлана]

Tabell 6.4 Maskulin deklination av ord med finalt ⟨el⟩ gestaltad av **negel** [nè:gɛl] *s m* 'nyckel'

KAPITEL 6. SUBSTANTIV

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	brågsen [brø̀ð̥:sɛn]	brågsn a [brø̀ð̥:sna]
<i>bf</i>	brågsen en [brø̀ð̥:sɛnɛn]	brågsn ana [brø̀ð̥:snana]

Tabell 6.5 Maskulin deklination av ord med finalt ⟨en⟩ gestatad av **brågsen** [brø̀ð̥:sɛn] *s m* 'braxen, ambramis brama'

Maskulinum på finalt ⟨er⟩ förlorar stammens trycksvaga ⟨e⟩ pluralis, och har suffixet ⟨n⟩ alternativt ⟨en⟩ i bestämd form singularis, se tabell 6.6 på denna sida.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	finger [fé̃ŋvɛ]	fingr a [fé̃ŋvɛa]
<i>bf</i>	finger n, -en [fé̃ŋvɛn]	fingr ana [fé̃ŋvɛana]

Tabell 6.6 Maskulin deklination av ord med finalt ⟨er⟩ gestaltad av **finger** [fé̃ŋvɛ] *s m* 'finger'

EXEMPLI GRATIA **aḡsel** [ú̃:sɛl] *s m* 'hjulaxel' **bagare** [bà:gaβɛ] *s m* 'bagare' **bose** [bè̃v̥:sɛ] *s m* 'orm' **by** [bø̃ɣ:] *s m* 'by' **daḡ** [da:] *s m* 'dag' **faðer** [fãv̥:] *s m* oreg *fadren, faðra, faðrana* 'far' **fjabbe** [fiàβɛ] *s m* 'fåne' **fjønt** [fĩønt] *s m* 'tok, fånig person' **gáse** [gà̃v̥:sɛ] *s m* 'gåshanne, anserinæ ♂' **herðe** [hè:βɛ] *s m* 'pojke, herde' **katt** [kat] *s m* 'katt, felis' **limme** [lè̃mɛ] *s m* 'kvast' **lóge** [lò:ge] *s m* 'blindtarm, intestinum caecum' **luḡe** [lò̃v̥:ɛ] *s m* 'låga' **lákke** [là̃v̥kɛ] *s m* 'spindel, araneæ' [o lockespindel, opiliones] **lætte** [là̃tɛ] *s m* 'efterbörd' **mondvige** [mò̃n̥,vɛ:ge] *s m* 'mungipa' **nagle** [nò̃v̥:lɛ] *s m* 'spik' **páḡ** [pãv̥:g] *s m* 'pojke' **skade** [skà:de] *s m* 'skata' **skammel** [skàmɛl] *s m* 'tröskel' **stamme** [stàmɛ] *s m* 'stam' **stjælke** [stjà̃l̥kɛ] *s m* 'stjälk' **sykkel** [só̃v̥kɛl] *s m* 'cykel, velociped' **tákke** [tà̃v̥kɛ] *s m* 'tupp' **van** [va:n] *s m*;

KAPITEL 6. SUBSTANTIV

ex hwokken ~ va dæd? ’håll, riktning, sida’ **vinter** [vɛ̃ntɛ] *s m* ’vinter’

6.1.1 OREGELBUNDEN MASKULINUM

EXEMPLI GRATIA **broðer** [brø̃ỹɛ:] *s m oreg broðren, brøð-
ra, brøðrana* ’bror’ **faðer** [fãɛ:] *s m oreg faðren, faðra, faðrana*
’far’ **sko** [skẽỹ:] *s m oreg -en, ~, -na* ’sko’ **søn** [sø̃:n] *s m oreg
-en, -er, -erna* ’son’

6.2 FEMININUM

Feminina substantiv är ord man säger **honð** [høn] *pron*
’hon’ om. Det finns tre deklinationsvarianter och de skiljs
endast åt i singularis formerna. I övrigt, alltså i pluralis, är
de identiska.

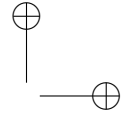
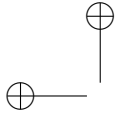
6.2.1 VARIANT E:ENA

Denna variant har finalt ⟨e⟩ där variant A:AN har ⟨a⟩, se
§6.2.2, och får suffixet ⟨ena⟩ i bestämd singularis; ⟨er⟩ i
obestämd form pluralis; och ⟨erna⟩ i bestämd form pluralis.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	gribb e [gɾɛ̃ɪ̃bɛ]	gribb er [gɾɛ̃ɪ̃bɔ]
<i>bf</i>	gribb ena [gɾɛ̃ɪ̃bɛna]	gribb erna [gɾɛ̃ɪ̃bɔna]

Tabell 6.7 Feminin deklination enligt
variant E:ENA

EXEMPLI GRATIA **gribbe** [gɾɛ̃ɪ̃bɛ] *s f* ’flicka’ **halwe**
[hà:lɛ] *s f* ’hälft’ **hóle** [hò:lɛ] *s f* ’håla’ **hwispe** [ṽɛ̃ɪ̃spe] *s f*
’geting, vespoidea’ **hælse** [hɑ̃ɪ̃lsɛ] *s f* ’hälsa’ **jorðahwispe**

KAPITEL 6. SUBSTANTIV

[ʎèy:ba, ʎe:spɛ] *s f* 'jordgeting, vespoidea' [som byggt bo under jord] **klákke** [klàʎkɛ] *s f* 'klocka' **kætte** [çàʎtɛ] *s f* 'katt-hona, felis ♀' **næse** [nà:ʎɛ] *s f* 'näsa' **rive** [ʁè:ʁɛ] *s f* 'räfsa' **twættese** [twàʎtɛɛ] *s f* 'tvätterska' **tøs** [tø:s] *s f* 'flicka' **vær(d)** [ʁɛ:(d)] *s f u pl* 'värld' **ágsel** [á:ʎɛl] *s f oreg áðslena, áðsla, áðslana* 'axel'

6.2.2 VARIANT A:AN

Denna variant har finalt ⟨a⟩ där variant E:ENA har ⟨e⟩, se §6.2.1, och får suffixet ⟨an⟩ i bestämd singularis; ⟨er⟩ i obestämd form pluralis; och ⟨erna⟩ i bestämd form pluralis.

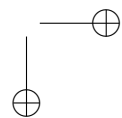
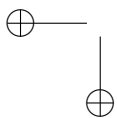
	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	gribb a [gʁèʎba]	gribb er [gʁèʎbɛ]
<i>bf</i>	gribb an [gʁèʎban]	gribb erna [gʁèʎbɔna]

Tabell 6.8 Feminin deklination enligt variant A:AN

EXEMPLI GRATIA se §6.2.1.

6.2.3 VARIANT A:ENA

Denna variant är en hybrid mellan variant E:ENA och variant A:AN. Det vill säga att vi har finalt ⟨a⟩ i obestämd form singularis; ⟨ena⟩ i bestämd form singularis; ⟨er⟩ i obestämd form pluralis; och ⟨erna⟩ i bestämd form pluralis.

KAPITEL 6. SUBSTANTIV

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	gribb a [gʁɛ̀ɪba]	gribb er [gʁɛ̀ɪbɐ]
<i>bf</i>	gribb ena [gʁɛ̀ɪbɛna]	gribb erna [gʁɛ̀ɪbɔna]

Tabell 6.9 Feminin deklination enligt variant A:ENA

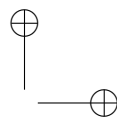
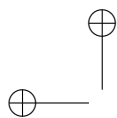
EXEMPLI GRATIA se §6.2.1.

6.2.4 OREGELBUNDEN FEMININUM

EXEMPLI GRATIA **bog** [beʊ:g] *s f oreg -ena, böger, bögerna* 'bok' **døtter** [døtɐ] *s f oreg -n, døttra, døttrana* 'dotter' **ko** [keʊ:] *s f oreg -ena, kør, kørna* 'ko' **læb** [læ:b] *s f oreg -ena, -a, -ana* 'läpp' **mil** [mei:l] *s f oreg -ena, ~, -en* 'mil' **møder** [meʊɔ:] *s f oreg modrena, mødra, mødrana* 'mor' **nål** [naʊ:l] *s f oreg -ena, -a, -ana* 'nål' **sol** [seʊ:l] *s f oreg -ena, -a, -ana* 'sol' **tå** [taʊ:] *s f oreg -ena, tæer, tæerna* 'tå' **å** [aʊ:] *s f oreg áena, æer, æerna* 'å' [vattendrag] **ø** [ø:] *s f oreg -ena, -a, -ana* 'ö' [landmassa omfluten av vatten]

6.3 NEUTRUM

Neutrala substantiv är ord man säger **dæd** [dæ:(d)] *el* [da] *pron* 'det' om. Dessa ord får i bestämd singularis ändelsen ⟨eð⟩; i obestämd pluralis har de samma form som obestämd singularis; och i bestämd pluralis ⟨en⟩.

KAPITEL 6. SUBSTANTIV

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	lyn	lyn
<i>bf</i>	lyn eð	lyn en

Tabell 6.10 Neutral deklination gestaltad av **lyn** [lœy:n] 'blixt'

EXEMPLI GRATIA **bi** [bœi:] *s n* 'bi' **bihus** [bœi:hʒy:s] *s n* 'bikupa' **borð** [beœy:ʒ] *s n* 'bord' **fjas** [fjɑ:s] *s n* 'fitta, pudenum femininum' **gømme** [gœmœ] *s n* 'gömsle' **hjorten** [jœœ:tœn] *s n* 'hjortron' **hól** [hœ:l] *s n* 'hål' **lóg** [lœ:g] *s n* 'lock' **lyn** [lœy:n] *s n* 'blixt' **tren** [tœ:m] *s n* 'fotspår, (trapp)steg' **træð** [trœ:ʒ] *s n* 'träd' **tørw** [tœœ:ʒ] *s n* 'torg' **værs** [vœœ:s] *s n* 'vers'

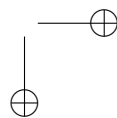
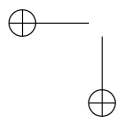
6.3.1 NEUTRUM PÅ FINALT ⟨A⟩

Vi har några neutrum på finalt ⟨a⟩, vilka har suffixet ⟨eð⟩ i bestämd form singularis; ⟨en⟩ i obestämd form pluralis; och ⟨enen⟩ i bestämd form pluralis.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	hjärt a [jɑ:tɑ]	hjärt en [jɑ:tœn]
<i>bf</i>	hjärt að [jɑ:tɑt]	hjärt enen [jɑ:tœnœn]

Tabell 6.11 Neutrum på finalt ⟨a⟩

EXEMPLI GRATIA **hana** [hɑ:nɑ] *s n u pl -ð* 'honung' **hjärta** [jɑ:tɑ] *s n -ð, hjarten, hjartenen* 'hjärta' **latter** [látœ] *s n* 'skratt' **negla** [nœ:gla] *s n -ð, neglen, neglenen* 'nystan' **nyra** [nœy:ʒɑ] *s n -ð, nyren, nyrenen* 'njure' **røra** [vœ:ʒɑ] *s n -ð, røren, rørenen* 'ljumske' **yva** [œy:va] *s n -ð, yven, yvenen* 'öga' **øra** [œ:ʒɑ] *s n -ð, øren, ørenen* 'öra'

KAPITEL 6. SUBSTANTIV

6.3.2 OREGELBUNDEN NEUTRUM

EXEMPLI GRATIA **bageri** [ba:ɣɛβéi:] *s n oreg -eð, -er, -erna* 'bageri' **dygeri** [døɣ:ɣɛβéi:] *s n oreg -eð, -er, -erna* 'konkurs, förlust' **lanð** [lan] *s n oreg -eð, lænðer, lænðerna* 'land' **tyg** [tøɣ:] *s n oreg -eð, -er, -erna* 'tyg, vävnad'

6.4 FRITT STÅENDE ARTIKEL

Fritt stående artiklar hör inte till substantiven men är bundna till dem. Den obestämda fritt stående artikeln sammanfaller i formen med räkneordet **én** [vɛ:n] *räkn* 'en', se kapitel 11, och böjs efter genus.

	<i>obf sg</i>
<i>m</i>	én [vɛ:n] mad
<i>f</i>	éna [vɛ:na] <i>el na</i> [na] sol
<i>n</i>	ét [vɛ:(t)] træð

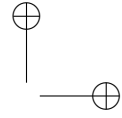
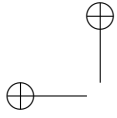
Tabell 6.12 Obestämd fritt stående artikel

Den bestämda fritt stående artikeln sammanfaller i formen med pronomenet **dænð** [dɛn] *pron* 'den', se även §10.5, och böjs efter genus och numerus.

	<i>bf sg</i>	<i>bf pl</i>
<i>m</i>	dænð [dɛn] maden	dé [dʊ(ɛ:)] madana
<i>f</i>	dé [dʊ(ɛ:)] solena	dé [dʊ(ɛ:)] solana
<i>n</i>	dæd [dæ:(d)] <i>el</i> [da] træðeð	dé [dʊ(ɛ:)] træðen

Tabell 6.13 Bestämd fritt stående artikel

— 7 —

ADJEKTIV

7.1 KONGRUENSBÖJNING

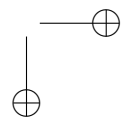
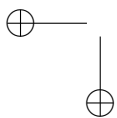
Adjektiven kongruensböjs efter sitt substantiviska huvudord till genus, numerus samt bestämd¹ och obestämd² form.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én grand er herðe	dænð grand e herðen
<i>sg f</i>	éna grand a gribbe	dé grand e gribbena
<i>sg n</i>	ét grand t æble	dæð grand a æbleð
<i>pl m</i>	grand a herða	dé grand e herðana
<i>pl f</i>	grand a gribber	dé grand e gribberna
<i>pl n</i>	grand a æble	dé grand a æblen

Tabell 7.1 Kongruensböjning av adjektiv gestaltad av **grand**er [gʁáne] ’vacker’

Då adjektivet står predikativt, skiljs det från sitt huvudord av ett verb – vanligen någon form av **blé** [blu:] *v oreg*

¹ Även kallad svag.
² Även kallad stark.

KAPITEL 7. ADJEKTIV

’bliva’, **hēda** [hø̃:da] *v oreg* ’heta’ eller **va** [va:] *v oreg* ’vara’. I predikativ ställning kan *endast* den obestämda böjningen komma ifråga.

7.1.1 ⟨IGER⟩ OCH ⟨EDER⟩

De äldre ändelserna **igher**, **agher** och **ugher** motsvaras av ⟨iger⟩; och **utter** och **otter** av ⟨eder⟩. Dessa har inkräktat på varandras områden, men i allmänhet förekommer ⟨iger⟩ mer frekvent i N och ⟨eder⟩ mer frekvent i S.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én art eder herðe	dænð art ede herðen
<i>sg f</i>	éna art eda gribbe	dé art ede gribbena
<i>sg n</i>	ét art eð æble	dæd art eda æbleð
<i>pl m</i>	art eda herða	dé art ede herðana
<i>pl f</i>	art eda gribber	dé art ede gribberna
<i>pl n</i>	art eda æble	dé art eda æblen

Tabell 7.2 Adjektiv som ändas på ⟨eder⟩ böjs som **arteder** [ä̃:tēdē] ’märklig’

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én art iğer herðe	dænð art iğē herðen
<i>sg f</i>	éna art iğa gribbe	dé art iğē gribbena
<i>sg n</i>	ét art eð æble	dæd art iğa æbleð
<i>pl m</i>	art iğa herða	dé art iğē herðana
<i>pl f</i>	art iğa gribber	dé art iğē gribberna
<i>pl n</i>	art iğa æble	dé art iğa æblen

Tabell 7.3 Adjektiv som ändas på ⟨iger⟩ böjs som **artiğer** [ä̃:tē̃] ’märklig’

KAPITEL 7. ADJEKTIV

7.1.2 ⟨EN⟩, ⟨EL⟩ OCH ⟨ER⟩

De adjektiv som ändas på ⟨en⟩ eller ⟨el⟩ har det gemensamt att de, i den obestämda böjningen, inte har de vanliga genus-suffixen ⟨er⟩¹ respektive ⟨a⟩². Detsamma gäller några adjektiv som har stamändelsen ⟨er⟩ eller vissa så kallade suppletiva, se §7.2.2. De på ⟨en⟩ böjs så som visas i tabell 7.4 på denna sida. Ett undantag är **liden** [lè:ðen] *adj* 'liten' som har en oregelbunden böjning, se tabell 7.5 på följande sida. I tabellerna 7.6 och 7.7 på nästa sida visas böjningsmönstrena för **nimmel** [némmel] *adj* 'läraaktig' och **bister** [bé:stø] *adj* 'bister'.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én léðs en herðe	dænd léðs ene herðen
<i>sg f</i>	éna léðs ena gribbe	dé léðs ene gribbena
<i>sg n</i>	ét léðs eð æble	dæd léðs ena æbleð
<i>pl m</i>	léðs ena herða	dé léðs ene herðana
<i>pl f</i>	léðs ena gribber	dé léðs ene gribberna
<i>pl n</i>	léðs ena æble	dé léðs ena æblen

Tabell 7.4 Kongruensböjning av adjektiv gestaltad av **léðsen** [lè:ðsen] 'ledsen'

¹Maskulinum.

²Femininum.

KAPITEL 7. ADJEKTIV

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én lid en herðe	dænð lille herðen
<i>sg f</i>	éna lilla gribbe	dé lilla gribbena
<i>sg n</i>	ét lid eð æble	dæð lilla æbleð
<i>pl m</i>	smá herða	dé smá herðana
<i>pl f</i>	smá gribber	dé smá gribberna
<i>pl n</i>	smá æble	dé smá æblen

Tabell 7.5 Adjektivet **liden**

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én nim mel herðe	dænð nim le herðen
<i>sg f</i>	éna nimm el gribbe	dé nim le gribbena
<i>sg n</i>	ét nim leð æble	dæð nim la æbleð
<i>pl m</i>	nim la herða	dé nim le herðana
<i>pl f</i>	nim la gribber	dé nim le gribberna
<i>pl n</i>	nim la æble	dé nim la æblen

Tabell 7.6 Adjektiv på ⟨el⟩

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én bist er herðe	dænð bist re herðen
<i>sg f</i>	éna bist er gribbe	dé bist re gribbena
<i>sg n</i>	ét bist ert æble	dæð bist ra æbleð
<i>pl m</i>	bist ra herða	dé bist re herðana
<i>pl f</i>	bist ra gribber	dé bist re gribberna
<i>pl n</i>	bist ra æble	dé bist ra æblen

Tabell 7.7 Adjektiv på ⟨er⟩

KAPITEL 7. ADJEKTIV

7.1.3 PRESENS PARTICIP

Presens particip kongruensböjs *inte*, se tabell 7.8 på denna sida.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én ag anes skade	dænð ag anes skaden
<i>sg f</i>	éna ag anes kráge	dé ag anes krágena
<i>sg n</i>	ét ag anes igarne	dæd ag anes igarneð
<i>pl m</i>	ag anes skada	dé ag anes skadana
<i>pl f</i>	ag anes kráger	dé ag anes krágerna
<i>pl n</i>	ag anes igarne	dé ag anes igarnen

Tabell 7.8 Pres ptc är oböjliga

7.1.4 PERFECT PARTICIP

Perfekt particip kongruensböjs liksom adjektiven. Tabell 7.9 på denna sida visar första konjugationen; tabellerna 7.10 och 7.11 på följande sida andra; och tabell 7.12 på nästa sida tredje. I predikativ ställning, se §7.1, kan *endast* den obestämda böjningen komma ifråga.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én færð ader dør	dænð færð ade døren
<i>sg f</i>	éna færð ad hóse	dé færð ade hósena
<i>sg n</i>	ét færð að gærðe	dæd færð ade gærðeð
<i>pl m</i>	færð ada døra	dé færð ade dørana
<i>pl f</i>	færð ada hóser	dé færð ade hóserna
<i>pl n</i>	færð ada gærðe	dé færð ada gærðen

Tabell 7.9 Perf ptc av v1

KAPITEL 7. ADJEKTIV

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én arv der gárð	dænð arv de gárð
<i>sg f</i>	éna arv da bog	dé arv de bogena
<i>sg n</i>	ét arv ð borð	dæð arv da borðeð
<i>pl m</i>	arv da gárða	dé arv de gárðana
<i>pl f</i>	arv da bøger	dé arv de bøgerna
<i>pl n</i>	arv da borð	dé arv da borðen

Tabell 7.10 Perf ptc av v2.1

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én køb ter mad	dænð køb te maden
<i>sg f</i>	éna køb ta kage	dé køb te kagena
<i>sg n</i>	ét køb t fnóg	dæð køb ta fnógeð
<i>pl m</i>	køb ta mada	dé køb te madana
<i>pl f</i>	køb ta kager	dé køb te kagerna
<i>pl n</i>	køb ta fnóg	dé køb ta fnógen

Tabell 7.11 Perf ptc av v2.2

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én æd en hwaǵle	dænð æd ene hwaǵlen
<i>sg f</i>	éna æd ena tærte	dé æd ene tærtena
<i>sg n</i>	ét æd eð hól	dæð æd ena hóleð
<i>pl m</i>	æd ena hwaǵla	dé æd ene hwaǵlana
<i>pl f</i>	æd ena tærter	dé æd ene tærterna
<i>pl n</i>	æd ena hól	dé æd ena hólen

Tabell 7.12 Perf ptc av v3

7.2 KOMPARATION

Nästan alla adjektiv kan uttryckas i tre grader: positiv, komparativ och superlativ. Vanligtvis ges komparativ suffixet ⟨are⟩ och superlativ ⟨ast⟩, men det finns en komparativ variant på ⟨ane⟩ som är vanlig i N.

Adjektiv som slutar på ⟨en⟩, ⟨el⟩ och ⟨er⟩¹ förlorar sina trycksvaga ⟨e⟩ vid komparation med suffix.

<i>pos</i>	<i>komp</i>	<i>spl</i>
nimm er	nimm are	nimm ast
nimm er	nimm ane	nimm ast

Tabell 7.13 Ändelsekomparation
gestaltad av **nimmer**
[néimə] ’behändig’

7.2.1 ⟨MÉR⟩ OCH ⟨MÆST⟩

Det går oftast lika bra att komparera med **mér** och **mæst**. Detta är i regel tvunget med particip, som visas i tabell 7.14 på denna sida.

<i>pos</i>	<i>komp</i>	<i>spl</i>
æden	mér æden	mæst æden
glowanes	mér glowanes	mæst glowanes

Tabell 7.14 Komparation med **mér**
och **mæst** gestaltad av
æden [ǣ:ðɛn] *v oreg perf*
ptc ⟨ æda ’sliten’ och **glowanes** [gl̄ø̄:anɛs] *v1 pres*
ptc ⟨ glowa ’glödgande’

¹Detta gäller de som i stammen slutar på ⟨er⟩.

KAPITEL 7. ADJEKTIV

7.2.2 OREGELBUNDEN KOMPARATION

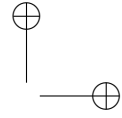
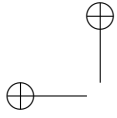
Tabell 7.15 på denna sida visar exempel på att en del adjektiv kompareras suppletivt eller med omljud.

<i>pos</i>		<i>komp</i>	<i>spl</i>
bra [bʁɑ:] 'bra'		bæder	bæst
bra [bʁɑ:] 'bra'		ligane	ligast
dáliger [dàʏ:lɛʁ] 'sjuk'		sæmmer	sæmst
gammel [gàmɛl] 'gammal'		ælder	ældst
liden [lè:r:dɛn] 'liten'		mindër	mindst
länger [láʏŋɛ] 'lång'		længer	længst
megen [mè:ɛ:m] 'mycket'		mér	mæst
många [måʏŋɑ] 'många'		flér	flæst
ondër [ónɛ] 'ond'		varre	varst
onger [ónɛ] 'ung'		ynger	yngst
smá [smaʏ:] 'små'		smærre	smæst
storer [stɛʏ:rɛ] 'stor'		stárre	stárst
titt [tɛt] 'ofta'		tiare	tiast

Tabell 7.15 Några oregelbundna adjektiv

Vissa adjektiv har en ofullständig komparation. En del förekommer bara i superlativ, som **bagast** [bàast] 'bakerst' **bortast** [bòr:tast] 'borterst' **framast** [fràmast] 'främst' **hidadast** [hè:r:dast] 'hiterst' **hænast** [hè:nast] 'borterst' **högrast** [hò:r:ɛast] 'längst åt höger' **mittast** [mè:tast] 'mellerst' **mællomst** [mà:lumst] 'mellerst' **nordast** [nèʏ:r:ast] 'längst åt norr' **nærst** [nè:ɛst] 'närmast' **ondast** [ónast] 'underst' **oppast** [òpast] 'överst' **owast** [èʏ:r:ast] 'överst' **sønnast** [sònast] 'längst åt söder' **udast** [òʏ:r:dast] 'ytterst' **vænstrast** [vàmst:rast] 'längst åt vänster' **væstast** [vàstast] 'längst åt väster' **ættast** [àtast] 'sist' **østast** [òstast] 'längst åt öster'.

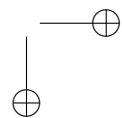
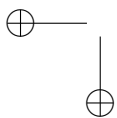
— 8 —

ADVERB

8.1 AVLEDDA

Avledda adverb är bildade av andra ordklasser genom suffix, som exempelvis nedanstående.

- ⟨a⟩ **akava** [aká:va] 'häftigt, oförmodat' **barbreġa** [baɾ:brá:ɾa] 'barbacka' **faseliġa** [fà:seleɾa] 'fasligt' **gryveliġa** [gɾøɣ:veleɾa] 'gruvligt' **howliġa** [hø:leɾa] 'ganska, tämligen' **inđfora** [eɪnfɔɾa] *ex gá ~ međ tæerna* 'inför' **nyliġa** [nø:leɾa] 'nyligen' **nøđliġa** [nø:leɾa] 'ogärna' **orimmeliġa** [ø:ɾimeleɾa] 'orimligt' **ryšliġa** [ɾøɣ:sleɾa] 'rysligt' **ræliġa** [ɾè:leɾa] 'förfärligt' **skæliġa** [mè:leɾa] 'skäligen' **sára** [sà:ɾa] 'mycket' **tiðliġa** [tè:leɾa] 'tidigt' **tætta** [tà:ta] *ex han bor ~ veđ kørkena* 'nära, tätt (intill)'
- ⟨an⟩ **bagan om** *äv sms* [bà:gan ɔm] 'bakom' **framman te** *äv sms* [fràman te] 'framtill' **norðan** [nè:ɾan] 'nordan' **norðanvæstan** [nè:ɾan,væɪstan] 'nordvästan' **onðan** [ónan] *ex dæd gár ~* 'fort, snabbt' **onðan** [ónan] 'undan'

KAPITEL 8. ADVERB

- sonðan** [sùnan] ’sunnan’ **væstan** [và:stan] ’västan’ **østan** [østan] ’østan’
- ⟨anes⟩ **beganes** [bè:ganæs] *ex* ~ *mørkt* ’beck-’ **éldanes** [ù:lanæs] *ex* ~ *røðer* ’eld-’ **kólanes** [kò:lanæs] *ex* ~ *swárter* ’kol-’ **luðanes** [lø:anæs] *ex* ~ *héder* ’bränn-’
- ⟨ans⟩ **howliðans** [hé:lians] *adv* ’ganska, någorlunda, tämligen’
- ⟨en⟩ **barresten** [bà:resten] ’endast, bara’ **i sisten** [ei sé:sten] ’nyss’ **minstingen** [mè:mstingen] ’åtminstone’ **nógenstingen** [nø:ngstingen] ’någonsin’ **nysen** [nø:sen] ’nyss’
- ⟨s⟩, ⟨es⟩ **frámanðs** [frá:mans] ’åt höger’ **huwekolðs** [hø:ekuls] ’framstupa’ **inðbyres** [è:mbø:res] ’inbördes’ **temanðs** [té:mans] ’åt vänster’
- ⟨t⟩ **himskt** [heimst] ’hemskt’ **nimt** [neimt] ’lätthanterligt’ [äv kvicktänkt] **snællt** [snælt] ’snabbt’

8.2 ÄNDELSELÖSA

De ändelselösa adverbena är bara adverb, som **allt** [alt] ’redan’ **dá** [dä:] ’då’ **dæn** [dæ:n] ’bort’ **dær** [dæ:ɹ] ’där’ **hæn** [hæ:n] ’bort’ **hænne** [hæ:nne] ’borta’ **hær** **hide** [hæ:hi:de] ’här borta’ **hær** [hæ:ɹ] ’här’ **inðanøð** [è:manø:d] ’in-
nantill’ **nu** [nø:] ’nu’ **opp** [op] ’upp’ **oppe** [oppe] ’uppe’ **rættsá** [rættsä:] ’ganska’ **siðen** [se:(:):n] ’sedan’ **udanøð** [ø:danø:d] ’utantill’ **vækk** [væk] ’bort, borta’

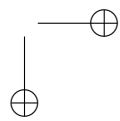
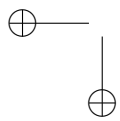
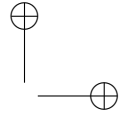
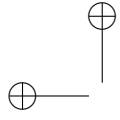
8.3 KOMPARATION

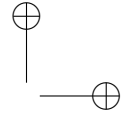
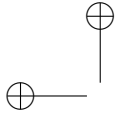
Många adverb bildar komparativ och superlativ på samma sätt som adjektiven. Tabell 8.1 på motstående sida visar på några oregelbundenheter.

KAPITEL 8. ADVERB

<i>pos</i>		<i>comp</i>	<i>spl</i>
bra [brɑ:] 'bra'	bæder [bɛ̀ðɛ]	bæst [bɛ̀st]	
bra [brɑ:] 'bra'	ligane [lɛ̀ɣanɛ]	ligast [lɛ̀ɣast]	
dáliḡa	dáliḡare [dàʊ:lɛ̀ɣarɛ]	dáliḡast [dàʊ:lɛ̀ɣast]	
dáliḡa [dàʊ:lɛ̀ɣa] 'dálígt'	sæmmer [sɛ̀mə]	sæmst [sɛ̀mst]	
gærna [ɣɛ̀rna] 'gærna'	hæller [hɛ̀lɛ]	hælst [hɛ̀lst]	
illa [ɛ̀lɪa] 'illa'	varre [vɑ̀rɛ]	varst [vɑ̀st]	
næra [nɛ̀:ra] 'nära'	næmmer [nɑ̀mə]	næmst [nɑ̀mst]	
titt [tɛ̀t] 'ofta'	tiare [tɛ̀:arɛ]	tiast [tɛ̀:ast]	

Tabell 8.1 Exempel på oregelbunden komparation och en regelbunden variant av **dáliḡa**

— 9 —

VERB

9.1 FÖRSTA KONJUGATIONEN

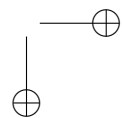
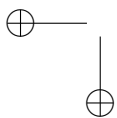
Verb som hör till den första konjugationen får i presens singularis suffix efter två behag:

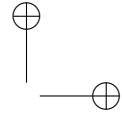
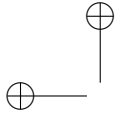
1. ⟨e⟩, som i **lige** [lè:̄:gɛ] *v1* ⟨ *liga*
2. ⟨ar⟩, som i **ligar** [lè:̄:ga] *v1* ⟨ *liga*

Vidare får de suffixet ⟨ade⟩ i preteritum singularis; ⟨að⟩ i supinum; ⟨ader⟩ i perfekt particip; ⟨anes⟩ i presens particip; och imperativ singularis är identisk med infinitiv. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

<i>pres ind sg</i>	<i>pret ind sg</i>	<i>sup</i>
lig e, ar	lig ade	lig að
<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>	<i>imper sg</i>
lig ader	lig anes	lig a

Tabell 9.1 Första konjugationen gestaltad av **liga** [lè:̄:ga] 'älska, tycka om'

KAPITEL 9. VERB

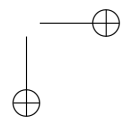
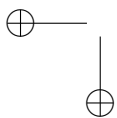
PLURALIS Verben får suffixen ⟨en⟩, ⟨en⟩, ⟨a⟩ i presens pluralis; ⟨aden⟩, ⟨aden⟩, ⟨ade⟩ i preteritum pluralis; och ⟨en⟩ alternativt samma som singularis i imperativ pluralis. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

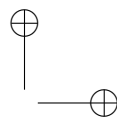
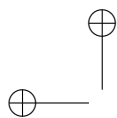
	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	lig en	lig (ad)en	—
2	lig en	lig (ad)en	lig en, -a
3	lig a	lig a(de)	—

Tabell 9.2 Första konjugationen pluralis gestaltad av **liga** [lè:ɣa] ’älska, tycka om’, parentes innesluter valfritt element

DEPONENS Deponentia på ⟨s⟩ är i presens singularis identiska med infinitivformen. I övrigt böjs de som aktivum med ett därpå följande finalt ⟨s⟩, som i **aloades** [aléu:ades] *pret* ⟨ *alooas*.

EXEMPLI GRATIA **akedéra** [akedó:ɣa] *vi* ’ackordera’ **akséra** [aksó:ɣa] *vi* ’exercera’ **algéra** [aljó:ɣa] *vi* ’agera’ **aloas** [aléu:as] *vi* ’väsna’ **anas** [á:nas] *vi* ’ana’ **ar-ras** [á:ras] *vi* ’retas’ **avura** [avó:ɣa] *vi* ’nedsätta’ **babba** [bá:ba] *vi* ’stirra, glo’ **bablas** [bá:blas] *vi* ’bubbla’ **ba(r)sla** [bá:ɣ:sla] *vi* ’föda’ **behotta si** [behó:ta si] *vi* ’reda sig’ **besa** [bè:sa] *vi* ’skena’ **blænða** [blà:na] *vi* ’blanda’ **bonéra** [bonó:ɣa] *vi* ’bo’ **brøvla** [brø:vla] *vi* ’skryta’ **busa** [bø:sa] *vi* ’gnida’ **bábbblas** [báy:blas] *vi* ’bubbla’ **børsla** [bø:ɣ:la] *vi* ’väsna, bråka, ställa till oreda’ **bøsta** [bø:sta] *vi* ’slå, banka’ **dagás** [dà:as] *vi* ’tillbringa dagen’ **datta** [dà:ta] *vi* ’dia’ **digta** [dè:ta] *vi* ’dikta’ **divla** [dè:vla] *vi* ’träta, diskutera’ **dradda** [drá:da] *vi* ’spilla’ **dratta** [drá:ta] *vi* ’falla’ **drun-ta** [drò:nta] *vi* ’söla’ **drætta** [drá:ta] *vi* ’blomma’ **drøsla** [drø:sla] *vi* ’falla, rinna smått’ **døða** [dø:a] *vi* ’döda’ **éldas** [è:las] *vi* ’fatta eld’ **fèga** [fè:ga] *vi* o *vz.1* ’sopa, städa’ **fnatta** [fnà:ta] *vi* ’klå, riva’ **folla** [fò:la] *vi* ’fylla’ **forhuas**

KAPITEL 9. VERB

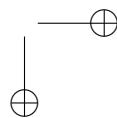
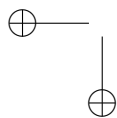
[fɔ:hóʏ:as] *vi* 'förskräckas' **færða** [fɛ:ʏa] *vi* 'laga' **gamsa** [gàmsa] *vi* 'tugga, mumsa' **godmora** [gèʏ:meʏ:ʏa] *vi* 'åska' **grateléra** [gʏatəlóʏ:ʏa] *vi* 'bota' **hiða** [hè:ra] *vi* 'lura, narra' **hinka** [hènʏka] *vi* 'dröja, sinka, fördröja' **hotta** [hòta] *vi* 'kasta, vråka' **hwippa** [ʏèɪpa] *vi* 'vipa, svepa' **hælas** [hè:las] *vi* 'lyckas, gå väl' **högmödas** [hòʏ:meʏ:das] *vi* 'bli högmödig' **igna** [è:ɪna] *vi* 'hisna' **kappas** [kàpas] *vi* 'tävla' **krala** [kʏà:la] *vi* 'kråla' **kræma** [kʏè:ma] *vi* 'handla' **lista** [lè:sta] *vi* 'driva bort' **lura** [lòʏ:ʏa] *vi* 'rosta' **lyðna** [lòʏ:na] *vi* 'blixtra' **læssa** [lài:sa] *vi* 'lasta' **maga** [mò:ga] *vi* 'ha samlag' **magta** [mà:ta] *vi* 'orka' **mørkas** [mø:kas] *vi* 'skymma' **narras** [nàʏas] *vi* 'reta' **nöttas** [nòtas] *vi* 'tillbringa natten' **osla si** [ò:sla si] *vi* 'fortplanta sig' **potta** [pòta] *vi* 'knuffa' **præka** [pʏè:ka] *vi* 'predika' **rima** [ʏè:ɪma] *vi* 'rimma' **røga** [ʏø:ga] *vi* 'röka' **sagla** [sà:ɪla] *vi* 'drägla' **skala** [skà:la] *vi* 'springa' **skylða** [skøʏla] *vi o v2.1* 'skylla' **spandéra** [spandóʏ:ʏa] *vi* 'spendera' **spaséra** [spasóʏ:ʏa] *vi* 'spatsera' **styra** [støʏ:ʏa] *vi* 'styra' **switta** [sʏè:ta] *vi* 'svettas' **tagas** [tà:gas] *vi* 'brottas' **tingtas** [tèɪɪ,tɑ:s] *vi* 'processa' **tratta** [tʏàta] *vi* 'traska' **trolka** [tʏòlka] *vi* 'gråla, gnata' **twilna** [tʏè:lna] *vi* 'tappa' [på ex en tunna] **tövlas** [tø:ulas] *vi* 'strida med bekymmer' **vesma** [vè:sma] *vi* 'brinna, värma upp' **ánða** [aʏna] *vi* 'andas'

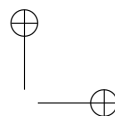
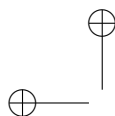
9.2 ANDRA KONJUGATIONEN

9.2.1 FÖRSTA PARADIGMET

Verb inom den andra konjugationen som i stammen ändas på ⟨ð⟩, ⟨ǧ⟩, ⟨j⟩, ⟨m⟩, ⟨n⟩, ⟨r⟩ eller ⟨v⟩ tillhör vanligtvis det första paradigmet. I presens singularis får dessa verb suffix efter två behag:

1. ⟨e⟩, som i **duðe** [døʏ:ɛ] *v2.1 pres sg* < *duða höre* [hø:ʏɛ] *v2.1 pres sg* < *høra*. Verb på final tryckstark vokal får ø suffix.

KAPITEL 9. VERB

---

2. ⟨er⟩, som i **duđer** [dø̃ɰ:ɛ] *v2.1 pres sg* ⟨ *duđa*. Verb på final tryckstark vokal får ⟨r⟩; och verb som i stammen ändas på ⟨r⟩ får ∅ suffix, som i **hør** [hø̃:ɞɛ] *v2.1 pres sg* ⟨ *høra*.

Vidare får de suffixet ⟨de⟩ i preteritum singularis; ⟨t⟩ i supinum; ⟨der⟩ i perfekt particip; ⟨anes⟩ i presens particip; och imperativ singularis är indentisk med verbets stam. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

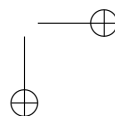
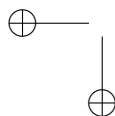
<i>pres ind sg</i>	<i>pret ind sg</i>	<i>sup</i>
sænd̃ e, er	sænd̃ de	sænd̃ t
<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>	<i>imper sg</i>
sænd̃ der	sænd̃ anes	sænd̃

Tabell 9.3 Andra konjugationens första paradigm gestaltat av **sænd̃a** [sã̃ma] ‘sända’

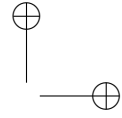
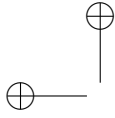
PLURALIS Verben får suffixen ⟨en⟩, ⟨en⟩, ⟨a⟩ i presens pluralis; ⟨den⟩, ⟨den⟩, ⟨de⟩ i preteritum pluralis; och ⟨en⟩ alternativt samma som singularis i imperativ pluralis. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	sænd̃ en	sænd̃ (d)en	—
2	sænd̃ en	sænd̃ (d)en	sænd̃ en
3	sænd̃ a	sænd̃ (d)e	—

Tabell 9.4 Andra konjugationens första paradigm pluralis gestaltat av **sænd̃a** [sã̃ma] ‘sända’, parentes innesluter valfritt element

KAPITEL 9. VERB

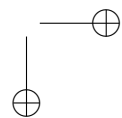
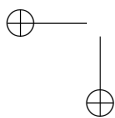
EXEMPLI GRATIA **arva** [à:va] *v2.1* 'ärva' **bo** [beʊ:] *v2.1* 'bo' **bré(ða)** [brè:ða] *v2.1* 'breda' **brænða seğ** [bræ̀na sɪ] *v2.1* 'bränna sig' **đuğa** [dø̀:ða] *v2.1* 'duga' **døğa** [dø̀:ða] *v2.1* 'lida' **dølla** [dø̀la] *v2.1* 'dölja' **dømma** [dø̀ma] *v2.1* 'dömma' **feğa** [fæ̀:ða] *v1 o v2.1* 'sopa, städa' **fly** [flø̀y:] *v2.1* 'fly' **fri** [fræ̀:] *v2.1* 'freda' **fælða** [fæ̀lða] *v2.1* 'fälla' **fænga** [fæ̀ŋa] *v2.1* 'smitta' **fø(ða)** [fø̀:ða] *v2.1* 'föda' **glimma** [glè̀ma] *v2.1* 'glömma' **glo** [glø̀:] *v2.1* 'glo' **gø** [gø̀:] *v2.1* 'skälla eller kväka' [djurläte] **hølla** [hø̀la] *v2.1* 'hölja' **høra** [hø̀:ða] *v2.1* 'höra' **klé** [klø̀:] *v2.1* 'klia' **klæ(ða)** [klæ̀:ða] *v2.1* 'klä' **kløva** [klø̀:va] *v2.1* 'klyva' **leva** [lè̀:va] *v2.1* 'leva' **léða** [lè̀:ða] *v2.1* 'leda' **ljuga** [ljø̀:ða] *v2.1 o 3.2* 'ljuga' **lyða** [ljø̀:ða] *v2.1* 'lyda' **onða** [øǹa] *v2.1* 'unna' **ré(ða)** [rè̀:ða] *v2.1* 'reda' **rimma** [rè̀ma] *v2.1* 'fly, ha rum för' **ræ(ða)** [ræ̀:ða] *v2.1* 'skrämma' **skræna** [skræ̀:na] *v2.1* 'gråta' **skylða** [skø̀lða] *v1 o v2.1* 'skylla' **skænða** [skæǹ:ða] *v2.1* 'skämma' **sni(ða)** [snè̀:ða] *v2.1* 'smida' **snya** [snø̀y:ða] *v2.1* 'snöa' **spá** [spaù:] *v2.1* 'spå' **spæ(ða)** [spæ̀:ða] *v2.1* 'späda' **styna** [stø̀y:na] *v2.1* 'stöna' **suğa** [sø̀:ða] *v2.1* 'suga' **swé(ða)** [swè̀:ða] *v2.1* 'sveda' **swærma** [swæ̀:ma] *v2.1* 'svärma' **sy** [sø̀y:] *v2.1* 'sy' **sá** [saù:] *v2.1* 'så' **sænða** [sæǹ:ða] *v2.1* 'sända' **sømma** [sø̀ma] *v2.1* 'sikka' **tro** [trø̀:] *v2.1* 'tro' **trø** [trø̀:] *v2.1* 'trampa' **ty** [tjø̀y:] *v2.1* 'raskt framskrida' **tørra** [tø̀:ða] *v2.1* 'torka' **viga** [vè̀:ða] *v2.1* 'viga' **æğa** [æ̀:ða] *v2.1 o v* *oreg ágte, ágt, ágder* 'äga'

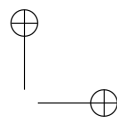
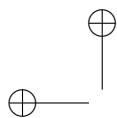
9.2.2 ANDRA PARADIGMET

Verb inom den andra konjugationen som i stammen ändas på ⟨b⟩, ⟨d⟩, ⟨g⟩, ⟨k⟩, ⟨l⟩, ⟨s⟩ eller ⟨t⟩ tillhör vanligtvis det andra paradigmet. I presens singularis får dessa verb suffix efter två behag:

1. ⟨e⟩, som i **føle** [fø̀:le] *v2.2 pres sg* ⟨ *føla*
2. ⟨er⟩, som i **føler** [fø̀:le] *v2.2 pres sg* ⟨ *føla*

Vidare får de suffixet ⟨te⟩ i preteritum singularis; ⟨t⟩ i supinum; ⟨ter⟩ i perfekt particip; ⟨anes⟩ i presens parti-

---

KAPITEL 9. VERB

---

cip; och imperativ singularis är identisk med verbets stam.
 Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

<i>pres ind sg</i>	<i>pret ind sg</i>	<i>sup</i>
blød e, -er	blød te	blød t
<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>	<i>imper sg</i>
blød ter	blød anes	blød

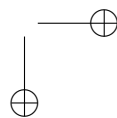
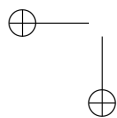
Tabell 9.5 Andra konjugationens andra paradigm gestaltat av **bløda** [blø:da] ’blöta’

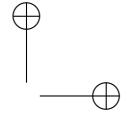
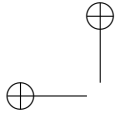
PLURALIS Verben får suffixen ⟨en⟩, ⟨en⟩, ⟨a⟩ i presens pluralis; ⟨ten⟩, ⟨ten⟩, ⟨te⟩ i preteritum pluralis; och ⟨en⟩ alternativt samma som singularis i imperativ pluralis. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	blød en	blød ten	—
2	blød en	blød ten	blød en
3	blød a	blød te	—

Tabell 9.6 Andra konjugationens andra paradigm pluralis, gestaltat av **bløda** [blø:da] ’blöta’

EXEMPLI GRATIA **bløda** [blø:da] *v2.2* ’blöta’ **bruga** [brø:ga] *v1 o v2.2* ’bruka’ **bøsa** [bø:sa] *v2.2* ’ösa ner’ [om regn] **dækka** [dæ:ka] *v2.2* ’täkka’ **fæsta** [fæ:sta] *v2.2* ’fästa’ **føla** [fø:la] *v2.2* ’känna, förnimma’ **føla om** [fø:la úm] *v2.2* ’bry sig om’ **køba** [cø:ba] *v2.2* ’köpa’ **lysa** [lø:sa] *v2.2* ’lysa’ **låsa** [læ:sa] *v2.2* ’låsa’ **løna** [lø:na] *v2.2* ’löna’ **mála** [mæ:la] *v2.2* *málte, mált, málter* ’mäta’ **møda** [mø:da] *v2.2* ’möta’ **taba** [tæ:ba] *v2.2* ’förlora’

KAPITEL 9. VERB

9.3 TREDJE KONJUGATIONEN

Verb som hör till den tredje konjugationen kallas även starka. De kännetecknas av att de är enstaviga i preteritum och att de vid tempusböjning förändrar stamvokalen (avljud). Dessa verb kan indelas i olika klasser alltefter den typ av avljudsmönster de uppvisar. I presens singularis får dessa verb suffix efter två behag:

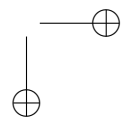
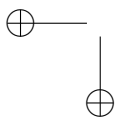
1. ⟨e⟩
2. ⟨er⟩. Verb på final tryckstark vokal får ⟨r⟩. De vars stam slutar på ⟨l⟩, ⟨n⟩, ⟨s⟩ och föregående vokal är lång får $\emptyset$ suffix. Det vill säga att presens singularis är identisk med verbstammen, som i **mal** [ma:l] *v3.6 pres sg* ⟨ mala. Detta är i regel fallet även då stammen slutar på ⟨r⟩.

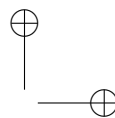
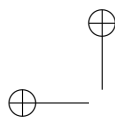
Vidare får de suffixet ⟨eð⟩ i supinum; ⟨en⟩ i perfekt particip; ⟨anes⟩ i presens particip; och imperativ singularis är identisk med verbets stam. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

<i>pres ind sg</i>	<i>pret ind sg</i>	<i>sup</i>
byð e, -er	bøð	bøð eð
<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>	<i>imper sg</i>
bøð en	byð anes	byð

Tabell 9.7 Tredje konjugationen gestaltad av andra klassens **by(ða)** [bø̥y:(a)] ’bjuda’

PLURALIS Verben får suffixen ⟨en⟩, ⟨en⟩, ⟨a⟩ i presens pluralis; ⟨en⟩, ⟨en⟩, ⟨e⟩ i preteritum pluralis; och ⟨en⟩ alternativt samma som singularis i imperativ pluralis. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

KAPITEL 9. VERB

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	byð en	bøð en	—
2	byð en	bøð en	byð en
3	byð a	bøð e	—

Tabell 9.8 Tredje konjugationen pluralis gestaltat av andra klassens **by(ðä)** [bø̥y:(a)] 'bjuda'

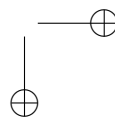
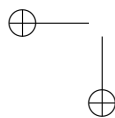
9.3.1 FÖRSTA KLASSEN

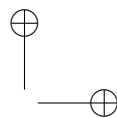
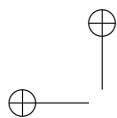
<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
⟨i⟩	⟨e⟩	⟨e⟩	⟨e⟩
riða	reð	reðeð	reðen

Tabell 9.9 Första klassens avljud

NOTA BENE ⟨e̥g̊⟩ hos första klassens verb uttalas [e:] i N; [e:] eller [aṛ:] i S, som i **ste̥g̊** [ste:] i N och [ste:] *el* [staṛ:] i S *v3.1 pret* ⟨*sti̥ga*⟩. Detta är alltså ett undantag från det vanliga uttalet av ⟨e̥g̊⟩ [aṛ:], se §5.2, som i **fe̥ga** [fàṛ:a] *v1 o v2.1* 'sopa, städa'.

EXEMPLI GRATIA **bida** [bèṛ:da] *v3.1* *bed, beded̥, beden* 'bita' **driva** [dʁèṛ:va] *v3.1* *drev, dreved̥, dreven* 'driva' **gniða** [gnèṛ:a] *v3.1* *gneð, gneðed̥, gneðen* 'gnida' **hwina** [ɥèṛ:na] *v3.1* *hwen, hwened̥* 'vina' **kniba** [knèṛ:ba] *v3.1* *kneb, knebed̥, kneben* 'knipa' **lida** [lèṛ:da] *v3.1* *led, leded̥* 'lita' **liða** [lèṛ:a] *v3.1* *leð, leðed̥, leðen* 'lida' **niba** [nèṛ:ba] *v3.1* *neb, nebed̥, neben* 'nipa' **piba** [pèṛ:ba] *v3.1* *peb, pebed̥, peben* 'pipa, gnissla' **riða** [rèṛ:a] *v3.1* *reð, reðed̥, reðen* 'rida' **riva** [rèṛ:va] *v3.1* *rev, reveð, reven* 'riva' **skida** [skèṛ:da] *v3.1* *sked, skeded̥, skeden* 'skita' **skriga** [skʁèṛ:ga] *v3.1* *skreg, skregeð, skregen* 'skrika' **skriva** [skʁèṛ:va] *v3.1* *skrev, skreveð, skreven* 'skriva' **slida** [slèṛ:da]

KAPITEL 9. VERB

---

v3.1 sled, sledeð, sleden ’slita’ **smida** [smè:ɹ̥:da] *v3.1 smed, sme-deð, smeden* ’smita’ **stiga** [stè:ɹ̥:a] *v3.1 steġ, steġeð, steġen* ’stiga’ **swiða** [sʷè:ɹ̥:a] *v3.1 swed, sweðeð, sweden* ’svida’ **swiga** [sʷè:ɹ̥:a] *v3.1 sweg, swegeð, swegen* ’svika’

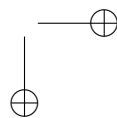
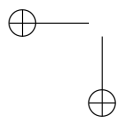
9.3.2 ÄNDRA KLASSEN

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
⟨y⟩	⟨ø⟩	⟨ø⟩	⟨ø⟩
nyda	nød	nødeð	nøden

Tabell 9.10 Andra klassens avljud

NOTA BENE ⟨øġ⟩ hos andra klassens verb uttalas [ø:] i N; [ø:] eller [ø:ɹ̥:] i S, som i **fløġ** [flø:] i N och [flø:] *el* [flø:ɹ̥:] i S 3.2 *pret* ⟨ *flyga*. Detta är alltså ett undantag från det vanliga uttalet av ⟨øġ⟩ [ø:ɹ̥:], se §5.2, som i **døġa** [dø:ɹ̥:a] *v2.1* ’lida’.

EXEMPLI GRATIA **bryda** [bʷø:ɹ̥:da] 3.2 *brød, brødeð, brøden* ’bryta’ **by(ða)** [bø:ɹ̥:(a)] 3.2 *bøð, bøðeð, bøðen* ’bjuda’ **dyga** [dø:ɹ̥:ga] 3.2 *døġ, døġeð* ’dyka’ **flyda** [flø:ɹ̥:da] 3.2 *flød, flødeð, fløden* ’flyta’ **flyġa** [flø:ɹ̥:a] 3.2 *fløġ, fløġeð, fløġen* ’flyga’ **frysa** [fʷø:ɹ̥:sa] 3.2 *frøs, frøseð, frøsen* ’frysa’ **gyda** [ġø:ɹ̥:da] 3.2 *gød, gødeð, gøden* ’gjuta’ **knyda** [knø:ɹ̥:da] 3.2 *knød, knødeð, knøden* ’knyta’ **kryba** [kʷø:ɹ̥:ba] 3.2 *krøb, krøbeð, krøben* ’kryba’ **ljuġa** [lʷø:ɹ̥:a] *v2.1 o 3.2 ljuġ, ljuġeð, ljuġen* ’ljuga’ **nyda** [nø:ɹ̥:da] 3.2 *nød, nødeð, nøden* ’njuta’ **nysa** [nø:ɹ̥:sa] 3.2 *nøs, nøseð, nøsen* ’nysa’ **ryga** [ʀø:ɹ̥:ga] 3.2 *røġ, røġeð, røġen* ’ryka’ **snyda** [snø:ɹ̥:da] 3.2 *snød, snødeð, snøden* ’snyta’ **styba** [stø:ɹ̥:ba] *v2.2 o 3.2 støb, støbeð, støben* ’stupa’ **syba** [sø:ɹ̥:ba] 3.2 *søb, søbeð, søben* ’supa’ **syða** [sø:ɹ̥:a] 3.2 *sød, sødeð, søden* ’sjuda’ **tryda** [tʷø:ɹ̥:da] 3.2 *trød, trødeð, trøden* ’tryta’

KAPITEL 9. VERB

9.3.3 TREDJE KLASSEN

Den tredje klassen har kort ⟨a⟩ [a] i preteritum.

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
	⟨a⟩ [a]	⟨o⟩	⟨o⟩
brænða	brand	brondeð	bronden

Tabell 9.11 Tredje klassens avljud

EXEMPLI GRATIA **brænða** [bræ̀ãna] *v3.3* *brand*, *brondeð*, *bronden* 'brinna' **dimpa** [dè̃mpa] *v3.3* *damp*, *dompeð*, *dompen* 'falla ner' **drikka** [dʁè̃ka] *v3.3* *drakk*, *drokkeð*, *drokken* 'drika' **drældða** [dræ̀lða] *v3.3* *dralð*, *droldeð*, *drolðen* 'falla hoptals' **dæska** [dæ̀ska] *v3.3* *dask*, *doskeð*, *dosken* 'falla, ramla' **smældða** [smæ̀lla] *v3.3* *smalð*, *smoldeð*, *smolðen* 'smälla' **træffa** [træ̀fa] *v3.3* *traff*, *troffeð*, *troffen* 'träffa'

9.3.4 FJÄRDE KLASSEN

Den fjärde klassens verb har, förutom avljudsmönstret, det gemensamt att de får suffixet ⟨t⟩ i preteritum.

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
⟨i⟩	⟨á⟩ ⟨a⟩	⟨o⟩	⟨o⟩
vinða	vandt	vonðeð	vonden

Tabell 9.12 Fjärde klassens avljud

EXEMPLI GRATIA **binða** [bè̃na] *v3.4* *bándt*, *bonðeð*, *bonðen* 'binda' **finða** [fè̃na] *v3.4* *fándt*, *fonðeð*, *fonðen* 'finna' **rinða** [rè̃na] *v3.4* *rándt*, *ronðeð*, *ronðen* 'rinna' **springa** [sprè̃ŋa] *v3.4* *spránt*, *sprongeð*, *sprongen* 'springa' **vinða** [vè̃na] *v3.4* *vándt*, *vonðeð*, *vonden* 'orka'

KAPITEL 9. VERB

9.3.5 FEMTE KLASSEN

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
	⟨a⟩ [ɑ:] [ɑ:]	⟨ó⟩	⟨ó⟩
bæra	bar [bɑg:]	bóreð	bóren
seda	sad [sa:d]	sódeð	sóden

Tabell 9.13 Femte klassens avljud

9.3.5.1 FÖRSTA PARADIGMET

Det första paradigmet är preterium på ⟨a⟩ med uttalet [ɑ:].

EXEMPLI GRATIA **be(ða)** [be:] *v3.5.1* *bað, bóðeð, bóðen* 'bedja' **bæra** [bè:ɸɑ] *v3.5.1* *bar, bóreð, bóren* 'bära' **gi** [je:] *v3.5.1* *ga, góeð, góen* 'giva' **skæra** [Mè:ɸɑ] *v3.5.1* *skar, skóreð, skóren* 'skära' **stjæla** [Mè:la] *v3.5.1* *stal, stóleð, stólen* 'stjåla'

9.3.5.2 ÄNDRA PARADIGMET

Det andra paradigmet är preterium på ⟨a⟩ med uttalet [ɑ:].

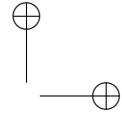
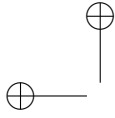
EXEMPLI GRATIA **gida** [jè:ɹda] *v3.5.2* *gad, gódeð, —* 'orka' **seda** [sè:da] *v3.5.2* *sad, sódeð, sóden* 'sitta' **sæda** [sà:ɹda] *v3.5.2* *sade, sad, saden* 'sätta'

9.3.6 SJÄTTE KLASSEN

Den sjätte klassens verb har det gemensamt att de har långt ⟨o⟩ i preteritum.

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
	⟨o⟩		
aga	og	ageð	agen

Tabell 9.14 Sjätte klassens avljud

KAPITEL 9. VERB

EXEMPLI GRATIA **aga** [à:ga] *v3.6 og, ageð, agen* ’åka’
dra(ga) [dʁa:] *v3.6 droğ, drağeð, drağen* ’drag’ **gala** [gà:la]
v3.6 gal, galeð, galen el gal, gol, góleð, gólen ’gala’ **mala**
[mà:la] *v3.6 mol, maleð, malen* ’mala’ **ná** [naʏ:] *v3.6 no, nátt,*
nádder ’ná’ **slá** [slaʏ:] *v3.6 sloğ, slağeð, slağen* ’slá’ **stá** [staʏ:]
v3.6 stoð, státt, stánðen ’stá’ **swæra** [sʏè:ʁa] *v3.6 s(w)or,*
s(w)oreð el s(w)óreð, s(w)oren el s(w)óren ’sværa’ **ta(ga)** [ta:]
v3.6 toğ, tağeð, tağen ’ta’ **væva** [vè:va] *v3.6 vo(v), væveð, væ-*
ven ’væva’

9.4 VACKLANDE VERB

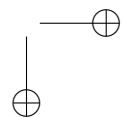
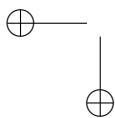
Det är inte allför ovanligt att verb vacklar mellan olika konjugationer, och vissa verb är lika vanliga med såväl svag som stark böjning.

EXEMPLI GRATIA **baga** [bà:ga] *v1 o v2.2* ’baka’ **bruga**
[bʁøʏ:ga] *v1 o v2.2* ’bruka’ **flina** [flè:na] *v1 o v2.2* ’flina’
kalða [kàla] *v1 o v2.2* ’kalla’ **kásta** [kàʏsta] *v1 o v2.2* ’kasta’
lowa [lèʏ:a] *v1 o v2.2* ’lova’ **ména** [mè:na] *v1 o v2.2* ’mena’
skaba [skà:ba] *v1 o v2.2* ’skapa’ **skivta** [mèʏta] *v1 o v2.2*
’skifta’ **styba** [støʏ:ba] *v2.2 o 3.2 stoð, støbeð, støben* ’stupa’
tala [tà:la] *v1 o v2.2* ’tala’ **twinga** [tʏè:ŋa] *v1 o v oreg twang,*
—, twongen ’tvinga’

9.5 OREGELBUNDNA VERB

De verb som inte inordnats i någon av de tre konjugationerna kallas oregelbundna.

EXEMPLI GRATIA **blé** [blø:ɪ] *v oreg blé, bléeð, bléen* ’bliva’
falða [fàla] *v oreg falðt, falðeð, falðen* ’falla’ **farða** [fà:ʁa] *v*
oreg fór, fareð, fóren ’resa, åka’ **fá** [faʏ:] *v oreg fikk el fe (pl*
*finge), fáeð, — ’fá’ græda [gʁà:da] *v oreg græd el grád, græ-*
deð, græden ’gråta’ **gá** [gaʏ:] *v oreg gikk el ge (pl ginge), gáeð,**

KAPITEL 9. VERB

gáen, imper gakk 'gá' **gøra** [ǰø:ɾa] *v oreg gjorðe, gjorðt, gjorder* 'göra' **ha** *se tabell 9.15 på næsta sida* 'ha' **hæda** [hø:ɾda] *v oreg héd el hédte, hèdeð el hédtt, — 'heta' hogga* [høga] *v oreg hogg, hogged, hoggen* 'hugga' **hwæda** [væ:ɾda] *v oreg hwatte, hwatt, — 'væssa, slipa' komma [køma] *v oreg kom, kommed, kommen* 'komma' **konða** [kønna] *v oreg pres kan, konde, konðað, — 'kunna' ligga [lèga] *v oreg lág, ligged, — 'ligga' lægga* [lèga] *v oreg la el laðe (pl laden, laden, laðe), laðt, laðder* 'lægga' **løba** [lø:ba] *v2.2 o v oreg løb, løbed, løben* 'løpa' **sé** [sø:ɾ] *v oreg ság, sét, sét 'se' si(ǰa)* [sè:ɾa] *v oreg saðe, saðt, — 'säga' sjonga* [møŋa] *v oreg sjong, sjonged, sjongen* 'sjunga' **sjonka** [møŋka] *v oreg sjonk, sjonked, sjonken* 'sjunka' **skjuda** [møɣ:da] *el skuda* [skøɣ:da] *v oreg skód, skódeð, skóden* 'skjuta' **skó** [sku:] *se tabell 9.16 på följande sida* 'skola' **smøra** [smø:ɾa] *v oreg smorde, smorð, smorder* 'smörja' **spøra** [spø:ɾa] *v oreg sporde, sporð, sporder* 'fråga' **swælla** [süàila] *v oreg swalde, swalt, swalder* 'svälja' **swæltta** [süàilta] *v oreg swælter, swált, s(w)olteð, s(w)olten* 'svälta' **sælla** [sàila] *v oreg sállde, sálltt, sállder* 'sälja' **søva** [sø:va] *v oreg søv, søved, søven* 'sova' **tigga** [tè:ɾa] *v oreg taðde, taðt* 'tiga' **táska** [tåuska] *v oreg tásk, tásked, táskader* 'tröska' **tøra** [tø:ɾa] *v oreg torðe, torað, — 'våga' va *se tabell 9.17 på sidan 105* 'vara' **veda** [vè:da] *se tabell 9.18 på sidan 106* 'veta' **villa** [vèila] *v oreg pres vill (pl villen, villen, villa), ville, velað, villen* 'vilja' **vælla** [væila] *v oreg valde, valt, valder* 'välja' **væna** [vè:na] *v oreg vande, vant, vander* 'vänja' **æda** [æ:ɾda] *v oreg áð, ædeð, æden* 'äta' **ægga** [æ:ɾa] *v2.1 o v oreg ágðe, ágðt, ágðer* 'äga'***

KAPITEL 9. VERB

	<i>pres ind</i>		<i>pret ind</i>		<i>imper</i>
1	ha(r) [ha(ɾ)]		hade [há:ɖɛ]		—
2	ha(r) [ha(ɾ)], hast [hast]		hade [há:ɖɛ]		—
3	ha(r) [ha(ɾ)]		hade [há:ɖɛ]		—
1	han [han]		haden [há:ɖɛn]		—
2	han [han]		haden [há:ɖɛn]		—
3	ha [ha]		hade [há:ɖɛ]		—
	<i>sup</i>		<i>perf ptc</i>		<i>pres ptc</i>
	had [had]		—		—

Tabell 9.15 **ha** *v oreg* [ha:] ’ha’

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	ska [ska:]	skolðe [skòlɛ]	
2	ska [ska:]	skolðe [skòlɛ]	ska [ska:]
3	ska [ska:]	skolðe [skòlɛ]	
1	skóen [skò:ɥn]	skolðen [skòlɛn]	
2	skóen [skò:ɥn]	skolðen [skòlɛn]	—
3	skó [sku:]	skolðe [skòlɛ]	
	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>
	skolðað [skòlat]	—	—

Tabell 9.16 **skó** [sku:] *v oreg* ’skola’

KAPITEL 9. VERB

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	æ(r) [ɛ:]	va [va:]	
2	æ(r) [ɛ:], æst [ɛst]	va [va:]	—
3	æ(r) [ɛ:]	va [va:]	
1	æn [ɛ:n]	vóre [vò:ɪɛ]	
2	æn [ɛ:n]	vóre [vò:ɪɛ]	—
3	æ [ɛ:]	vóre [vò:ɪɛ]	
	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>
	vad [va:d]	—	—

Tabell 9.17 **va** [va:] *v oreg* 'vara'

KAPITEL 9. VERB

	<i>pres ind</i>		<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	ved [ve:d]	vé [vø:]	visste [vè:stɛ]	
2	ved [ve:d]	vé(st) [vø:(st)]	visste [vè:stɛ]	—
3	ved [ve:d]	vé [vø:]	visste [vè:stɛ]	
1	veden [vè:dɛn]		vissten [vè:stɛ]	
2	veden [vè:dɛn]		vissten [vè:stɛ]	—
3	ved [ve:d]	vé [vø:]	visste [vè:stɛ]	
	<i>sup</i>		<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>
	vedað [vè:dat]		veden [vè:dɛn]	vedanes [vè:dane:s]

Tabell 9.18 **veda** [vè:da] *v oreg* ’veta’

PRONOMINA

10.1 PERSONLIGA

	<i>subjektiv</i>	<i>objektiv</i>
1	jağ [ja:]	meğ [mi] <i>el</i> [ma:]
2	du [dø:]	değ [di] <i>el</i> [da:]
3 m	hanð [han]	hanð [han], nom [num]
3 f	honð [hun]	na [na], hænðe [hà:ne]
3 n	dæd [da:d] <i>el</i> [da]	ad [ad], dæd [da:d] <i>el</i> [da]
1	vi [ve:]	váss [va:ʊs]
2	i [e:]	éðer [ó:ʀe]
3	dé [dø] <i>el</i> [dø:]	dé [dø] <i>el</i> [dø:]

Tabell 10.1 Personliga pronomina

Objektivena i 3 person singular används som ackusativ eller dativ efter behag. Formerna **nom**, **na** och **ad** används endast enklitiskt emedan **hanð**, **hænðe** och **dæd** kan vara såväl enklitiska som tryckstarka.

KAPITEL 10. PRONOMINA

10.2 POSSESSIVA

Tabell 10.2 på denna sida visar de possessiva pronomina. Märk att 3 person inte kongruensböjs, samt att 1 och 2 person femininum singularis överensstämmer med pluralis.

	<i>sg</i>			<i>pl</i>		
	<i>m</i>	<i>f</i>	<i>n</i>	<i>m</i>	<i>f</i>	<i>n</i>
1	mín [mè:ɪn]	mína [mè:ɪna]	mít [mè:ɪt]	mína	mína	mína
2	dín [dè:ɪn]	dína [dè:ɪna]	dít [dè:ɪt]	dína	dína	dína
3 <i>m</i>	hændsa [há:nsa]	hændsa	hændsa	hændsa	hændsa	hændsa
3 <i>f</i>	hændða [há:nða]	hændða	hændða	hændða	hændða	hændða
3 <i>n</i>	dæss [dæ:s]	dæss	dæss	dæss	dæss	dæss
1	vár [væ:ve] <i>el</i> [væ:]	vára [væ:va]	várt [væ:(e)t]	vára	vára	vára
2	éðer [é:re]	éðra [é:ra]	éðert [é:ret]	éðra	éðra	éðra
3	dárra [dæ:ra]	dárra	dárra	dárra	dárra	dárra

Tabell 10.2 Possessiva pronomina

KAPITEL 10. PRONOMINA

10.2.1 REFLEXIVA POSSESSIVA

Possessiva pronomina används reflexivt, som i **handð lige handsa plass** ’han älskar sin plats’ **honð sloð aldrið hænda fólki i glimme** ’hon glömde aldrig sitt folk’ **dé han sált dárra hus** ’de har sált sitt hus’. Det finns emellertid även en reflexiv possessiv variant efter singularart subjekt för 3 person, **sin** [seːn], som har samma böjningsmönster som **min** och **din**.

10.3 REFLEXIVA

	<i>sg</i>		<i>pl</i>
1	með [mi] <i>el</i> [maː]		váss [vaːs]
2	deð [di] <i>el</i> [daː]		éðer [óːr]
3	seð [si] <i>el</i> [saː]		dé [dúː] <i>el</i> [dú] <i>el</i> [dum]

Tabell 10.3 Reflexiva pronomen

10.4 RECIPROKA

Det pronomen som uttrycker ömsesidighet är **hinándra** [heː(ː)náun̩ða] *pron* ’varandra’ vilket aldrig förekommer subjektivt.

10.5 DEMONSTRATIVA

Demonstrativa pronomina är utpekande, som exempelvis **dænd** [daːn̩] med varianterna **dé** [dúː] *el* [dú] och **dæd** [daːd] *el* [da] vilka används i kombination med substantiv i bestämd form.

KAPITEL 10. PRONOMINA

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>m</i>	dænð [dɛn]	dé [dʊ(r)]
<i>f</i>	dé [dʊ(r)]	dé [dʊ(r)]
<i>n</i>	dæd [da(r)d]	dé [dʊ(r)]

Tabell 10.4 Böjning av **dænð**

Ett annat är **dinne** [dɛnɛ] *el* **hinne** [hɛnɛ] vilket även används i kombination med substantiv i bestämd form.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>m</i>	dinne manðen	disse manðana
<i>f</i>	disse mænskena	disse mænskerna
<i>n</i>	ditte borðeð	disse borðen

Tabell 10.5 Böjning av **dinne**

Ett tredje är **hin** [hɛ:(:n)] ’den andra’, som i **hin vanen** [hɛ:(:n) vɑ:nɛn] ’(det) andra hållet’.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>m</i>	hin vanen	hina vanana
<i>f</i>	hina ugena	hina ugera
<i>n</i>	hint huseð	hina husen

Tabell 10.6 Böjning av **hin**

Vidare finns **sikken** [sɛ:kɛn] ’sådan’ **sádan** [saʊða:n] ’sådan’ **tikken** [tɛ:kɛn] ’sådan’ och **tilliger** [tɛ:lɛrɛ] ’dylik’.

KAPITEL 10. PRONOMINA

<i>sg</i>			<i>pl</i>
<i>m</i>	<i>f</i>	<i>n</i>	<i>mfn</i>
sikken	sikkena	sikkeð	sikkena
sádan	sádana	sádant	sádana
tikken	tikkena	tikkeð	tikkena
tilliğer	tilliğa	tilleð	tilliğa

Tabell 10.7 Böjning av **sikken**, **sádan**, **tikken** och **tilliğer**

10.6 RELATIVA

Det relativa pronominet **dær** [dæɹ:] *el* [da] 'som' är oböjligt och används endast som subjekt och framför allt då korrelatet är ett pronomen, som i **va dæd i dær kom?** 'var det ni som kom?'.
 Relativa pronomina utelämnas i ganska stor utsträckning, som i **jağ har hørð i Dalby ad dær va éna klákke fløğ ud** 'jag har hört i Dalby att där fanns en klocka som flög ut'. Vid vissa tidsbestämningar har vi att tänka oss ett underförstått relativpronomen, som i **i ugena inðe va** 'under den gångna veckan' och **silðen va storer i sømmar va** 'sillen var stor i somras'.

10.7 INTERROGATIVA

Pronomina av det interrogativa slaget är vanligen **hwad** [ha] *el* [ha:d] 'vad' **hwim** [heɪm] 'vem' **hwimsa** [héɪmsa] *gen* < *hwim* 'vems' **hwodan** [hó,dan] 'hurudan' och **hwokken** [hókɛn] 'vilken'.

KAPITEL 10. PRONOMINA

<i>sg</i>			<i>pl</i>
<i>m</i>	<i>f</i>	<i>n</i>	<i>mfn</i>
hwodan	hwodana	hwodant	hwodana
hwokken	hwokkena	hwokkeð	hwokkena

Tabell 10.8 Böjning av **hwodan** och **hwokken**

10.8 INDEFINITA

Utan att gå in närmare på de indefinita pronominas komplexitet ges endast några få exempel.

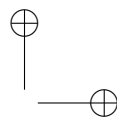
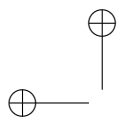
EXEMPLI GRATIA **én** [uɪ:n] *el* [ɛn] ’man’ **ingana** [ɛɪŋana] *oböjl* ’ingenting’ **ingen** *se tabell 10.9 på denna sida* ’ingen’ **nógen** *se tabell 10.10 på denna sida* ’någon’

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>m</i>	ingen [ɛɪŋɛn]	inga [ɛɪŋa]
<i>f</i>	inga [ɛɪŋa]	inga [ɛɪŋa]
<i>n</i>	ingeð [ɛɪŋɛt]	inga [ɛɪŋa]

Tabell 10.9 Böjning av **ingen**

	<i>sg</i>			
<i>m</i>	nógen [nò:(v)n]	<i>el</i>	[nò:(ø)n]	
<i>f</i>	nógena [nò:(v)na]	<i>el</i>	[nò:(ø)na]	<i>el</i> nógela [nòla]
<i>n</i>	nógeð [nò:(v)d]	<i>el</i>	[nò:(v)t]	<i>el</i> [nò:(ø)d] <i>el</i> [nò:(ø)t]
	<i>pl</i>			
<i>mfn</i>	nógena [nò:(v)na]	<i>el</i>	[nò:(ø)na]	<i>el</i> nógela [nòla]

Tabell 10.10 Böjning av **nógen**

RÄKNEORD

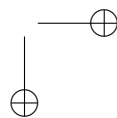
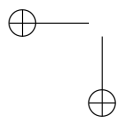
11.1 GRUNDTAL

Grundtalen är oböjliga – med undantag av 1, 2 och 3 – se tabellerna 11.1 till 11.3 på sidorna 113–115.

	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<i>m</i>	én [u̇ɪn]	twá [tʷaʷ:]	tré [tʀu̇ɪ:]
<i>f</i>	éna [u̇ɪna]	twá [tʷaʷ:]	tré [tʀu̇ɪ:]
<i>n</i>	étt [u̇ɪt]	tu [tʰu̇:]	try [tʀøʷ:]

Tabell 11.1 Grundtalen 1, 2 och 3 böjs efter genus

Vissa *större* tal av typen **million** [mɪlɛ́u̇:n] *s m oreg -en, -er, -erna* 'miljon' böjs som substantiv och kan även betraktas som sådana, liksom exempelvis **tølw** [tølt] *s f* 'dussin' och **snés** [snø̇:s] *s m oreg -en, -er, -erna* 'tjog'. Man kan räkna **tølwta**vis [tøltavɛ̇:s] *adv* 'dussintals' och **snésa**vis [snø̇:sa,vė:s] *adv* 'tjogtals' och få exempelvis **éna halwa snés** [u̇ɪna há:lɑ snø̇:s] '10' **twá snés** [tʷaʷ: snø̇:sə] '20' **twá snés** og **fjortan** '54' et cetera.

KAPITEL 11. RÄKNEORD

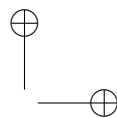
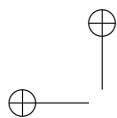

0	noll	[nʊl]
4	fira	[f̥ɛ̃:ʁa]
5	fæm	[f̥ɛm]
6	seġs	[sɑ:ʁs]
7	sju	[ʍøʝ:]
8	átta	[àʝta]
9	ni(ġe)	[ne:̃] <i>el</i> [nè:̃ɛ]
10	ti(ġe)	[te:̃] [tè:̃ɛ]
11	ælle(va)	[èlɛ(va)]
12	tølw	[tø:l]
13	trættan	[tɕètan]
14	fjortan	[f̥jòʁ:tan]
15	fæmtan	[f̥ɛmtan]
16	seġstan	[sɑ:ʁstan]
17	sjuttan	[ʍøʝtan] <i>el</i>
	søttan	[sòtan]
18	attan	[àtan]
19	nittan	[nèitan]

Tabell 11.2 Grundtalen 0, 4, . . . , 19

KAPITEL 11. RÄKNEORD

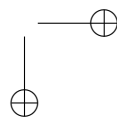
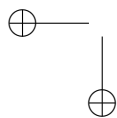
20	tjuḡe [çòḡ:ɛ]
21	én oḡ tjuḡe [uḡ:n u çòḡ:ɛ] <i>el</i> tjuweén [çòḡ:ɛ'ú:n]
30	trætṭi [tʁètɛɪ]
31	én oḡ trætṭi <i>el</i> trætṭién <i>el</i> ælle(va) oḡ tjuḡe
32	twá oḡ trætṭi <i>el</i> trætṭitwá <i>el</i> tølw oḡ tjuḡe
33	tré oḡ trætṭi <i>el</i> trætṭitré <i>el</i> trætṭan oḡ tjuḡe
40	farti [fà:teɪ]
50	fæmti [fêmtɛɪ]
60	seḡsti [sà:steɪ]
70	sjutti [ʃòḡteɪ]
80	áttati [àṭtateɪ]
84	fira oḡ áttati <i>el</i> áttatífira [àṭtateɪfɛ:ɾa]
88	átta oḡ áttati <i>el</i> áttatiátta [àṭtateɪ'àṭta]
90	nitti [nètɛɪ]
100	honḡra [hónɾa]
201	twáhonḡraén
1000	tusen [tòḡ:sɛn]

Tabell 11.3 Översikt av grundtal ≥ 20

11.2 ORDNINGSTAL

Ordningstalen kongruensböjs, se tabellerna 11.4 och 11.5 på sidorna 116–117.

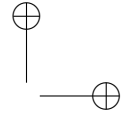
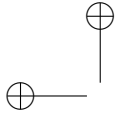
KAPITEL 11. RÄKNEORD

1°	fáste [fàʏstɛ]
2°	ánðre [àʏnβɛ]
3°	tréðe [tβòɪ:ɛ]
4°	fjærðe [fjè:βɛ]
5°	fæmte [fêmte]
6°	seǵste [sàɪ:stɛ] <i>el</i> sjætte [ʌàɪtɛ]
7°	sjuene [ʌóʏ:ɛnɛ]
8°	áttene [àʏtɛnɛ]
9°	ni(ǵ)ene [nèɪtɛnɛ] <i>el</i> ninne [nèɪnɛ]
10°	ti(ǵ)ene [tèɪ:ɛnɛ] <i>el</i> tinne [tèɪnɛ]
11°	æll(ev)te [àɪl(ɛv)tɛ]
12°	tølwte [tò:ltɛ]
13°	trættene [tβètɛnɛ]
14°	fjortene [fjòʏ:tɛnɛ]
15°	fæmtene [fèmtɛnɛ]
16°	seǵstene [sàɪ:stɛnɛ]
17°	sjuttene [ʌóʏtɛnɛ]
18°	attene [àtɛnɛ]
19°	nittene [nèɪtɛnɛ]
20°	tjuǵene [çòʏ:ɛnɛ]
24°	tjuǵefjærðe [çòʏ:(ɛ)fjè:βɛ]
30°	trætti(ǵ)ene [tβètɛɪ:ɛnɛ]
40°	farti(ǵ)ene [fà:ɪtɛɪ:ɛnɛ]
50°	fæmti(ǵ)ene [fèmtɛɪ:ɛnɛ]
60°	seǵsti(ǵ)ene [sàɪ:stɛɪ:ɛnɛ]
70°	sjutti(ǵ)ene [ʌóʏtɛɪ:ɛnɛ]
80°	áttati(ǵ)ene [àʏtɛtɛɪ:ɛnɛ]
90°	nitti(ǵ)ene [nèɪtɛɪ:ɛnɛ]
100°	hondrade [hònβadɛ]
1000°	tusene [tòʏ:sɛnɛ]

Tabell 11.4 Översikt av ordningstal

KAPITEL 11. RÄKNEORD

<i>m</i>	æll(ev)t e
<i>f</i>	æll(ev)t a
<i>n</i>	æll(ev)t a

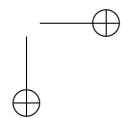
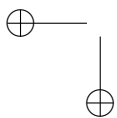
Tabell 11.5 Kongruensböjning av ordningstal gestaltad av æll(ev)te '11'

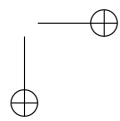
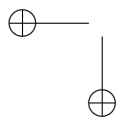
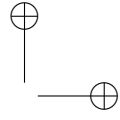
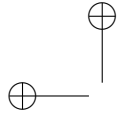
11.3 SIFFERSUBSTANTIV

Räkneorden – o till och med 12 – blir siffersubstantiv då man till stammen lägger suffixet

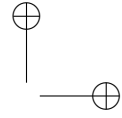
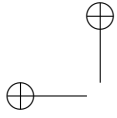
1. ⟨e⟩ för variant E:ENA, se §6.2.1;
2. ⟨a⟩ för variant A:AN eller A:ENA, se §§ 6.2.2 och 6.2.3.

Vi får då **nolle** [nòlɛ] *s f* 'nolla' **étte** [ètɛ] *s f* 'etta' **twáe** [twàʊ:ɛ] *s f* 'tvåa' **trée** [trè:ɛ] *s f* 'trea' **fire** [fè:rɛ] *s f* 'fyra' **fæmme** [få:mɛ] *s f* 'femma' **seġse** [sà:ɛ] *s f* 'sexa' **sjue** [ʃø:ɛ] *s f* 'sjua' **átte** [àtɛ] *s f* 'åtta' **ni(ġ)e** [nè:ɛ] *s f* 'nia' **ti(ġ)e** [tè:ɛ] *s f* 'tia' **æll(ev)e** [àl(ɛv)ɛ] *s f* 'elva' **tølwe** [tò:lɛ] *s f* 'tolva'

ORDBILDNING

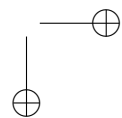
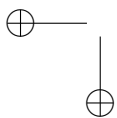
12.1 SAMMANSÄTTNING

Vid sammansättning förenas två ord till ett sammansatt ord. Detta nya ord kan i sin tur sedan utgöra en förled eller efterled i en ny sammansättning. På detta sätt kan man bilda nya ord med i princip hur många led som helst och olika ordklasser kan kombineras. Efterleden är i regel huvudord och förleden en bestämning till detta. Det sammansatta ordet är av samma ordklass som efterleden.

I en nominalsammansättning har vi att göra med *stamkomposita*, där förleden har stamform; och *kasuskomposita*, där förleden är en kasusform. Substantiviska förleder står oftast i genitiv. Genitiv bildas med suffix, vilka hamnar i fogen mellan förled och efterled, se tabell 12.1 på följande sida. Huvudregeln är att till förledens ordstam lägga ⟨e⟩ i femininum singularis¹; och ⟨a⟩ i oregelbunden femininum, maskulinum singularis, neutrum singularis och pluralis. Enklare uttryckt så får regelbundna feminina substantiv suffixet ⟨e⟩ – alla andra ⟨a⟩. Trycksvagt ⟨e⟩ i ordändelserna ⟨el⟩ och ⟨er⟩ synkoperas. Förleden får mycket sällan suffixet

---

¹I de dialekter som har finalt ⟨e⟩ i obestämd form femininum singularis – kallad variant E:ENA, se §6.2.1 – blir detta oförändrat.

KAPITEL 12. ORDBILDNING

⟨s⟩, och då den får det tycks detta bero på tyska förebilder eller tysk påverkan.

	<i>nom</i>	<i>gen</i>	<i>sms</i>
<i>m sg</i>	limme e	limm a	limmasped
<i>f sg</i>	kørk e	kørk e	kørkeby
<i>f sg oreg</i>	bog	bog a	bogafjæl
<i>n sg</i>	ægg	ægg a	æggablomme
<i>pl</i>	øren	øren a	ørenastært

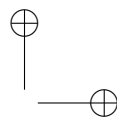
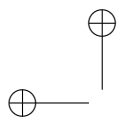
Tabell 12.1 Sammansättning med genitiv

Sammansättningar med verb som förled får normalt interfixet ⟨e⟩ som tillägg till verbstammen. Detta gäller främst flerstaviga verb som ändas på ⟨a⟩. Andra verb är stamkomposita.

Det är mycket vanligt med partikelverb, där förleden är ett adverb eller en preposition. Sammansatta verb med nominal förled är mer sällsynta. Negationspartikeln ⟨o⟩ har en vidsträckt användning och sammansatta particip är vanliga.

Ibland kan ett interfix, oftast ett ⟨e⟩, införas för att undvika ett besvärlig konsonantkluster och sålunda underlätta uttalet.

EXEMPLI GRATIA **agefjæl** [ɑge,fiɛ:l] *s m* 'åkbräda' **argabigger** [ɑ:ɑ,beige] *adj* 'argsint' **begi** [be'ie:] *v3.5.1* 'upphöra, sluta med' **begynða** [be'jɔyna] *v2.2* 'börja' **bogafjæl** [bø:ga,fiɛ:l] *s m* 'bokpärm' **illavórðen** [èla,vø:ɛen] *perf ptc* 'dålig, besvärlig' **kattadrag** [kɑta,dvɑ:] *s n* 'efterfrågan, rusning' **kálðtvand** [kɑlt,van] *s n* 'kallvatten' **køreveĝ** [eð:be,væ:] *s m* 'körbana' **kørkeby** [çø:ke,bø:ɣ:] *s m* 'kyrkby' **lasamate** [lɑ:sa,mate] *s f* 'trasmatta' **lillastuĝe** [lèla,stø:ɛ] *s f* 'vardagsrum' **lilleléðer** [lèle,lø:re] *s m* 'fuling' **limmasped** [lèma,spe:d] *s n* 'kvastskäft' **lommemad** [lømɛ,mɑ:d] *s m u pl* 'matsäck' **méderávt** [mø:de,baʊt] *s*

KAPITEL 12. ORDBILDNING

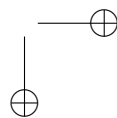
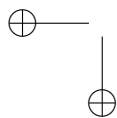

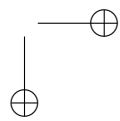
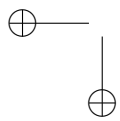
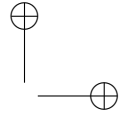
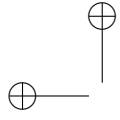
m 'metspö' **málebánd** [màʏ:lɛ,baʏn] *s n* 'måttband, mått-
snöre' **néðklint** [nú:ɣ̌,klɛ:nt] *perf ptc* 'nedsmutsad' **pat-
tadjyr** [pàta,ɪøʏɣ̌:] *s n* 'däggdjur' **skolegløtt** [skèʏ:lɛ,gløt]
s m 'skolbarn' **tehobakrøben** [tehèʏ:ba,kʁø:bɛn] *perf ptc*
'ihopkrupen' **værmivanð** [vèʏ:mt,van] *s n* 'varmvatten'
æggablomme [ãɣa,blømɛ] *s f* 'äggula' **æggakageæske**
[ãɣaka:ɣɛ,aɪskɛ] *s f* 'ask för förvaring av en slags tjock ägg-
pannkaka' **ørenastært** [øʏ:na,stɛʏ:t] *s m el* **ørenastærte**
[øʏ:na,stɛʏ:tɛ] *s f* 'tvestjärt, forficula auricularia'.

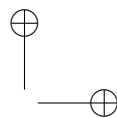
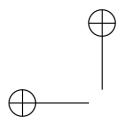
12.2 AVLEDNING

Genom tillägg av avledningsaffix kan vi bilda nya ord. Suf-
fixen förändrar ofta ett ords ordklassstillhörighet, medan pre-
fixen knappast någonsin gör detta.

EXEMPLI GRATIA **artighed** [aʏ:tehu:ɣ̌d] *s m oreg -en, -er, -erna* 'märklighet' **bagare** [bà:gaʁɛ] *s m* 'bagare' **bageri**
[ba:ɣɛbé:ɪ] *s n oreg -eð, -er, -erna* 'bageri' **bagese** [bà:ɣɛsɛ]
s f 'bagare ♀'

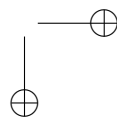
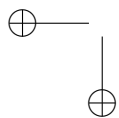

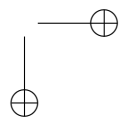
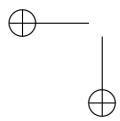
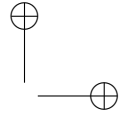
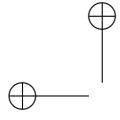

DEL IV

ORDLISTA

SKÅNSK

abekatt, 15	asa, 15
ad, 15, 107	attan, 114
aga, 102	attene, 116
agarne, 15	avis, 24
agefjæl, 120	avise, 24
ager, 15	avtan, 49
aĝn, 59	avura, 92
aĝsel, 73	aw, 62
akava, 87	babba, 92
akedéra, 92	bablas, 92
akséra, 92	baðstuĝe, 15
algéra, 92	baga, 102
allt, 88	bagan om, 87
alnbuĝe, 15	bagare, 17, 20, 73, 121
aloas, 92	bagast, 86
anas, 92	bageri, 20, 78, 121
ansigte, 24, 59	bagese, 121
anvárð, 18	balðe, 15
arbeð, 55	balge, 42
argabigger, 120	barbreĝa, 87
arm, 15	barresten, 88
arras, 92	ba(r)sla, 92
arteder, 80	bawn, 62
arteð, 56	bawne, 62
artiĝer, 24, 80	bebla, 12, 20
artiĝhéd, 121	be(ða), 101
arva, 95	beg, 20

SKÅNSK

beganes, 20, 88	blære, 32
begi, 120	blæst, 32
begynða, 120	bløða, 96
behotta si, 92	bo, 95
besa, 92	boð, 26
béd, 21	bog, 26, 42, 76
bén, 22	bogafjæl, 120
bi, 77	bolðe, 26
bida, 98	bonðagárð, 17
bids, 40	bonðaseð, 55
biða, 24, 54	bonðe, 26
bihus, 77	bonéra, 92
binða, 58, 100	borð, 12, 47, 58, 77
binðe, 58	borðeð, 47, 56
bir, 24, 46, 47	bortast, 86
birahól, 24	bose, 26, 73
birk, 24	bow, 62
bister, 81	bóð, 28
blaða, 12, 15	bóða, 28
blé, 21, 79, 102	bóler, 28
blée, 21	bólhwispe, 28
blindër, 58	bós, 28
bloð, 26	bra, 86, 89
bloða, 26, 54	brağsen, 15, 73
blábug, 29	brev, 20, 49
bláduwe, 29	bré(ða), 95
bláğnt, 59	brink, 24
blámmen, 18	broðer, 74
blámængder, 31	brudaløb, 54
blátákke, 18	brug, 29
bláveð, 20	bruga, 96, 102
blædde, 31	bry, 30
blæðe, 31	bryda, 99
blækkahus, 32	bráðe, 54
blækkebær, 32	brænða, 13, 32, 100
blænða, 32, 92	brænða seğ, 95
blænðe, 32	brænðe, 32, 58
blænðing, 32	brøde, 34

SKÅNSK

brøðarolde, 26	børta, 34, 92
brøðra, 58	bøsa, 96
brøðskréðe, 21	bøsta, 92
brønð, 34	dag, 15, 60, 73
brøndalóg, 13	dagas, 92
brøvla, 12, 34, 49, 92	daner, 15
busa, 92	dato, 15
by, 73	datta, 92
byahælle, 32	deg, 60, 107, 109
byare, 30	degn, 60
by(ða), 97–99	degna, 60
bygd, 59	degneskrabe, 60
bygder, 59	degnevanð, 60
bygle, 59	dé, 21, 107, 109, 110
bygse, 12, 30	didhæn, 32
byggt, 59	digtt, 60
bábbas, 92	digta, 60, 92
bád, 18	dilðe, 24
báða, 18	dimpa, 100
báðe(n), 18	din, 108, 109
bæder, 32	dinne, 110
bækk, 43	disse, 110
bækkahors, 26, 44	disæmber, 32
bækkamanð, 44	ditte, 110
bænde, 32	diveléra, 24
bæra, 101	divla, 92
bøg, 34	djævel, 32
bøgenød, 34	dobbel, 26
bøga, 60	dommer, 26
bøgder, 60	doning, 26
bøle, 34	dosse, 26
bønð, 34, 58	dossedder, 26
bønebagle, 15	dossja, 51
bønegrød, 34	dra tawl, 62
bønesøð, 34	dradda, 92
bør, 34, 46	dra(ğa), 102
børd, 34	dratta, 92
børga, 42	drikka, 100

SKÅNSK

drikkablænðe, 24	dæska, 100
drikkablænðing, 24	dæss, 108
drikke, 24	døða, 92
driva, 98	døga, 95, 99
drunta, 92	dølla, 95
drámla, 18	dømma, 95
drælða, 100	døner, 34
dræng, 45	dør, 34, 46
drætta, 92	dørslag, 34
drøga, 60	døstreg, 20
drønning, 13, 34	døtter, 34, 76
drøpp, 34	eğ, 60
drøsla, 92	eværdeliğer, 32
du, 107	éder, 21
duğa, 95	édernælle, 21
duw', 14	édranes, 21
duwe, 14	éð, 21
duweonge, 29	éðer, 107–109
duwerik, 62	éld, 21, 58
duwestol, 26	éldanes, 88
dwale, 15, 65	éldas, 92
dwær, 65	émme, 21
dyga, 99	én, 78, 112, 113
dygeri, 30, 78	én og tjuđe, 115
dynge, 30	én og trætti, 115
dá, 88	éna, 21, 113
dáð, 18	énestarre, 21
dáliğa, 89	énfaldīgi, 58
dáliğer, 18, 86	éstriğer, 21
dám, 13, 18	étt, 21, 113
dámpen, 18	étte, 117
dáns, 45	fabrik, 24
dárra, 108	faðer, 15, 46, 73, 74
dæd, 76, 107, 109, 110	fağn, 15, 60
dækka, 96	fağna, 60
dæn, 32, 88	falða, 58, 102
dænð, 78, 109, 110	faler, 15
dær, 88, 111	farða, 15, 46, 58, 102

SKÅNSK

farg, 42
farga, 42
farti, 115
farti(ġ)ene, 116
faselīga, 87
fastelawnsbølle, 62
febbervari, 46
feġa, 12, 60, 92, 95, 98
feġer, 60
fer, 20
fédt, 21, 40
fél, 21
féliġer, 21
finða, 100
finðe, 24
finger, 73
fira, 24, 114
fira oġ áttati, 115
fire, 24, 117
fisk, 43
fittamad, 15
fjabbe, 73
fjas, 77
fjor, 26
fjortan, 26, 114
fjortene, 116
fjáne, 18
fjæðer, 32
fjærðe, 116
fjønt, 35, 73
flabb, 13, 15
flabba, 15
fladra, 15
flina, 102
fly, 95
flyda, 99
flyġa, 99
flænta, 13
flætte, 13, 32
flættebánd, 32
flød, 35
flødamad, 35
fløde, 35
fløga, 35
fløġ, 99
fløtt, 35
fnatta, 92
fnedra, 20
fnóg, 28
fod, 26
folla, 92
forfjor, 26
forhuas, 92
forveden, 11
framast, 86
framman te, 87
fred, 55
fri, 95
frugtapære, 29, 60
frysa, 99
fráġa, 18
fráġe, 18
frámands, 88
frøsen, 48
fuġl, 12, 59, 60, 72
fyġle, 60
fá, 102
fármón, 28
fáste, 116
fástelawn, 62
fælða, 95
fæm, 114
fæmme, 117
fæmtan, 114
fæmte, 116
fæmtene, 116

SKÅNSK

fæmti, 115
fæmti(ġ)ene, 116
fænga, 95
færða, 93
færðiger, 32
færge, 42
færskt, 43
fæsta, 96
fø(ða), 95
føgle, 35
føla, 96
føla om, 96
føle, 35
følkaseð, 55
gadd, 42
gadehwippe, 65
gaġn, 60
gaġna, 60
gala, 42, 102
gammel, 86
gamsa, 93
gawl, 62
gestans, 20, 42
gélða, 58
gi, 101
gida, 42, 101
gilðe, 24, 41, 42
givt, 49
givta seġ, 49
givter, 41
gjorðt, 42
glimde, 13
glimma, 95
glo, 95
glow, 62
glowa, 62
glowanes, 85
gløffa, 13, 35
gløtt, 35
gnawa, 62
gniða, 98
gobbe, 26
goðer, 26
goðmora, 93
golð, 13, 26, 42
gowe, 62
gowl, 62
gólw, 42, 67
grander, 15, 79
grantvæðer, 32
gratelasjon, 11
grateléra, 12, 93
graw, 15, 62
grawa, 62
gréb, 21
griba, 24
gribbe, 24, 74
gribber, 47
gribberna, 46
grimle, 24
grimliġer, 24
gryveliġa, 87
gráspragling, 15
græda, 31, 102
grøda, 35
gyda, 42, 99
gyl, 42
gá, 102
gálðer, 42
gárð, 18, 47
gáse, 18, 73
gæda, 42
gænsare, 42
gærð, 32
gærðe, 42, 58
gærna, 89

SKÅNSK

gæssling, 32	héda, 80, 103
gæstabóð, 28	héds, 40
gø, 11, 35, 41, 42, 95	hédsa, 40
gøben, 35	héd ^t , 21
gøð, 35	hélðe, 58
gøg, 35	hém, 21
gøla, 42	héma, 21
gømme, 35, 77	hémvænðes, 22
gømme, 35	héser, 22
gønom, 35	hésla, 22
gøra, 103	hidast, 86
gøre, 35, 42	hidhæn, 32
ha, 103, 104	hið', 14
haġl, 60	hiðe, 14, 24
haġla, 60	hiġa, 60, 93
haler, 15	hiġaløser, 60
halsabást, 48	himmer, 24
halwanðen, 15	himskt, 88
halwe, 16, 67, 74	hin, 110
halwer, 15, 67	hinðebær, 24
hana, 16, 77	hinka, 93
hand, 71, 107	hinne, 110
handsa, 108	hinsammen, 24
hane, 16	hinsammena, 24
hare, 47	hinánðra, 109
harw, 16, 67	hjarta, 17, 77
harwa, 67	hjorten, 77
harwe, 16, 67	hjælming, 32
haw', 14	hjørne, 35
haw, 16	hodde, 26
hawaleð, 55	hoed, 62
hawe, 14, 16, 62	hogga, 103
hawn, 62	honð, 26, 58, 74, 107
hawre, 62	honðra, 115
heġ, 20, 60	honðrade, 116
herða, 20	horring, 26
herðe, 12, 20, 46, 47, 71,	hors, 26, 46
73	horsagøg, 26

SKÅNSK

horsike, 27	hwina, 65, 98
hos, 27	hwippa, 65, 93
hoska, 27, 60	hwippa forbi, 65
hotta, 27, 93	hwippestært, 65
how, 27, 62	hwirriġer, 65
howliġa, 87	hwiſp, 65
howliġans, 88	hwiſpe, 13, 65, 74
howliġer, 62	hwiſpebølme, 35
hóbra, 12, 28	hwo, 65
hódra, 12, 28	hwodan, 65, 111, 112
hól, 28, 77	hwokken, 27, 111, 112
hóle, 28, 74	hwomen, 65
hóse, 48	hwor, 65
hus, 48	hwyðsla, 65
huw', 14	hwyðslepibe, 65
huw'ð, 14	hwysſla, 13
huwe, 14, 62	hwysta, 65
huweð, 14	hwálp, 65
huwekolðs, 88	hwár, 65
hwad, 16, 65, 111	hwáranden, 65
hwadfor, 65	hwárdaġ, 65
hwaġle, 60	hwárs, 65
hwal, 65	hwæda, 103
hwarken(s), 65	hwædestén, 66
hwarw, 16	hwæsa, 66
hwarwe, 16	hydda, 30
hwasser, 65	hydda seġ, 30
hwede, 65	hylðe, 30, 58
hwesa, 65	hánd, 18, 58
hweser, 65	hándaleð, 55
hwest, 12	hángger, 13
hwia, 65	hælane, 32
hwider, 24, 65	hælas, 93
hwideveð, 20	hælse, 32, 74
hwila, 65	hæn, 32, 88
hwileplass, 65	hænanom, 32
hwim, 24, 65, 111	hænast, 86
hwimsa, 65, 111	hænða, 108

SKÅNSK

hænðe, 107	ihárveð, 18
hænge, 32	ihæl, 32
hænne, 32, 88	ilél, 22
hær, 88	illa, 89
hær hide, 88	illavórðen, 120
hæva seğ, 32	imællom, 32
hævelse, 32	inð, 58
hæven, 32	inðanød, 12, 88
høg, 35	inðbyres, 88
høğ, 35, 60	inðfora, 87
høğder, 60	ingana, 112
høğer, 35	ingen, 112
høğmodas, 93	ivlas, 12
høğna, 60	jağ, 107
høğrast, 86	jobb, 27
hølla, 95	jom, 27
hønsahwağle, 60	jorðahwispe, 74
hønsahøg, 16, 35	jorðamón, 28
hør, 12, 35	jorð(a)pære, 27
høra, 95	jorðatráld, 34
høs, 35	jorðatrøld, 34, 35
høst, 13, 35	juni, 13
høsta, 13	kakkeloğn, 60
høstagilðe, 35	kalða, 102
høvsa, 35	kalw, 44, 67
høvsa te, 49	kappas, 93
høvsader, 49	kass, 16
i, 107	katt, 16, 73
i avtes, 49	kattadrağ, 120
i fjor, 24	kawle, 62
i sisten, 88	kawring, 62
i áns, 18	kéða, 55
ig, 24	kéðe, 55
iga(r)neð, 56	kéðer, 44, 51, 55
igeaga(r)ne, 24	kéðliğer, 12, 22
igen, 12	kéðsammer, 22
igeoğse, 25	kélðe, 58
igna, 93	kélðe, 21, 22, 51

SKÅNSK

kélðre, 22
kið, 25, 44
kiðling, 25, 44
killa, 51
kiv, 49
kiva, 49
kivik, 43
kjol, 51
klawn, 62
kleðre, 55
klé, 95
kléner, 22
klákke, 75
klæ(ðá), 95
klæðe, 32
klæðer, 32, 54
klæmsel, 32
kløva, 95
kløvra, 35
kløvt, 49
kløvting, 49
kniba, 98
knirk, 25
knude, 29
knyda, 99
knæ, 31
ko, 76
kogesmad, 44
komma, 103
konða, 103
korn, 27
kors, 27
kól, 28
kólanes, 88
kóve, 44
krab, 16
krala, 93
kranker, 16
kraw, 16
krawe, 62
kreda, 20
kreğte, 60
kriğ, 25
kri(ğa), 25
kru(ğ), 29
kru(ğ)are, 29
krus, 29
krusa, 29
kryba, 99
krylliger, 30
kraer, 18
kráns, 45
krávt, 49
kræma, 93
krævs, 49
krævsá, 49
krævsadjyr, 49
krøğte, 60
krøsen, 35
kulna, 44
kuwa, 62
kwart, 66
kwarta, 66
kweder, 20
kwedra, 12, 20
kwélð, 66
kwélðer, 66
kwiğe, 66
kwikker, 66
kwinðe, 58, 66
kwist, 66
kwærn, 66
kykken, 13
kylð, 58
kylðing, 30, 58
kyngavis, 12, 30, 44, 51

SKÅNSK

káðe, 44	lawa bøsena, 62
kálðer, 18, 44, 58	lawa fólle, 62
kálðtvand, 120	lawe, 16, 62
káng, 13	leð, 55
kánte, 18	leðaløser, 55
kápp, 34	leðamod, 55
kást, 13	lega, 20
kásta, 102	legetyğ, 30
kæla, 44	leğte, 60
kælðing, 13, 32, 43, 51, 58	leva, 49, 95
kærlegsæble, 32	lever, 49
kærre, 44	léða, 55, 95
kætte, 32, 75	léðe, 55
kævs, 32	léðe, 55
kævt, 49	léðer, 55
køba, 35, 40, 96	léðsammer, 55
kød, 35	léðsen, 55, 81
kødd, 35, 43	léðt, 21
kølne, 19, 35	lida, 98
køm, 13	liden, 81, 82, 86
køpp, 34, 35, 43	lið, 25
kør, 43, 46	liða, 25, 98
køra, 51	liðane, 25
køreveğ, 120	liga, 25, 91, 92
kørke, 35, 51	ligar, 91
kørkeby, 120	lige, 25, 91
kørkeleð, 55	ligga, 42, 103
kørw, 35, 46	lillastuğe, 120
køss, 35	lilleléðer, 120
køvder, 35, 44	lim, 25
lader, 16	limma, 25
lamer, 16	limmasped, 120
lanð, 58, 78	limme, 13, 25, 73
lasamatte, 16, 120	linð, 25, 58
lase, 16	linka, 43
latter, 16, 77	lista, 93
law, 62	liv, 25
lawa, 16, 62	livs, 12

SKÅNSK

liváðre, 18	læðer, 32
ljordag, 27	lægga, 103
ljuğa, 95, 99	lægʹ, 14
lomme, 13, 27	lægge, 14
lommemad, 120	lægte, 60
lometørr(e)klæðe, 32	lælla, 32
low, 62	læsa, 31, 32
lowa, 62, 102	læssa, 93
lower, 62	læst, 12
lóg, 28, 77	lætte, 32, 73
lóge, 73	løba, 103
lude, 29	løde, 35
lug, 29	løgn, 60
luga, 29	løgna, 60
luge, 29	løkke, 35
lugʹ, 14	løm, 13, 34
luğa, 60	løna, 96
luğanes, 88	løtta, 60
luđe, 14, 29, 73	løv, 49
luğner, 29, 60	løvt, 49
luğta, 60	løvta, 35, 49
lura, 93	mad, 16
lusarage, 29	mads, 12
luwe, 29	maga, 93
lyð, 54	mağta, 93
lyða, 95	maj, 13, 16
lyğna, 93	mala, 102
lygne, 30	malðe, 16
lygte, 30, 60	mand, 16
lyn, 77	manikk, 25
lysa, 96	maren, 16
lágnt, 60	marenkráer, 19
lákke, 18, 73	mares, 16
lám, 34	mark, 16, 46, 47
lángger, 86	markad, 16
lángs, 18	mawe, 16, 62
lása, 18, 96	með, 20, 55
læb, 32, 76	megen, 86

SKÅNSK

meġ, 107, 109	mærka, 43
méderávt, 120	mæst, 85
mél, 22	møda, 96
ména, 102	møg, 35, 42
mér, 46, 85	møllare, 72
miðsømmar, 54	mølle, 30
miġe, 25	mørkas, 93
mil, 76	mørkt, 43
milk, 13, 25	na, 107
million, 113	nabo, 16
milte, 25	nagl, 60
min, 108, 109	nagle, 60, 73
minstingen, 88	narras, 93
mittast, 86	naw, 62
moðer, 76	nawl, 60
mogg, 27	nawle, 16, 62
moggen, 27	nawn, 16, 63
moggen, 14, 60	negel, 20, 72
mog'n, 14	negla, 77
molðsyrk, 27	neg, 60
monð, 13, 27, 58	néð, 55
monðvige, 73	néðanveð, 55
mora seġ, 27	néðforlið, 25
morð, 27	néðklint, 121
morsammer, 27	nég, 22
mólen, 28	niba, 98
mós, 28, 48	niben, 12, 25
móse, 28	ni(ġe), 114
mósla, 12	ni(ġ)e, 117
mylle, 30	ni(ġ)ene, 116
mála, 12, 19, 96	nimmel, 81
málebánd, 12, 19, 121	nimmer, 85
mándaġ, 16, 19	nimt, 88
mánga, 86	ninne, 116
mángfálðig, 58	nittan, 114
mællomst, 86	nittene, 116
mæn, 32	nitti, 115
mænn, 32	nitti(ġ)ene, 116

SKÅNSK

noll, 114	nøttas, 93
nolle, 117	oben, 27
nom, 107	obna, 12, 27
nordan, 87	odde, 27
nordanvästan, 87	oder, 27
nordast, 86	oĝ, 27
norðleð, 55	oĝn, 12
nóĝen, 28, 112	oĝse, 12
nóĝenstað, 54	oĝsá, 27
nóĝenstingen, 88	olka, 27
nu, 88	om, 27
nyda, 99	onða, 95
nyliĝa, 87	onðan, 87
nyra, 77	onðast, 86
nysa, 99	onðer, 27, 58, 86
nysen, 88	onger, 86
ná, 102	onyge, 27
nága, 19	opp, 27, 88
nákk, 19	oppast, 86
nál, 76	oppe, 27, 88
næd, 32	opptóg, 28
nægen, 32	orð, 27, 46
nægenhéd, 22	orimmelíĝa, 87
nælle, 32	orm, 27
næppe, 32	osla si, 93
næra, 89	ost, 27
nærst, 86	otiger, 27
næse, 75	owast, 27, 63, 86
nætt, 32	ower, 27, 63
næve, 49	owermaren, 27
nævna, 49	owre, 27
nævnamand, 49	pajsing, 13
nævnafe, 49	panðejærn, 16
næ(v)n(d), 49	pappér, 16
nøðliĝa, 87	pattadjyr, 121
nøĝa, 60	peber, 19, 20
nøĝder, 60	pegefinger, 20
nøtt, 35	pela, 20

SKÅNSK

piba, 98
pibe, 25, 40
pjæltā, 32
pjætta, 32
plass, 16
plegle, 60
plide, 25
plowbill, 27
plódra, 28
potta, 27, 93
póda, 28
póde, 28
prega, 20
pringla, 25
prósabid, 28
prygl, 60
pryglā, 60
præga, 32
præka, 32, 93
præke, 33
prøva, 35
pude, 29
puge, 29
pykke, 30
pyn, 30
påg, 19, 73
pågen, 45
pågge, 19
påggepebling, 19
påkker, 19
pást, 19
pástamand, 19
påve, 19
pæl, 33
pæle, 33
pæner, 33
pæster, 33
pølse, 48
rabbe, 16
rabbegrød, 12, 16
rabla, 16
rad, 16
ramme, 13, 16
rasla, 12
raw, 16
rawn, 12, 63
reðeð, 55
regna, 20
reğn, 60
resevt, 49
réb, 22
réð', 14
ré(ða), 95
réðe, 14, 55
réner, 22
rése, 22
rést, 12
réste, 12
riða, 98
riger, 25, 42
rim, 25
rima, 93
rimma, 95
rinða, 100
ring, 45
rippe, 25
risenagryn, 25
risenagrød, 25
risme, 48
risp(el), 25
riva, 98
rive, 25, 75
robåd, 27
rod, 27
rolðebør, 27, 35, 46
ronðer, 58

SKÅNSK

ronðtenom, 27	sadle, 16
rose, 27	sagla, 93
ruġ, 12	sakkerstige, 46
ruġhwippe, 25	sall, 16
rune, 29	salle, 16
ruwe, 29	samdryġer, 13
ryda, 31	sammedaner, 16
ryga, 31, 99	sammedant, 16
ryġta, 31	sams, 13
rysliga, 87	saw, 16, 63
ráð, 19	sebla, 20
rákke, 19	seða, 101
rávt, 19, 49	sedeplass, 20
ræba, 33	seð, 55
ræ(ða), 95	seġ, 109
ræðsel, 54	seġer, 60
ræðsle, 54	seġl, 60
ræge(n), 33	seġs, 114
række, 33	seġse, 117
ræliga, 87	seġstan, 114
ræliġer, 33	seġste, 116
rænða, 13, 33	seġstene, 116
rænðer, 46	seġsti, 115
rætter, 33	seġsti(ġ)ene, 116
rættará, 88	senáp, 20
rævakál, 33	sé, 103
rævarákke, 33	séġt, 60
rævese, 33	séġtebrøð, 25, 60
rævike, 33	sið', 14
rødna, 12, 35	siðe, 12, 14
røð', 14	siðen, 25, 88
røðe, 14	siðena, 14
røðgrød, 35	siðer, 14
røga, 93	siðerna, 14
røġa, 60	sið'na, 14
røra, 77	si(ġa), 103
røtte, 35	siġtebrøð, 25, 60
røv, 35, 49	sikken, 110, 111

SKÅNSK

silð, 58
silða, 25
sin, 109
sisare, 25
sjokelad, 12, 51
sjonga, 103
sjonka, 103
sju, 51, 114
sjue, 117
sjuene, 116
sjuger, 51
sjuttan, 29, 114
sjuttene, 116
sjutti, 30, 115
sjutti(ġ)ene, 116
sjætte, 116
sjø, 51
skab, 16
skaba, 102
skade, 16, 73
skaføttes, 16
skala, 93
skalk, 16
skammel, 16, 73
skeðning, 20
skéð, 22, 51, 56
skib, 25, 51
skida, 98
skikkebóð, 28
skinð, 51
skivta, 49, 102
skjorte, 51
skjuda, 51, 103
skjula, 51
sko, 74
skolegløtt, 121
skolk, 16
skow, 27, 63
skowa, 12, 27, 63
skowe, 63
skowl, 63
skowla, 63
skó, 103, 104
skód, 28
skréðe, 22
skriddare, 25
skriga, 98
skri^va, 49, 98
skrivt, 49
skruw, 63
skruwa, 30
skræna, 95
skuda, 51, 103
skula, 51
skur(stén), 30
skwadra, 66
sky, 31
skylð, 51
skylða, 93, 95
skáne, 19
skånsker, 19
skávt, 49
skæl, 51
skælðe, 51
skæliġa, 87
skænða, 95
skæra, 101
skærsla, 33
skøda, 51
skøffe, 35
slabb, 16
slabba, 16
slader, 16
sladra, 16
slaføttes, 16
slaghøg, 16, 35

SKÅNSK

slägt, 60
slägta, 60
slane, 16
slarvamatte, 16
slegt, 12, 60
slegtas pá, 60
slegte, 60
slida, 98
sly', 14
slye, 14
slynga, 31
slynge, 31
slá, 102
slægte, 60
smader, 16
smadra, 16
smeð, 20, 56
smeðe, 56
smida, 99
smi(ða), 25, 95
smil, 25
smóle, 28
smá, 86
smágribbe, 25
smælða, 100
smøra, 103
smørmad, 17
snakk, 17
snakka, 17
snéðer, 56
snés, 113
snésavis, 113
snigá, 25, 60
snigl, 25, 60
snigle, 25, 60
snóbla, 12, 28
sny, 31
snya, 95
snyda, 99
snyfnóg, 28
snællt, 88
snære, 33
so, 27
sol, 27, 76
solt, 66
soltén, 66
sonðan, 88
spandéra, 93
spaséra, 93
sped, 20
spede, 20
spedekage, 20
spegl, 60
spegle, 60
spel, 20
spela, 20
spindare, 25
springa, 100
spyd, 31
spá, 95
spæ(ða), 95
spøra, 103
stabbe, 17
stað, 54
stakitt, 44
stakkal, 17
stakkals, 17
stamme, 73
stasjon, 51
steğ, 98
steğta, 60
stégers, 22
stégersed, 48
stiğa, 99
stivt, 50
stjæla, 101

SKÅNSK

stjælke, 43, 51, 73
stjärne, 51
stobba, 27
storer, 86
straffeséra seğ, 22
streg, 20
strobe, 25
stræde, 33
stuðsa, 54
stuğe, 14, 30
stuğena, 14
stuğ'na, 14
styba, 99, 102
styna, 95
styra, 93
styver, 50
stå, 102
stærs, 22
stært, 33
suğa, 95
suwl, 30, 63
swadra, 66
swale, 66
swar, 66
swara, 66
swé(ða), 95
swiða, 25, 66, 99
swiga, 99
swigta, 61
swin, 66
switta, 93
swolten, 66
swámp, 19
swáns, 66
swárer, 66
swárter, 66
swælla, 103
swælt, 66
swæлта, 103
swænga, 66
swæra, 102
swærð, 12
swærma, 95
swærson, 66
sy, 95
syb, 31
syba, 99
syða, 99
sykkel, 73
synd, 58
syrk, 31
syrkapóde, 28
sá, 95
sádan, 110, 111
sáğnt, 61
sáğta, 19, 61
sámma, 17
sánð, 58
sánka, 13, 19
sára, 87
sæda, 101
sæde, 33
sæðasæð, 33
sælla, 33, 103
sælw, 33
sæmmer, 33
sænða, 94, 95
søð, 35, 54
søðerleð, 56
søğn, 12, 35, 61
søğte, 61
sølw, 67
sømma, 95
sømmarfugl, 35
søn, 35, 74
sønadøtter, 35

SKÅNSK

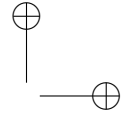
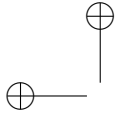
sónasøn, 35
sønnast, 86
sørg, 42
søttan, 29, 114
søva, 103
søvn, 50
søvna, 50
søvne, 50
taba, 17, 96
tagas, 93
ta(ġa), 102
tala, 102
tallerk, 17
tavs, 50
tavse, 50
tavser, 50
tawle, 63
tawl(gárd), 63
teġl, 61
teġn, 61
tehoba, 27
tehobakrøben, 121
temand̄s, 88
tið, 54
tiðliġa, 17, 87
tiġa, 103
ti(ġe), 114
ti(ġ)e, 117
ti(ġ)ene, 116
tikken, 110, 111
tilliger, 110, 111
time, 25
ting, 45
tingtas, 93
tinne, 116
tirse, 25
tirsēn, 25
tisle, 12, 25
titt, 86, 89
tjabba, 51
tjavs, 51
tjoa, 51
tjuġe, 51, 115
tjuġefjærðe, 116
tjuġene, 116
tjuweén, 115
tjykker, 51
tjæna, 51
tonge, 27
tor, 27
tóg, 29
tóga, 29
tragg, 13, 17
trapp, 17
tratta, 93
trawa, 63
tren, 12, 77
trena, 20
tré, 113
tré og trætti, 115
tréðe, 116
trée, 117
trilðebør, 35
tro, 95
trolka, 93
try, 113
tryda, 99
tráð, 54
tráġnt, 61
træð, 31, 33, 77
træffa, 100
trækka, 33
trættan, 17, 114
trættan og tjuġe, 115
trættene, 116
trætter, 33

SKÅNSK

trætti, 115
trættién, 115
trætti(ǧ)ene, 116
trættitré, 115
trættiwá, 115
trættsamhéd, 12
trø, 95
trøð, 35
tu, 113
tusen, 115
tusene, 116
twi, 66
twilða, 66
twilna, 93
twinga, 102
twá, 113
twá og trætti, 115
twáe, 117
twáhonðraén, 115
twæföttes, 33
twæhæres, 33
twærer, 66
twætta, 66
twættese, 75
ty, 95
tyd, 31
tyda, 31
tyða, 54
tyǧ, 31, 61, 78
tyǧa, 13, 31
tyǧle, 61
tá, 19, 76
táge, 19
tákke, 73
táska, 103
tænka, 43
tærte, 33
tætta, 87
tætta veð, 33
tætter, 33
tøǧ, 35
tøǧa, 35
tøǧevæder, 36
tølw, 12, 67, 114
tølw og tjuǧe, 115
tølwe, 67, 117
tølwt, 113
tølwtavis, 113
tølwte, 116
tøne, 36
tøppavibe, 36
tøra, 103
tørp, 36
tørra, 95
tørr(e)klæðe, 33
tørrer, 36
tørrt, 46
tørw, 12, 36, 46, 67, 77
tørwamöse, 67
tørwe, 67
tøs, 75
tøster, 36
tøvlas, 93
tøvt, 50
udanød, 12, 88
udast, 86
udtóg, 29
uge, 30
ulw, 30
ulwa, 30
va, 80, 103, 105
vaben, 50
vagen, 50
vaǧn, 13, 61
vaǧta, 61
van, 17, 73

SKÅNSK

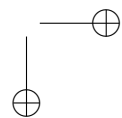
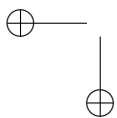
vanð, 17, 50	vænstrast, 86
vaner, 17	vær(d), 33, 75
vask, 17	værmtvanð, 121
vaska, 17	værs, 77
veda, 103, 106	væsnas, 48
veð, 20, 56	væstan, 88
veġ, 61	væstast, 86
veġa, 61	væva, 102
veġder, 61	yva, 77
vesma, 93	yvað, 56
vi, 107	yvenalóg, 29
við', 14	á, 19, 76
viðe, 14, 50	áġsel, 75
viġa, 95	ánða, 58, 93
viġder, 61	ánðe, 58
vildre, 58	ánðre, 116
villa, 103	ár, 46
vinð, 58	átta, 114
vinða, 25, 100	átta og áttati, 115
vinter, 74	áttati, 115
vise, 50	áttatífira, 115
viser, 50	áttati(ġ)ene, 116
vissle, 48	áttatiátta, 115
vóren, 50	átte, 117
vreð, 20, 56	áttene, 116
válð, 58	æble, 33
válðrænða, 58	æda, 33, 103
vángaleð, 56	æden, 20, 85
vár, 108	ægg, 33
váss, 50, 107, 109	æggablomme, 121
vædske, 40	æggakageæske, 121
væðer, 46, 50, 54	æġa, 95, 103
vægg, 33, 42	ælla(s), 33
vækk, 33, 88	ælle(va), 114
væl, 33	ælle(va) og tjuġe, 115
vælla, 103	æll(ev)e, 117
væna, 103	æll(ev)te, 116, 117
vænða, 58	ælling, 33

SKÅNSK

ælljes, 33
ælska, 33
ænd, 33, 58
æske, 33
æss, 33
ættast, 33, 86
ætte, 33
ætteliġa, 33
ættepá, 33
ø, 76
ød, 36
øg, 36
øġte, 61
øra, 77
ørenastært, 33, 121
ørenastærte, 33, 121
ørken, 46
østan, 88
østast, 86

SVENSK

ackordera, 92
afton, 49
agera, 92
agn, bete, 59
ana, 92
andas, 58, 93
andedräkt, ande, 58
andunge, anatinæ juveni-
lis, 33
annars, 33
ansikte, 24, 59
ansikte, kind, skalle, hu-
vud, 35
anstränga sig, 22
arbete, 55
arbete, möda, besvär, 35,
42
area, område, 20, 42
argsint, 120
arm, 15
armbåge, 15
artig, hövlig, 62
ask, 33
att, 15
av, 62
avfall, avskrap, 22
avlopp i kök, (disk)ho, 17
avsky, olust, 55
axel, 75
babbla, 12, 20
bagare, 17, 20, 73, 121
bagare ♀, 121
bageri, 20, 78, 121
baka, 102
bakerst, 86
bakom, 87
bakvänd, 21
balja, 42
band, följe av sämre folk,
32
barbacka, 87
barn, 35
bastu, 15
beck, 20
beck-, 20, 88
bedja, 101
begagna, 60
behändig, 85
ben, 22
bena i hår, 20
bensnara, 58
beskaffad, 50
bestraffa, 60
bestraffning, 60

SVENSK

- bett, skärpa, 21
bi, 77
bikupa, 77
binda, 58, 100
bindsle, 58
bister, 81
bita, 98
bjuda, 97–99
björk, *betula alba*, 24
blanda, 32, 92
blandning, 32
blankt, 59
bli högmodig, 93
bli sämre, vara dålig, 27
blind, 58
blindtarm, *intestinum caecum*, 73
bliva, 80, 102
blix, 77
blixtra, 93
blod, 14, 26
blomma, 92
blåaktig, 31
blåklint, *centaurea cyanus*, 26
blåsa, 32
blåsippa, *anemone hepatica*, 20
blåst, 32
bläckhorn, 32
bläddra, 12, 15
blöda, 26, 54
blöta, 96
bo, 92, 95
bog, 62
bok, 26, 42, 76
bok, *fagus silvatica*, 34
bokollon, 34
bokpärm, 120
bondbönssoppa, 34
bonde, 26
bondgård, 17
bondsed, 55
bord, 12, 47, 58, 77
borr, 46
bort, 32, 88
bort, borta, 33, 88
borta, 32, 88
borterst, 86
bortom, på andra sidan, 32
bostad, lya, 34
bota, 93
botten, 34, 58
bra, 86, 89
braxen, *ambramis brama*, 15, 73
breda, 95
brevbärare, 19
brinna, 13, 32, 100
brinna, värma upp, 93
bror, 74
brottas, 93
bruk, vana, 56
bruka, 96, 102
brunn, 34
brunnslock, 13
bry sig om, 96
bryderi, 30
bryta, 99
bråka, ställa till oreda, väsnas, 34
brås på, 60
bränn-, 88
bränna sig, 95
bränsle, 32, 58

SVENSK

bröd bakat på finsiktat rågmjöl, 25, 60
brödkavel, 26
brödrest, 21
brödsort, 62
bröllop, 54
bubbla, 92
bud, 28
bunke, hög, hål, 28
butik, handelsbod, 26
by, 73
bybo, 30
bygata eller fägata, 33
bygd, 59
bygder, 59
bygel, 59
byggd, 59
byggt, 60
bysamhälle, by, 32
byxa, 12, 30
båda, 18
både, 18
bålgeting, 28
bård, 34
båt, 18
bäck, 43
bänk, 60
bära, 101
bärnsten, 16
bättre, 32
böja, 60
böjd, 60
böld, 26
bönskida, 15
börja, 42, 120
choklad, 12, 51
cykel, velociped, 73
dag, 15, 60, 73
dagen efter imorgon, 27
damm, stoft, 13, 18
dans, 45
datum, 15
deadline, 20
december, 32
deg, 60
degskrapa, 60
degspad, 60
den, 78
det, 76
dia, 92
diakon, 60
dikt, 60
dikta, 60, 92
dimma, 19
diskutera, 24
dit, ditåt, 32
djävul, 32
djävulen, 19
dotter, 35, 76
drag, 102
dricka, 100
driva, 98
driva bort, 93
droppe, 34
drottning, 13, 34
dryck, 24
drägla, 93
dräng, pojke, 45
dröja, 60
dröja, sinka, fördröja, 93
dubbel, 26
duga, 95
dum, 26
durkslag, 34
duscha, 51
dussin, 113

SVENSK

dussintals, 113
duva, 14
duvhane, columbidæ ♂,
62
duvhök, accipiter gentilis,
16, 35
duvunge, 29
dvala, 15, 65
dvärg, 65
dyka, 99
dylük, 110
då, 88
dåd, 18
dålig, besvärlig, 120
dåligt, 89
däggdjur, 121
där, 88
därifrån, bort, 32
döda, 92
dölja, 95
dömma, 95
dörr, 34, 46
ed, 21
efter, 33
efterbörd, 32, 73
efterfrågan, rusning, 120
efteråt, sedan, 33
ej, 60
ek, 24
ekollon, 15, 25
ekoxe, 25
elak, ful, otrevlig, 55
eld, 21, 58
eld-, 88
eller, annars, 33
elva, 117
emellan, 32
en, 78
en och en halv, 15
endast, bara, 88
enfaldig, 58
enig, överrens, 13
enkelbeckasin, capella
galinago, 27
ensam, 21, 24
ensamma, 24
ett, 21
etta, 117
etternässla, urtica urens,
21
evig, 32
exercera, 92
fabrik, 24, 29
falla, 58, 92, 102
falla, ramla, 100
falla, rinna smått, 92
falla hoptals, 100
falla ner, 100
familj, släkte, 60
famn, 15, 60
famna, 60
far, 15, 46, 73, 74
fart, raskhet, 25
fasligt, 87
fastlag, fasta, 62
fastlagsbulle, 62
fatta eld, 92
februari, 46
feg, 60
fel, 21
femma, 117
fena, 24
fest, 24, 41, 42
fett, 21
ficka, 13, 27
finger, 73

SVENSK

finna, 100	framtill, 87
finne, kvissla, blemma, 25	fred, 55
fisk, 43	freda, 95
fiskeläge, 14	fresta, 35
fiskrom, 29	frusen, 48
fitta, pudenum feminum, 18, 77	frysa, 99
fjorton, 26	fråga, 18, 103
fjäder, 32	främst, 86
fjäderfä, 60	fuktig, 18
fjäril, 35	fuling, 120
fjäsk, trug, 29	funtad, beskaffad, 15
fladdra, 15	fur, 20
flamma till, 33	fylla, 92
flicka, 24, 74, 75	fyra, 24, 117
flina, 102	få, 102
flinga, 28	få tvillingar, 66
flotte, 35	fågel, 12, 59, 60, 72
fly, 95	fåne, 18, 73
fly, ha rum för, 95	fånga kräftor, 49
flyga, 99	fälla, 95
flyta, 99	färdas, resa, åka, 12
flytta, ändra, 35	färdig, klar, 32
flytta pjäserna, 62	färg, 42
fläder, sambucus nigra, 30, 58	färga, 42
flämta, 13	färja, 42
fläsk, kött eller fisk, 30, 63	fästa, 96
fläta, 13, 32	fästing, ixodes ricinus, 35
fnittra, 20	föda, 92, 95
folksed, 55	följe, 35
fort, snabbt, 87	föra i ledband, 55
fortplanta sig, 93	förfärligt, 21, 87
fortuna, 35	förkyld, 35, 44
fot, 26	förlora, 96
fotspår, (trapp)steg, 12, 77	förlora, tappa, 17
framstupa, 88	förmån, 28
	förre året, 24
	förre året, fjol, 26
	försiktigt, lungt, stilla, 32

SVENSK

försiktigt, sakta, 32
förskräckas, 93
försöka, 35
gala, 42, 102
gammal, 86
ganska, 88
ganska, någorlunda, tämligen, 88
ganska, tämligen, 87
gavel, 62
genast, 33
genom, 35
geting, vespoidea, 13, 65, 74
getingbo, 35
getunge, capra juvenilis, 25, 44
gift, 21, 49
gifta sig, 49
girig, hagalen, 13
gissa, 42
giva, 101
gjuta, 42, 99
glo, 95
glöd, 62
glödga, halstra, 62
glödgande, 85
glömma, 95
gnaga, 62
gnida, 92, 98
gnägga, 65
god, 26
golv, 42, 67
gott stånd, 25
granne, 16
gratulation, 12
gratulera, 12
grav, 15, 62
grej, redskap, 26
grep, 21
grepp, 21
grilla, 60
grind, 55, 56
gripa, 24
groda, 19
grodyngel, 19
gruvligt, 87
grymta, 13, 35
gråta, 31, 95, 102
grädde, 35
gråla, gnata, 93
gräns, skäl, 51
gränssten, 22
gräva, 62
gräva, peta, 28
gubbe, 26
guld, 13, 26, 42
gunga, 31
gungfly, 30
gå, 103
gård, 18, 47
gåshanne, anserinæ ♂, 18, 73
gåsunge, anserinæ juvenilis, 32
gåva, 62
gårdsgård, mur, staket, 42, 58
gårna, 89
gästbud, 28
gödsel, 35
gök, cuculus canorus, 35
göl, 42
gömsle, 35, 77
göra, 103
göra ledsen, 55

SVENSK

ha, 103, 104
ha samlag, 93
hagel, 60
hagla, 60
hallon, *rubus idæus*, 24
halm, 28
halsklave, 62
halv, 16, 67
hamn, fosterhinna, 62
han, 71
hand, 18, 58
handfull, 35
handla, 93
handled, 55
hare, 47
harv, 16, 67
harva, 67
hast, 54
hav, 16
havre, 62
havreax, 48
hej, 20, 60
hejdlös, måttlös, 60
hem, 21
hemma, 22
hemskt, 88
hes, 22
heta, 80, 103
hetsa, 40
hisna, 93
hit, hitåt, 32
hiterst, 86
hjortron, 77
hjulaxel, 73
hjärta, 17, 77
hon, 74
honung, 16, 77
hos, 27
hov, 27, 62
hugga, 103
huggormshanne, 15
hund, *canis lupus dome-*
sticus, 26, 58
hur, 65
hurudan, 111
hus, 48
huttra, 12, 28
huvud, 14, 62
huvudduk, tygstycke att
torka med, 33
hål, 28, 77
håla, 28, 74
håll, riktning, sida, 74
hårsnodd, 32
häftigt, oförmodat, 87
hälft, 16, 67, 74
hälsa, 32, 74
hängsle, 32
här, 88
här borta, 88
häst, 26, 36, 46
hö, 35
hög, 35
höjd, 60
hök, *accipitridae*, 35
hölja, 95
höra, 95
hörn, 35
i går afton, 49
ibland, då och då, 12, 30,
44, 51
ide, 14
igen, 12
ihjäl, 32
ihop, tillsammans, 27
ihopkrupen, 121

SVENSK

illa, 89	kletig, 22
in, 58	klia, 95
inbördes, 88	klia, riva, tälja, 20
inför, 87	klocka, 75
ingen, 112	klyfta, 49
ingenting, 112	klyva, 95
innantill, 12, 88	klå, riva, 92
iordningsställa, ansa, stä- da, 30	klå, 95
jobb, 27	klå sig, göra sig ren, 30
jordgeting, vespoidea, 75	kläder, 32, 54
jordmån, 28	klättra, 35
juni, 13	knappast, 32
jämfota, 33	knarr, 25
jäsa, 32	knipa, 98
jäst, 32	knuffa, 27, 93
kakelugn, 60	knut, puckel, 29
kalhugga, skövla, 12, 27, 63	knyta, 99
kall, 18, 44, 58	knä, 31
kalla, 102	ko, 76
kallvatten, 120	kol, 28
kalv, 44, 67	kol-, 88
kam, 13	koltrast, 21
kasta, 27, 102	komma, 103
kasta, slunga, 65	komocka, 31
kasta, vräka, 93	konkurs, förlust, 30, 78
katt, felis, 16, 73	kopp, 34, 35, 43
katthona, felis ♀, 32, 75	korg, 35, 46
kattunge, felis juvenilis, 13, 32, 43, 51, 58	korg, kartong, 16
kavel, 62	korn, 27
kil, 32	corp, corvus corax, 12, 63
kirskål, ægopodium po- dagraria, 33	kors, 27
kittla, 51	korv, 48
kjol, 51	kraft, 49
klarna, 60	kraftig, 24
	krage, 62
	krans, 45
	krav, behov, 16
	krig, 25

SVENSK

- kriga, 25
krikon, *prunus domestica*
    ssp insititia, 25
krog, 29
kropp, 16
kryba, 99
kräfta, *astacus astacus*,
    49
kräftdjur, 49
kräla, 93
krögare, 29
krökte, 60
kudde, 29
kung, 13
kunna, 103
kurragömma, 35
kvarn, 30, 66
kvarnägare, mjölnare, 72
kvart, fjärdedels timme,
    66
kvartal, kvart, kvarter, 25
kvast, 13, 25, 73
kvastskaft, 120
kvav, 34
kvinga, 66
kvinna, 58, 66
kvist, 66
kvitter, 20
kvittra, 12, 20
kväljas, 27
kväll, 66
kyckling, *dununge*, *galli-*
    formes juvenilis,
    30, 58
kyrka, 35, 51
kyrkby, 120
kyrkogrind, 55
kyss, 35
kåda, 44
kålrot, *brassica napus*, 16
käft, mun, 49
källa, 21, 22, 51, 58
känna, förnimma, 96
känsel, förstånd, 35
kärra, 44
kök, 13, 22
köksavfall, snöslask, 16
köld, 58
köpa, 35, 40, 96
köra, 51
körbana, 120
kött, 35
ladda geväret, 62
lag, lov, 62
laga, 93
lakan, blöja, 21
lam, 16
lamm, *ovis juvenilis*, 13,
    34
land, 58, 78
lasta, 93
lat, 16
led, *articulatio*, 55
leda, 95
ledsam, 55
ledsamhet, 55
ledsen, 44, 51, 55, 81
leende, 25
leka, 20
leksak, 30
leksak, småsak, 30
lem, 25
leva, 49, 95
lever, 49
lida, 95, 98, 99
ligga, 42, 103

SVENSK

likadan, 16	läkte, 60
likadant, 16	längst åt höger, 86
lin, linum usitatissimum, 12, 35	längst åt norr, 86
lind, tilia, 25, 58	längst åt söder, 86
lingon, vaccinum viti- sidæa, 35	längst åt vänster, 86
linje, 20	längst åt väster, 86
linka, 43	längst åt öster, 86
lita, 98	längta, 60
liten, 81, 86	länk, 55
liten pojke, 13	läpp, 32, 76
ljud, 54	läraaktig, 81
ljuga, 60, 95, 99	läsa, 31, 32
ljumske, 77	läte, 35
ljusstump, 28	lätthanterligt, 88
lock, 28, 77	lögn, 60
lockig, 30	löna, 96
loft, vind(sutrymme), 49	löpa, 103
lova, 62, 102	lördag, 27
lugn, 29, 60	lov, 49
lukta, 60	mage, 16, 62
lura, narra, 93	magknip, 32
luskam, 29	maj, 13, 16
lyckas, gå väl, 93	mala, 102
lyda, 95	man, 16, 112
lyfta, 35, 49	markatta, mindre apa, 15
lykta, 30, 60	marknad, 16
lysa, 96	mars, 27
låg, 62	mask, 27
låga, 29, 73	mask, maskliknande va- relse, 16, 46, 47
låga, pojke, 14	matsäck, 120
lång, 86	med, 55
långt, 60	med huvudena åt motsatt håll, 16
låsa, 19, 96	medan, 32
lä, 30	mellerst, 86
läder, 32	melodi, 36
lägga, 103	mena, 102

SVENSK

mer, 46
metspö, 121
midja, 25
midsommar, 54
mil, 76
miljon, 113
minnas, komma ihåg, 27,
60
minsann, 32
mjukdel, 15
mjälte, 25
mjöl, 22
mjölk, 13, 25
mod, 32
mogen, 14, 60
moln, 31
mor, 76
mord, 27
morgon, 16
morgonpigg, 19
morse, förfluten morgon,
16
mos av bondbönor och
potatis, 34
mossa, 28, 48
mosse, 28
mulen, 28
mullra, spraka, dundra,
12, 28
mullvad, talpa europaea,
27, 31
mullvadshög, 29
mun, 13, 15, 27, 58
mungipa, 73
mycket, 18, 86, 87
mystiskt väsen i vatten-
drag, 44
måndag, 16, 19
många, 86
mångfaldig, många, 58
måttband, 12, 19
måttband, måttsnöre,
121
märg, inkräm i mjukt
bröd, 16
märka, 43
märklig, 80
märklig, konstig, 24
märklighet, 121
märr, 27
mäta, 12, 19, 96
mögel, 27
möglig, fuktig, 27
mört, rutilus rutilus, 30
mössa, luva, hatt, 29
möta, 96
nacke, 48
nagel, unguis, 60
naken, 32
nakenhet, 22
namn, 16, 63
natt, 35
nav, 62
navel, 16, 63
ned, 55
nedanför, 55
nedsmutsad, 121
nedsätta, 92
nej, 60
nervös, 21
nia, 117
nipa, 98
njure, 77
njuta, 99
nolla, 117
nordan, 87

SVENSK

nordvästan, 87
norr om grinden eller vägen, 55
nu, 88
nyckel, 20, 72
nyfiken, 11
nyligen, 87
nyligen, för en stund sedan, 18
nypon, 12, 25
nysa, 99
nyss, 88
nystan, 77
nytta, 60
nå, 19, 102
någon, 112
någonsin, 88
någonstans, 54
nål, 76
näck, strömkarl, 44
nämna, 49
nämnaire, 49
nämnd, 49
nämndeman, 49
nära, 33, 89
nära, tätt (intill), 87
närmast, 86
näsa, 75
näsduk, 32
nässla, 32
nät, 32
näve, hand, 49
nöja, 60
nöjd, 60
och, 27
också, även, 20, 27
odon, vaccinium uliginosum, 29
ofruktosam, 42
ofta, 86, 89
ogräs, 29
ogrärensning, 29
ogärna, 87
oländig, svårframkomlig terräng, 24
om, 27
om, ifall, 33
ond, 58, 86
opålitlig, falsk, 15
ord, 27, 46
orimligt, 87
orka, 25, 42, 93, 100, 101
orka, förmå, 13, 31
orm, 26, 73
ormtunga, gadd, 42
oss, 50
ost, 27
otäck, 27
ovana, 27
oxe, 12
papper, 16
pappersark, brev, 20, 49
para sig, betäcka, 33
pausa, 66
pekfinger, 20
penis, 25
peppar, 19, 20
peta, 20
peta, rota, skala, 20
pigg, 18
pipa, 25, 40
pipa, gnissla, 98
plats, 16
plats, ställe, 54
plogbill, 27
plommon, 18

SVENSK

pojke, 19, 73
pojke, herde, 12, 20, 46,
47, 71, 73
post, 19
potatis, solanum tubero-
sum, 27
prata hest och otydligt,
22
prata strunt, 15, 28, 51
predika, 33, 93
predikan, 33
processa, 93
prägla, 32
pub, 24
pulsåder, artär, 18
pung, scrotum, 35, 43
pynta, 25
pyssla, pula, 12
påle, 33
påve, 19
päron, pyrus, 29, 60
rabbla, 16
rad, 16
rak, 33
ram, 13, 16
rand, 25
ranglig, skranglig, 55
rapa, 33
raskt framskrida, 95
rassla, 12
recept, 49
reda, 95
reda sig, 92
redan, 88
rede, bo, 14, 55
redo, 55
regn, 60
ren, 22
rensa ogräs, 29
rep, 22
resa, 22
resa, åka, 15, 46, 58, 102
reta, 93
retas, 92
rida, 98
rik, 25, 42
riktning, håll, 17
rimfrost, 25
rimma, 93
ring, 45
rinna, 100
ris och kvistar, 34
risgryn, 25
risgrynsgröt, 25
riva, 98
roa sig, 27
roddbåt, 27
rolig, trevlig, 27
ros, 27
rosta, 93
rot, 27
rotmos, 12, 16
rullstensås, vall, rand, 32
rumpa, röv, 35, 49
rund, 58
runtomkring, 27
ruttna, 12, 35
ryka, 31, 99
rykta, 31
rysligt, 87
ryta, 31
råd, 19
råg, secale cereale, 12
rågax, 25
råma, 42
råtta, 35

SVENSK

rädsla, 54
räfsa, 25, 75
räkna, 20
räv, vulpini, 60
rävhona, vulpini ♀, 33
röda vinbär, ribes rub-
rum, 25
röja, 60
röka, 93
sadel, 16
saftkräm, 35
sakristia, 46
sakta, 19, 61
saliv, spott, 33
salix-arter, 14
samla, 13, 19
sand, 58
sankt, 61
sax, 25
se, 103
sedan, 25, 88
seg, 60
segel, 60
senap, 20
sent, 25
sexa, 117
sida, 12, 14
sill, 58
silver, 67
samma, 95
sist, 33, 86
sitta, 101
sittbräda för höns, 60
sittplats, 20
sju, 51
sjua, 117
sjuda, 99
sjuk, 16, 51, 86
sjuk, dålig, 18
sjunga, 103
sjunka, 103
själv, 33
sjö, 51
skaft, 50
skallra, klocka med kläpp,
51
skapa, 102
skata, 16, 73
sked, 22, 51, 56
skena, 92
skena, springa mycket
fort, 58
skepp, 51
skepp, eka, 25
skicka bud, varsal om, fö-
rebuda, 28
skifta, 49, 102
skinn, 51
skita, 98
skjorta, 51
skjul, 29
skjul, häkte, 26
skjuta, 51, 103
sko, 74
skog, 27, 63
skog, mark, 47
skogsduva, columba oe-
nas, 29
skola, 103, 104
skolbarn, 121
skorpa, 63
skorpa, ändstycke, 16
skorsten, 30
skott, patron, 28
skottkärra, 27, 35, 46
skottkärra, bår, 34

SVENSK

skratt, 16, 77
skrift, 49
skrika, 98
skriva, 49, 98
skruv, 63
skruva, 30
skryta, 12, 34, 49, 92
skråla, 51
skrämman, 95
skuld, 51
skvaller, 16
skvallra, 16
skyffel, 35
skyffel, skovel, 63
skyffla, 63
skylla, 93, 95
skymma, 93
skåne, 19
skånsk, 19
skåp, 16
skäligen, 87
skälla eller kväka, 11, 35,
41, 42, 95
skämman, 95
skära, 101
skörd, 13, 35
skörda, 13
skördefest, 35
sköta, 51
slakt, 60
slakta, 60
slarva, 35
slipsten, bryne, 66
slita, 99
sliten, 85
sluttning, backe, 24
slå, 102
slå, banka, 92
slå följe, 62
slå lätt och försiktigt, 32
slånbar, prunus spinosa,
32
släckte, 60
släkt, 12, 60
släpa, 15
smatter, 16
smattra, 17, 66
smed, 20, 56
smedja, 56
smeka, skämman bort, 44
smida, 25, 95
smitta, 99
smitta, 95
smulor, 28
smuts, gödsel, skit, 35, 42
smyga, 25, 60
små, 86
småflicka, 25
smälla, 100
smörgås, 17
smörgås, brödskiva, mat,
16
smörgås med flott, 15
smörgås med grädde, 35
smörja, 103
snabb, 66
snabbt, 88
sned, 56
snigel, 25, 60
snok, natrix natrix, 32
snubbla, 12, 28
snygga upp, 49
snyta, 99
snår, 33
snö, 31
snöa, 95

SVENSK

snöflinga, 28, 44
snöpa, 58
so, 27
socken, 13, 35, 61
sol, 27, 76
som, 111
somliga, 17
somna, 50
son, 35, 74
sondotter, 35
sonson, 35
sopa, 25
sopa, städa, 12, 60, 92, 95,
98
soppa, buljong, 35, 54
sorg, 42
sova, 103
spatsera, 93
spegel, 60
spel, 20
spela, 20
spelbräde, 63
spendera, 93
spett, 20
spettkaka, 20
spik, 73
spik, bult, 60
spilla, 16, 92
spindel, araneæ, 18, 25,
73
spjut, 31
springa, 13, 33, 60, 93,
100
springer, 46
spå, 95
späda, 95
spö, pinne, 19, 49
stackare, 17
stackars, 17
stad, 54
staket, 44
stam, 73
stapel, hög, 16, 62
stapla, göra, tillaga, lad-
da, breda ut, 16,
62
stark värme, 40
station, 51
stekpanna, 16
stel, hård, 50
sticka, 20
stift, 50
stiga, 99
stinn, tjock, 33
stirra, glo, 92
stjälä, 101
stjälk, 43, 51, 73
stjärna, 51
stjärt, 33
stor, 86
stor, väldig, yppig, 28
strida med bekymmer, 93
strumpa, 48
struntprat, 32
stråk, 55
stubbe, 17
studsä, 54
studsä, hoppa, fara om-
kring, 61
stuga, rum, 14, 30
stupa, 99, 102
stycke, längd av vävt tyg,
33
styra, 93
stå, 102
stöna, 95

SVENSK

suga, 95	sädesärta, motacilla alba,
sunnan, 88	24, 65
sup, 31	säga, 103
supa, 99	sälg, salix caprea, 16
svagdricka och mjölk, 24	sälja, 103
svala, hirundinidæ, 66	sämre, 33
svalna, stelna, 44	sända, 94, 95
svamp, 19	sändebud, 28
svans, 66	säte, 33
svar, 66	sätta, 101
svara, 66	sätta i deg, 60
svart, 66	sävlig, 13
sveda, 95	sökte, 61
svepa förbi, 65	söla, 92
svettas, 93	sömn, 50
svida, 25, 66, 99	sömnen, 50
svika, 99	sömnig, 26
svikta, 61	sörpla, 20
svin, 66	ta, 102
svullen, 32	tafs, 50
svår, 66	tal, prat, 17
svälja, 103	tala, 102
svält, 66	tala, prata, 17
svälta, 103	tallrik, 17
svänga, 66	talong, rest, 26
svära, 102	taltrast, turdus philome-
svärd, 12	los, 55
svärma, 95	tappa, 93
svärson, 66	tavla, 63
sy, 95	tecken, 61
syn, sikt, 60	tegel, 61
synd, 58	tia, 117
så, 95	tid, 54
sådan, 110	tidigt, 17, 87
såg, 16, 63	tidning, 24
sälla, 33	tiga, 103
sårskorpa, 29	till salu, 15
sädeskärve, 22	tillbringa dagen, 92

SVENSK

tillbringa natten, 93
tillräckligt, 19
timme, 25
ting, 45
tingest, 25
tistel, *cirsium*, 12, 25
tjat, *gnat*, 13, 17
tjat, *struntprat*, 51
tjock, 51
tjog, 113
tjogtals, 113
tjugo, 51
tofsvipa, *vanellus vanellus*, 36
tok, *fänig person*, 35, 73
tolka, 54
tolv, 12, 67
tolva, 67, 117
tomat, *solanum lysopersicum*, 32
tomt, 50
tomte, *vätte*, 29
torg, 12, 36, 46, 67, 77
torka, 95
torp, 36
torr, 36
torrt, 46
torv, 12, 36, 67
torvbestånd, 67
torvmosse, 67
trampa, 95
trampa, *stega*, 20
trappa, 17
trasa, 16
traska, 93
trasmatta, 16, 120
trava, 63
trea, 117
tro, 95
troll, 35
truga, 29
tryta, 99
tråd, 54
trångt, 61
träd, 31, 33, 77
trädgård, 14, 16, 62
trädstam, 16
träffa, 100
tränga, 33
träta, 49
träta, *diskutera*, 92
tröja, 42
tröska, 103
tröskel, 16, 73
tröskslaga, 60
trött, 33
tröttsam, *ledsam*, *tråkig*, 12, 22
tröttsamhet, 12
tugga, *mumsa*, 93
tunga, 27
tupp, 16, 73
tut, *tjut*, 31
tuta, *tjuta*, 31
tvestjärt, *forficula auricularia*, 33, 121
tvinga, 62, 102
tvåa, 117
tvär, 66
tvätta, 66
tvätta, *skölja*, *diska*, 17
tvätterska, 75
tyg, *vävnad*, 31, 61, 78
tygel, 61
tygstycke, *beklädnad*, 32
tyst, 36

SVENSK

tyst, stum , häpen, sno-
pen, 50
tå, 19, 76
tåg, 29
tåga, 29
tåla, tolerera, 25
tårta, 33
täkka, 96
tänka, 43
tät, 33
tävla, 93
tö, 35
töa, 35, 36
töväder, 36
udde, 27
ugn, 12
undan, 87
under, 27, 58
underst, 86
ung, 86
ungefär, 27, 33
ungefär, omkring, 18
unna, 95
upp, 27, 88
uppe, 27, 88
upphöra, sluta med, 120
uppsnyggad, 49
upptåg, 28
usch, tvi, 66
utantill, 12, 88
utförsbacke, 25
utmed, 18
utsäde, 33
utter, 27
uttåg, 29
vacker, 15, 79
vacker, fin, 33
vackert väder, 32
vad, 16, 65, 111
vagga, 26
vagn, 13, 61
vaken, 50
vakta, 61
vakta, vårda, 20
val, cetacea, 65
valp, 65
van, 17
vapen, 50
var, varje, 65
vara, 80, 103, 105
varandra, 109
varannan, 65
vardag, 65
vardagsrum, 120
vardera, 65
varför, 65
varg, 30
varken, 65
varmrätt, 44
varmvatten, 121
vart, 65
varv, skikt, lager, 62
varv, virvel, 16
vass, 65
vatten, 17, 50
vattenlöpare, gerridae, 25
vecka, 30
ved, bränsle, 19, 20, 35,
56
vem, 24, 65, 111
vems, 65, 111
vers, 77
vessla, 48
veta, 103, 106
vete, 65
vid, 20, 56

SVENSK

vide, salix, 50
vidja, spö, 14
viga, 95
vigd, 61
vila, 65
vild, 58
vilja, 103
vilken, 27, 111
vilopplats, 65
vimsa, vara ostadig, 65
vimsig, ostadig, 65
vina, 65, 98
vind, blåst, 58
vinter, 74
vipa, svepa, 65, 93
virrig, 65
vis, 50
visa, melodi, 50
visp, 65
visselpipa, flöjt, 65
vissla, 13, 65
vit, 24, 65
vit- eller svartrandig, 24
vitsippa, anemone nemo-
rosa, 20
vurm, delirium, 24
våga, 103
våld, 58
vård, omvårdnad, 18
vårdkas, bål, 62
väderlek, 46, 50, 54
väg, 61
väga, 61
vägd, 61
vägg, 33, 42
vägkrök, 20, 56
vägsluttning, 25
väl, 33
välja, 103
vända, 58
vänja, 103
vänta, 24, 54
värld, 33, 75
väsa, 66
väsnas, 48, 92
väsnas, bråka, ställa till
oreda, 92
vässa, slipa, 103
västan, 88
väster om grinden eller
vägen, 56
vätska, 40
vätte, 34, 35
väva, 102
yla, 30
yrvaken, 46
ytterst, 86
å, 19, 76
åka, 102
åkbräda, 120
åker, 15
åkerfräken, equisetum ar-
vense, 19, 33
ånga, 21
år, 46
året innan sistlidna år, 26
åska, 93
åt, 36
åt höger, 88
åt vänster, 88
åtminstone, 88
åtta, 117
äcklig, otäck, 33
äga, 95, 103
ägg, 33
äggula, 121

SVENSK

älska, bry sig om, 25
älska, tycka om, 91, 92
än, 33
ändå, 22
ängsviol, viola canina, 18
ännu, 33, 58
äpple, malus, 33
ärva, 95
äta, 33, 103
ö, 76
öga, 77
ögonlock, 29
öka, 61
öl, 24, 46, 47
öppen, 27
öppna, 12, 27
öra, 77
örfil, 26
ösa ner, 96
östan, 88
över, 27, 63
övernaturligt väsen, 26
överst, 27, 63, 86
övre, 27

LITTERATUR

- SAOL*. Svenska Akademien, tolfte utgåvan, 1998. ISBN 91-7227-032-2.
- Byahornet*, 2006–2007. ISSN 1101-6868.
- Andersen, Børge. *Rønnemålet, en strukturlingvistisk analyse af udtryksplanet i en bornholms dialekt*. Nummer 18 i Udvalg for folkemaals publikationer, Serie A. J. H. Schultz, København, 1959.
- Areskoug, Hugo. *Studier över sydöstkånska folkmål*. Nummer 11 i Skrifter utgivna genom landsmålsarkivet i Lund. CWK Gleerup, Lund, 1957.
- Benson, Sven. *Studier över adjektivsuffixet -ot i svenskan*. Nummer 8 i Skrifter utgivna genom landsmålsarkivet i Lund. C.W.K. Gleerup, Lund, 1951.
- Bernhoff, Olle. *Saunga frau maakena*. Malmö, första utgåvan, 1950. Dikter på östgöingskt mål med ordlista.
- Fornsvensk lexikalisk databas. URL <http://spraakbanken.gu.se/fsvldb>. Databas över K. F. Söderwalls *Ordbok Öfver svenska medeltids-språket*. Vol I–II, (Lund 1884–1918) och *Supplement*. Vol IV–V. (Lund 1953–1973) samt C. J. Schlyters *Ordbok till Samlingen af Sweriges Gamla Lagar*. (Saml. af Sweriges Gamla Lagar 13.) Lund 1877.
- Hammershaimb, Venceslaus Ulricus. *Færøsk anthologi ud-
arb af Jakob Jakobsen*, band 2, Ordsamling og register. Hammershaimbsgrunnurin, Tórshavn, 1891.
- Hammershaimb, Venceslaus Ulricus. *Færøsk anthologi*,

LITTERATUR

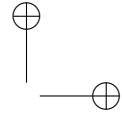
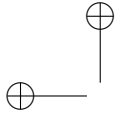

- band 1, Tekst: samt historisk og grammatisk indledning. Hammershaimbsgrunnurin, Tórshavn, 1969.
- Hansson, Åke. *Ett Österlenmål*. Nummer 10 i Skrifter utgivna av språk- och folkminnesinstitutet, dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund. Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund Språk- och folkminnesinstitutet, 2001. ISBN 91-7229-016-1. Ordbok över dialekten i Östra Ingelstads socken, Ingelstads härad.
- Hedström, Gunnar. *Landsmålsalfabetet i för södra Sverige avpassad kortfattad framställning*. Sydsvenska Ort-namnssällskapet, Lund, 1957.
- Hänninger, Nils. *Fornskånsk ljudutveckling, en undersökning av cod. AM. 28, 8:o och cod. Holm. B 76*. Nummer 13:1 i Lunds universitets årsskrift. Gleerup, Lund, 1917.
- Ingers, Ingemar. *Studier över det sydvästskånska dialektområdet*. Nummer 5 i Skrifter utgivna genom Landsmålsarkivet i Lund. Landsmålsarkivet i Lund, 1939.
- IPA. *Handbook of the International Phonetic Association. A guide to the use of the International Phonetic Alphabet*. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
- Kröger, Adam Jordan. *Adam Jordan Krögers dialektdikter*. Nummer 6 i Skrifter utgivna genom Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund. Dialekt- och ortnamnsarkivet, Lund, 1992. ISBN 91-970485-4-2. Med språklig kommentar av Sten-Bertil Vide.
- Lech, Gillis. *Skånemålen bönjningslära*. Gleerupska universitetsbokhandelns förlag, Lund, 1925.
- Lindström, Birgit. *När där e skomt i stuan – Dikter på skånska – 30 värser å traj pasjasjor*. Bernce, 1984. ISBN 91-50004158.
- Lång, Helmer. *Skånska språket, en kultur- och språkhistorisk essä*. Litteraturtjänst/Lindfors, 2002.
- Lång, Helmer och Vide, Sten-Bertil. *Skånsk-svensk-dansk ordbok*. Skånska Akademien, 1995. ISBN 91-85998-39-7.
- Ohlsson, Stig Örjan. *Skånes språkliga försvenskning 1, Inledning, Om skriftspråket under Skånes övergångstid*. Nummer 30 i Lundastudier i nordisk språkvetenskap, Serie A. Walter Ekstrand Bokförlag, 1978. ISBN

LITTERATUR

- 91-7408-027-X.
- Ohlsson, Stig Örjan. *Skånes språkliga försvenskning 2, Blandspråksanalyser*. Nummer 31 i Lundastudier i nordisk språkvetenskap, Serie A. Walter Ekstrand Bokförlag, 1979. ISBN 91-7408-052-0.
- Okänd författare. *Okänd titel*, kapitel 8 Jämförelser mellan de nordiska ljudskriftsystemen och IPA:s alfabet, ss 141–152. Utdrag erhållet från Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund.
- Okänd författare. *Landsmålsalfabetet*. 2009. Stencil erhållen från Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund.
- Ordbog over det danske sprog. URL <http://ordnet.dk/ods>. Dansk i perioden 1700–1950.
- Robertsson, Alice och Hellgren, Sven. Örkenedsdialekten. den digitala ordboken, 2001. CD-ROM med html och ljudfiler.
- Sjöstedt, Gösta. *Folkmålen i nordöstra Skåne*, ss 39–116. Osby Hembygdsförenings Årsbok. 1966.
- Sjöstedt, Gösta. *Ordbok över folkmålen i västra göinge härad*. Nummer 1 i Skrifter utgivna genom landsmålsarkivet i Lund. Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund, 1979. ISBN 91-7060-012-0.
- Svensk etymologisk ordbok. URL <http://runeberg.org/svetym>. Projekt Runebergs faksimilutgåva av Elof Hellquists *Svensk etymologisk ordbok*, första utgåvan, 1922.
- Svensson, Jöns. och Ivarsson, Viktor. *Folkminnen och folklivsskildringar från Glimåkra socken i nordöstra Skåne*. P. A. Norstedt & söner, Lund, 1949. Utgivna med språklig och saklig kommentar samt register av Gösta Sjöstedt.
- Swenning, Julius. *Ordförteckning till Folkmålet i Listers härad i Blekinge*. Nummer 54 i Svenska landsmål och svenskt folkliv. Stockholm, 1949.
- Vide, Sten-Bertil. *Sydsvenska växtnamn*. Nummer 17 i Skrifter utgivna genom landsmålsarkivet i Lund. Gleerupska universitetsbokhandelns förlag, Lund, 1966.
- Wessén, Elias. *Svensk språkhistoria*, band II Ordbildnings-

---

LITTERATUR

- lära. Filologiska föreningen vid Stockholms högskola, Stockholm, 1943.
- Wessén, Elias. *Svensk språkhistoria*, band I Ljudlära och ordböjningslära. Filologiska föreningen vid Stockholms högskola, Stockholm, fjärde utgåvan, 1955.

